

ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ 2019

УВЕА

УКРАЇНЬКА
ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНА
АСОЦІАЦІЯ

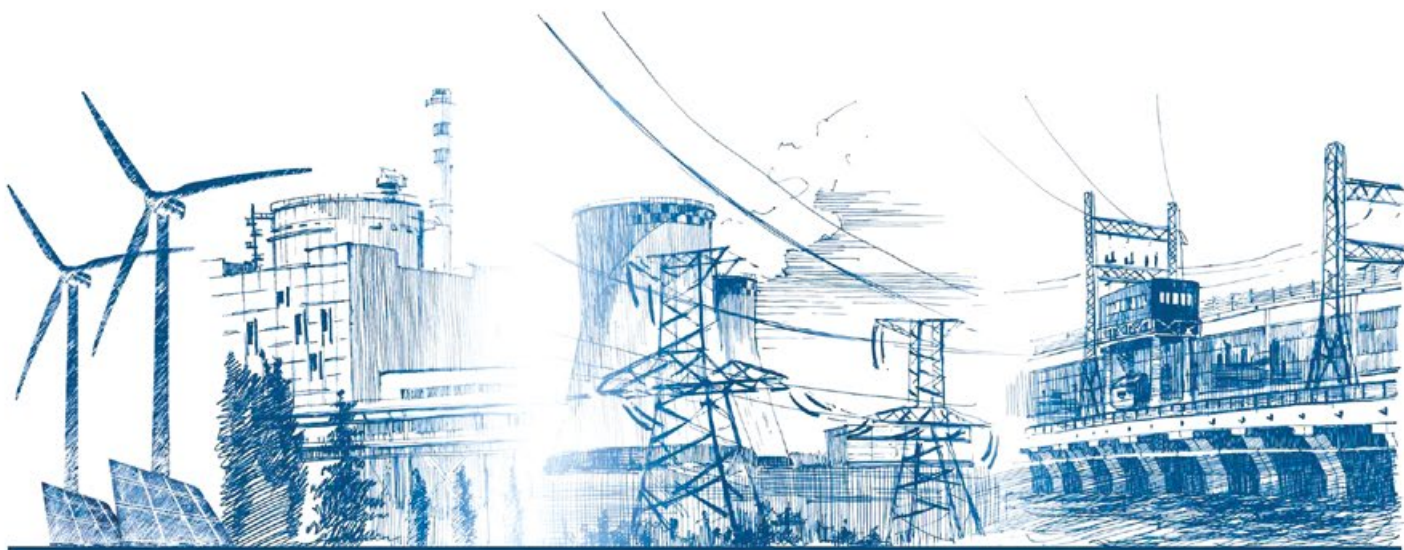

ВСЕУКРАЇНЬСКА ЕНЕРГЕТИЧНА АСАМБЛЕЯ НОРМАТИВНЕ ТА ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Під загальною редакцією к.т.н. І. В. ПЛАЧКОВА
та А. Є. КОНЕЧЕНКОВА

ВІДНОВЛЮВАНА ЕНЕРГЕТИКА ВІТРОВІ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ.
НОРМИ ТА ВИМОГИ

**СОУ ВЕА.600.1.1/01:2017 ВІДНОВЛЮВАНА ЕНЕРГЕТИКА
СТАНДАРТ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ**

ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ 2019

ОГЛЯД РИНКУ

Огляд підготовлений Громадською Спілкою «Українська вітроенергетична асоціація» (УВЕА) у співпраці з юридичною фірмою SAYENKO KHARENKO.

У даному Огляді використано інформацію Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг, Міністерства енергетики та захисту довкілля України, Державного підприємства «Гарантований покупець», НЕК «Укренерго», компаній – членів УВЕА та ТОВ «Українське вітроенергетичне агентство».

Автори:

Галина Шмідт, член Правління УВЕА, керівник міжнародного департаменту ТОВ «Українське вітроенергетичне агентство»

Андрій Конеченков, Голова Правління УВЕА, директор ТОВ «Українське вітроенергетичне агентство»

Марина Гріцишина, член Правління УВЕА, радник юридичної фірми SAYENKO KHARENKO (www.sk.ua)

Максим Сисоєв, член Правління УВЕА, радник міжнародної юридичної фірми Dentons (www.dentons.com)

Катерина Книш, керівник аналітичного департаменту, ТОВ «Українське вітроенергетичне агентство»

Микола Савчук, член Правління УВЕА, генеральний директор-власник компанії ГРЕСА-ГРУПП (www.ggc.com.ua)

© 2020

© ГС «Українська вітроенергетична асоціація»

© ТОВ «Українське вітроенергетичне агентство»

Дата публікації: лютий 2020

тел. +380 (44) 223 29 96

ел.пошта: uwea@i.ua

www.uwea.com.ua

Громадська спілка «УКРАЇНЬКА ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНА АСОЦІАЦІЯ» (УВЕА) – найбільша професійна асоціація в галузі відновлюваної енергетики України. Це неприбуткова організація, яка виступає головною платформою комунікації та співробітництва для широкомасштабного впровадження вітроенергетичних технологій в країні та подальшого забезпечення «зеленої» трансформації усієї енергетичної системи України.

УВЕА була створена у 2008 році з метою захисту інтересів та підтримки діяльності усіх гравців вітроенергетичного сектору як на національному, так і на міжнародному рівнях. Станом на кінець 2019 року організація об'єднує понад 75 компаній, серед яких: розробники вітроенергетичних проєктів, виробники і постачальники вітроенергетичного обладнання, енергетичні та будівельні компанії, долучені до розбудови вітроенергетичного сектору, а також 100% виробників електроенергії з енергії вітру, науковці, дослідники, юристи та неурядові організації.

Протягом усієї діяльності Українська вітроенергетична асоціація тісно співпрацює з різними національними, регіональними та місцевими органами влади, а також є дійсним членом Всесвітньої асоціації вітроенергетики (WWEA) та Європейської вітроенергетичної асоціації (WindEurope).

Високу професійність асоціації підтверджують також неодноразово отримані відзнаки та нагороди. Зокрема, УВЕА двічі визнавалася вибором року, отримавши Почесну нагороду «Вибір України 2017» та Почесну нагороду «Вибір країни 2019».

Юридична фірма SAYENKO KHARENKO – одна з провідних юридичних фірм України, що надає повний спектр юридичних послуг. На сьогодні SAYENKO KHARENKO є однією з найбільших юридичних фірм Києва. Фірма заслужила високу репутацію серед клієнтів завдяки інноваційним юридичним рішенням в усіх основних галузях права:

- Банківське та фінансове право
- Банкрутство та реструктуризація заборгованості
- Взаємодія з державними органами (GR)
- Вирішення судових спорів
- Інтелектуальна власність
- Комплаєнс та розслідування
- Конкуренційне право
- Корпоративна безпека
- Корпоративне право та M&A
- Кримінально-правовий захист
- Міжнародна торгівля
- Міжнародний арбітраж
- Нерухомість та будівництво
- Оподаткування
- Ринки капіталу
- Трудове право
- Управління приватним капіталом

Команда SAYENKO KHARENKO розробила багато нових продуктів і структурувала значну кількість інноваційних трансакцій, сприяючи розвитку провідних галузей економіки України. Клієнти SAYENKO KHARENKO зазначають, що головні переваги співпраці з фірмою – це практичність і ефективність юридичного супроводу, а також чітке розуміння стратегічних бізнес-цілей клієнтів.

SAYENKO KHARENKO виступає юридичним радником найбільших міжнародних банків і фінансових установ, компаній з Fortune 500, промислових груп, міжнародних громадських організацій та індивідуальних інвесторів.

ЗМІСТ

I. ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ	5
1.1. Роль вітроенергетики в глобальній енергетичній трансформації	6
1.2. Тенденції розвитку та ключові показники вітроенергетичного ринку України	8
1.3. Паливно-енергетичний комплекс України	13
1.4. Імпорт електроенергії, обмеження обсягу виробництва електроенергії	15
1.5. Інтеграція енергосистеми України в рамках ENTSO-E	17
1.6. Сектор відновлюваної енергетики	18
1.7. CLIMATESCOPE 2019: Україна на 8 місці серед 104 країн світу	20
1.8. Розвиток вітроенергетичних потужностей у 2019 році	21
1.9. Процедура Оцінки впливу на довкілля	25
1.10. Сектор малої вітроенергетики	27
1.11. Можлива реструктуризація «зеленого» тарифу. Процедура медіації спору між інвесторами і державою	29
1.12. Прогноз подальшого розвитку вітроенергетичного сектору України	31
II. ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ У СФЕРІ ВІТРОЕНЕРГЕТИКИ	35
2.1. Зміни в законодавстві, які відбулися в 2019 році	36
2.2. Основні нормативно-правові акти, затвердження яких очікується у 2020 році	61
III. ДІЯЛЬНІСТЬ УВЕА	68
3.1. Ключові події року	69
3.2. Участь у законодавчому процесі	72
3.3. Міжнародні конференції	74
3.4. Співпраця з профільними державними установами та міжнародними організаціями	78
3.5. Участь у профільних заходах	80
3.6. Нагороди та відзнаки	83
3.7. Розширення партнерства	84

СКОРОЧЕННЯ, АБРЕВІАТУРИ

АЕС	Атомна електростанція	НПДВЕ	Національний план дій з відновлюваної енергетики
БіоЕС	Електростанція, що генерує електроенергію з біомаси	ОВД	Оцінка впливу на довкілля
ВЕС	Вітрова електростанція	ОДВ	Органи державної влади
ВЕУ	Вітроенергетична установка	ОМС	Органи місцевого самоврядування
ВДЕ	Відновлювані джерела енергії	ОЕС	Об'єднана енергетична система
ВДР	Внутрішньодобовий ринок	ОР	Оператор ринку
ГАЕС	Гідроакumuлююча електростанція	ОСП	Оператор системи передач
ГарПок	Державне підприємство «Гарантований покупець»	ОСР	Оператор системи розподілу
ГВт	Гігават	Паризька угода	Угода щодо Рамкової конвенції ООН про зміну клімату щодо регулювання заходів зі зменшення викидів CO ₂ з 2020 року, прийнята на COP 21
ГЕС	Гідроелектростанція	ПАТ	Публічне акціонерне товариство
ГР	Громадська рада	ПЕК	Паливно-енергетичний комплекс
ГС	Громадська спілка	ПрАТ	Приватне акціонерне товариство
Держенерго-ефективність	Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України	ПСО	Покладення спеціальних обов'язків
ДП	Державне підприємство	РДН	Ринок «на добу наперед»
ЄБРР	Європейський банк реконструкції та розвитку / EBRD	СЕС	Сонячна електростанція
ЄС	Європейський Союз	ТЕС	Теплоелектростанція
ДАБІ	Державна архітектурно-будівельна інспекція	ТЕЦ	Теплоенергоцентр
ДП	Державне підприємство	ТНКТ	Тимчасово неконтрольовані території
кВт	Кіловат	ТОВ	Товариство з обмеженою відповідальністю
КЕП	Кваліфікований електронний підпис	ТУ	Технічні умови
КМУ	Кабінет Міністрів України	т у.п.	Тонна умовного палива
КУпАП	Кодекс України про адміністративні правопорушення	УКТ ЗЕД	Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності
МВт	Мегават	CO ₂	Діоксид вуглецю
МЕА	Міжнародне енергетичне агентство / IEA	ENTSO-E	European Network of Transmission System Operators for Electricity / Європейська мережа системних операторів передачі електроенергії
МГЕС	Мала гідроелектростанція	IRENA	International Renewable Energy Agency / Міжнародне агентство з відновлюваних джерел енергії
Мінекоенерго	Міністерство енергетики та захисту довкілля	PPA	Договір на купівлю – продаж електроенергії
МФК	Міжнародна фінансова корпорація / IFC	WindEurope	Вітроенергетична асоціація Європи
НЕК	Національна енергетична компанія	WWEA	World Wind Energy Association / Всесвітня вітроенергетична асоціація
НКРЕКП	Національна Комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг		

ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ

Фото Константина Бріжніченко

1.1. РОЛЬ ВІТРОЕНЕРГЕТИКИ В ГЛОБАЛЬНІЙ ЕНЕРГЕТИЧНІЙ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Досягнення Паризьких кліматичних цілей потребує значного прискорення темпів розвитку не лише «чистих» технологій, а й усіх інших секторів економіки. У своєму звіті щодо глобальної енергетичної трансформації – «Майбутнє вітру» (опублікованому в жовтні 2019 року) – Міжнародне агентство з відновлюваних джерел енергії (IRENA) надало прогноз росту вітроенергетичних потужностей впродовж наступних трьох десятиліть, рівень якого є необхідним для виконання Паризької угоди.

Серед усіх існуючих технологій з низьким вмістом вуглецю, активне використання саме енергії вітру, в поєднанні з широкомасштабною електрифікацією, може забезпечити скорочення викидів CO₂ більш ніж на чверть у 2050 році, тобто майже на 6,3 гігатонн щорічно.

Рисунок 1.1.1. Прогнозовані обсяги електроенергії та встановлені енергетичні потужності у 2016-2050 роках

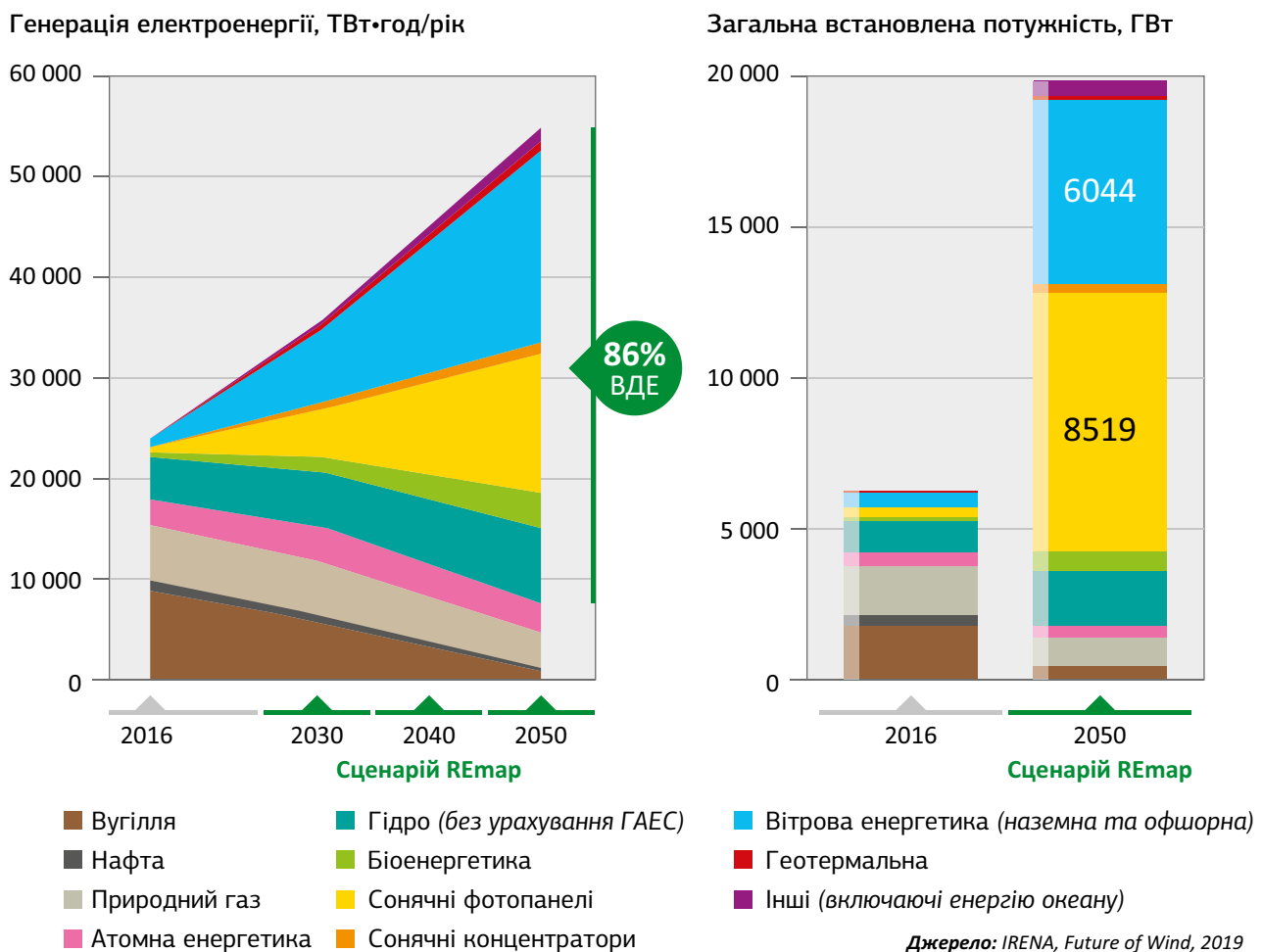
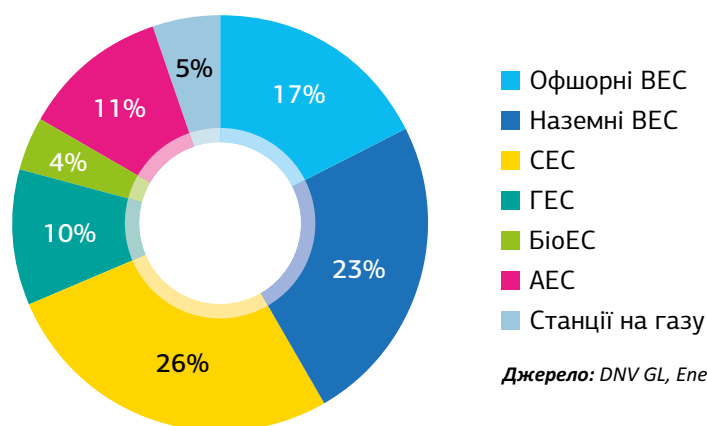

Рисунок 1.1.2. Електроенергетичний сектор Європи у 2050 році

Джерело: DNV GL, Energy Transition Outlook, 2019

Енергія вітру та сонця, використання систем акумулювання та інших «чистих» енерготехнологій (до прикладу, «зелений» водень) – сприяють трансформації глобального електроенергетичного сектору. IRENA спрогнозувала також, що наземна та офшорна вітроенергетики генеруватимуть більше третини (35%) загальних потреб в електроенергії, ставши визначними джерелами генерації до 2050 року. Сукупна світова встановлена потужність наземних ВЕС до 2030 року зросте більш ніж утричі – до 1 787 ГВт, а до 2050 року – у дев'ять разів – до 5 044 ГВт, у порівнянні з встановленою потужністю у 542 ГВт 2018 року. Також, відповідно до Звіту IRENA, сукупна встановлена потужність офшорних

ВЕС до 2030 року зросте майже в десять разів – до 228 ГВт, а до 2050 року наблизиться до 1 000 ГВт.

Схожий прогноз розвитку глобального енергетичного сектору, на період до 2050 року, надала в листопаді 2019 року й провідна міжнародна компанія DNV GL. Відповідно до звіту компанії, «Перспективи енергетичного переходу – 2019 рік. Глобальний та регіональний прогноз до 2050 року» (*Energy Transition Outlook 2019. Global and regional forecast to 2050*), сумарна частка наземної та офшорної вітроенергетики у балансі електроенергетичного сектору Європи у 2050 році складатиме 40%.

1.2. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

2019 рік ознаменував десятиріччя розвитку відновлюваної енергетики в Україні та став рекордним для національного вітроенергетичного сектору. Відповідно до річних показників, Україна приєдналась до світового «Гігаватного клубу» країн, встановлена вітроенергетична потужність яких перевищує 1 000 МВт.

Оголошений у 2018 році поступовий перехід, від привабливого «зеленого» тарифу до «зелених» аукціонів, підштовхнув вітроенергетичні компанії до активізації своєї діяльності з проєктування та введення в експлуатацію нових вітроенергетичних проєктів. За даними ДП «Гарантований покупець», станом на кінець 2019 року, вітроенергетичні

Рисунок 1.2.1. Щорічний приріст вітроенергетичних потужностей, 2014 – 2019, МВт

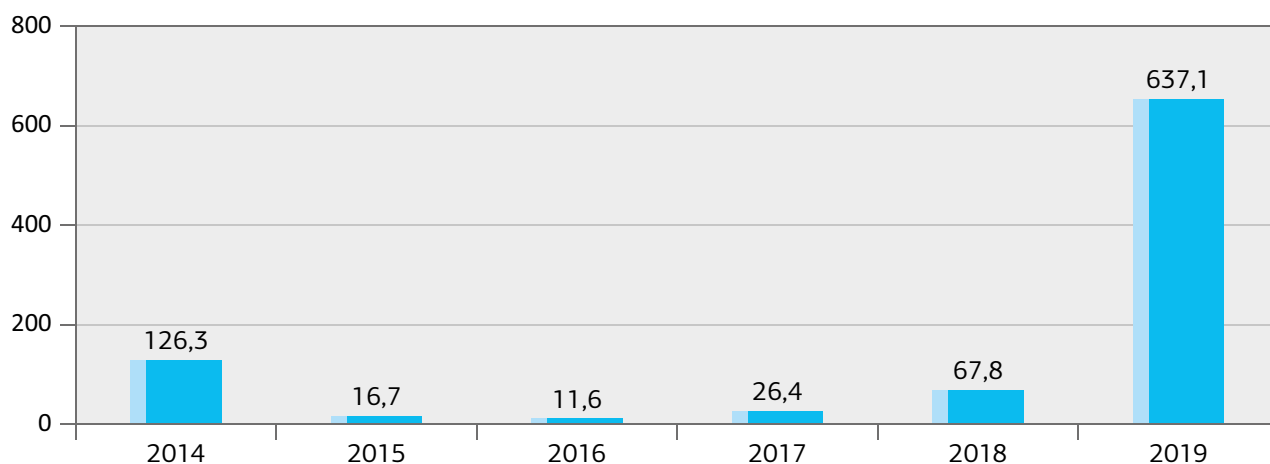

Рисунок 1.2.2. Загальна встановлена потужність вітроенергетичного сектору на материковій частині України за період з 2014 по 2019 роки, МВт

проекти сумарною потужністю 5,55 ГВт отримали дозволи на будівництво і підписали Договори на купівлю – продаж електроенергії за «зеленим» тарифом (PPA).

2019 рік продемонстрував найвищі темпи зростання встановленої вітроенергетичної потужності починаючи з 2009 року, тобто з періоду дії «зеленого» тарифу в країні. Лише за минулий рік в Україні було введено в експлуатацію **637,1 МВт** потужностей, що означає майже 10-ти кратне зростання над показниками 2018 року – 67,8 МВт. Протягом 2019 року у шести областях України почали генерувати чисту електроенергію 166 нових

вітрових турбін класу 3+ МВт, середня одинична потужність яких склала 3,8 МВт.

Станом на кінець 2019 року встановлена потужність вітроенергетичного сектору України досягла **1 170 МВт**. Таким чином, вітроенергетика залишається другою в країні за кількістю встановлених потужностей серед відновлюваних джерел енергії, після сонячної енергетики. Наразі, частка вітроенергетики від загальної встановленої потужності сектору ВДЕ становить 18,3 %, а від встановленої потужності енергетичного сектору країни – 2,15%.

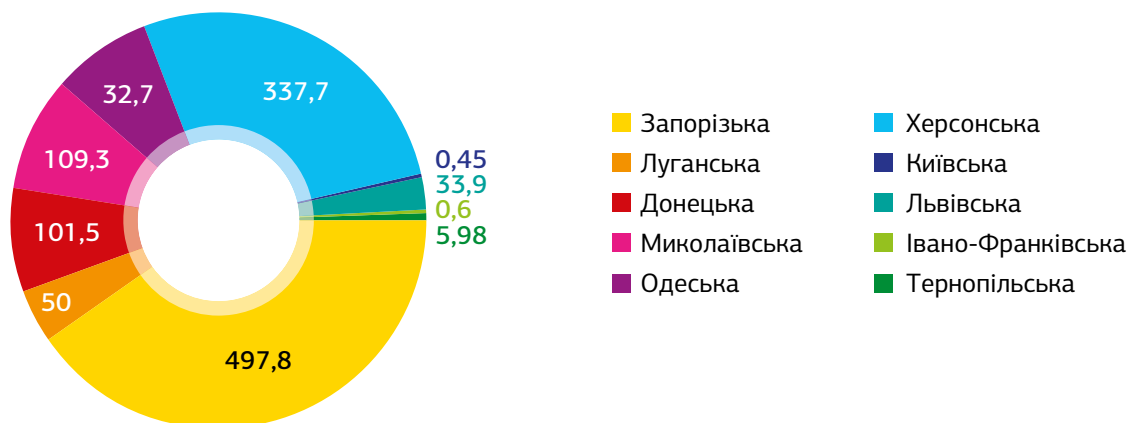
Таблиця 1.2.1. ВЕС, які постачають електроенергію за «зеленим» тарифом, станом на 31 грудня 2018 року

№	Назва ВЕС	Повне найменування суб'єкта господарювання, що має у користуванні об'єкт електроенергетики	Встановлена потужність (МВт)	Кількість та модель ВЕУ	Статус ВЕС
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ					
1.	Вітряний парк Очаківський	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	52,6	19 x 2,5 МВт WTU2.5 2 x 3,3 МВт WTU3.3 1 x 3,5 МВт WTU3.5	в роботі
2.	Вітряний парк Благодатний	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	9,5	2 x 2,5 МВт WTU2.5 1 x 4,5 МВт WTU4.5	в роботі
3.	Вітряний парк Причорноморський	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	33,2	3 x 2,5 МВт WTU2.5 2 x 3,0 МВт WTU3.0 3 x 3,2 МВт WTU3.2 2 x 3,3 МВт WTU3.3 1 x 3,5 МВт WTU3.5	в роботі
4.	Вітряний Парк Південний	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	7,0	2 x 3,5 МВт WTU3.5	в роботі
5.	Вітряний Парк Щасливий	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	7,0	2 x 3,5 МВт WTU3.5	в роботі
ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ					
6.	Вітряний парк Краснодарський	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	25	10 x 2,5 МВт Fuhrlander FL2500 – 100	знаходяться на тимчасово непідконтрольній території, не постачають електроенергію до ОЕС України
7.	Вітряний парк Лутугінський	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	25	10 x 2,5 МВт Fuhrlander FL2500 – 100	знаходяться на тимчасово непідконтрольній території, не постачають електроенергію до ОЕС України
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ					
8.	Вітряний парк Новоазовський	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	57,5	23 x 2,5 МВт Fuhrlander FL2500 – 100	знаходяться на тимчасово непідконтрольній території, не постачають електроенергію до ОЕС України
9.	ВЕО Вітроенергопром	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	30,53	204 x 0,1075 МВт USW56 – 100 6 x 0,6 МВт Turbowinds T600 – 48 2 x 2,5 МВт Fuhrlander FL2500 – 100	знаходяться на тимчасово непідконтрольній території, не постачають електроенергію до ОЕС України
10.	Краматорська ВЕС	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	13,5	3 x 4,5 МВт WTU4.5	в роботі
ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ					
11.	Новоросійська ВЕС	ТОВ «Віндкрафт Україна»	9,225	3 x 3,075 МВт Vestas V112	в роботі
12.	ВЕС Ставки	ТОВ «Віндкрафт Україна»	9,225	3 x 3,075 МВт Vestas V112	в роботі

№	Назва ВЕС	Повне найменування суб'єкта господарювання, що має у користуванні об'єкт електроенергетики	Встановлена потужність (МВт)	Кількість та модель ВЕУ	Статус ВЕС
13.	ВЕС Берегова	ТОВ «Віндкрафт Україна»	12,3	4 x 3,075 МВт Vestas V112	в роботі
14.	Новотроїцька ВЕС	ТОВ «Віндкрафт Таврія»	72,6	12 x 3,65 МВт Vestas V126 8 x 3,6 МВт Vestas V136	в роботі
15.	Овер'янівська ВЕС	ТОВ «Віндкрафт Україна»	68,4	19 x 3,6 МВт Vestas V -136	в роботі
16.	Мирненська ВЕС	ТОВ «Віндкрафт Каланчак»	163,0	35 x 4,2 МВт Vestas V -150 4 x 4,0 МВт Vestas V -150	в роботі
17.	Сиваська ВЕС	ТОВ «Сивашенергопром»	2,92	16 x 0,1075 МВт USW56 – 100 2 x 0,6 МВт Turbowinds T600 – 48	в роботі
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ					
18.	Ботієвська ВЕС	ТОВ «Вінд Пауер» (ДТЕК)	199,875	65 x 3,075 МВт Vestas V112	в роботі
19.	ВЕС Приморська 1	ТОВ «Приморська вітро-електростанція» (ДТЕК)	99,58	26 x 3,83 МВт GE 3.8 – 130	в роботі
20.	ВЕС Приморська 2	ТОВ «Приморська вітро-електростанція 2» (ДТЕК)	99,58	26 x 3,83 МВт GE 3.8 – 137	в роботі
21.	Орлівська ВЕС	ТОВ «Орлівська вітро-електростанція» (ДТЕК)	98,8	26 x 3,8 МВт Vestas V126	в роботі
ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ					
22.	ВЕС Овід Вінд	Güriş İnşaat ve Mühendislik A.Ş	32,67	9 x 3,63 МВт GE 3.6 -137	в роботі
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ					
23.	ВЕС Старий Самбір 1	ТОВ «Еко-Оптіма»	13,2	4 x 3,3 МВт Vestas V112	в роботі
24.	ВЕС Старий Самбір 2	ТОВ «Карпатський вітер»	20,7	6 x 3,45 MW Vestas V136	в роботі
КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ					
25.	Вітротурбіна Bonus	ТОВ «Виробничо-Комерційна Фірма «ЛІГЕНА»	0,45	1 x 0,45 МВт Bonus 450/37	в роботі
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ					
26.	ВЕС Шевченкове-1 Перша черга	ТОВ «Вінд Енерджі»	0,6	1 x 0,6 МВт Nordex N43	в роботі
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ					
27.	Зборівська ВЕС	ТзОВ «Зборівська птахофабрика»	1,98	3 x 660 кВт Vestas V47	в роботі
28.	ВЕС Біоенергопродукт	ТОВ «Біоенергопродукт»	4,0	2 x 2,0 МВт Enercon E70	в роботі
ВСЬОГО:			1169,935 МВт	573 ВЕУ	

Рисунок 1.2.3. Встановлена вітроенергетична потужність за областями материкової частини України у 2019 році, МВт

За минулий рік, вітроенергетичними потужностями до об'єднаної енергосистеми України було поставлено **2,066 ГВт-год** «зеленої» електроенергії, або 1,3% від сукупного річного обсягу генерації електроенергії в Україні, достатнього для забезпечення електроенергією **понад 410 тисяч** українських домогосподарств з середньомісячним електроспоживанням на рівні 500 кВт-год.

Порівняно з 2018 роком, у 2019 році майже у 10 разів зріс обсяг інвестицій у вітроенергетику досягнувши показника **близько 1 млрд євро**, або понад чверті загального обсягу інвестицій у національну галузь відновлюваної енергетики.

За минулий рік шість областей України запустили нові вітроенергетичні потужності, з яких Запорізька область вийшла у лідери, ввівши в експлуатацію 300 МВт вітроенергетичних потужностей та, тим самим, посунула лідера 2018 року – Херсонську область – на друге місце. За передовиками розташувались Миколаївська, Одеська та Донецька області відповідно.

Маючи на рахунок 500 МВт загальної встановленої вітроенергетичної потужності, Запорізька область продовжує лідирувати в країні за кількістю сумарної встановленої потужності вітроенергетичного сектору.

Україна імпортує понад половину енергоносіїв у вигляді викопних палив. За даними Європейського банку реконструкції та розвитку, Україна імпортує близько 64% бензину і 87% дизеля, більше 60% ядерного палива, вугілля і природного газу. Заміна виробництва енергії з викопного палива вітровою

енергією зменшує залежність країни від імпортного палива, знижує рахунок на імпорт палива та скорочує викиди парникових газів.

Так, саме завдяки використанню вітроенергетичних технологій, у 2019 році було знижено викиди вуглекислого газу на 2,27 млн тонн і зекономлено близько 625 тис тонн вугілля або близько 200 тис м³ природного газу, що дозволило уникнути витрат на придбання цього палива.

Національний вітроенергетичний сектор сприяє економічному розвитку як місцевих громад, так і країни в цілому, зокрема через внесок вагомої частки відрахувань до державного і місцевого бюджетів у вигляді податків, зборів, орендної плати за землю тощо. За даними анкетування, проведеного Секретаріатом УВЕА, лише вітроенергетичними компаніями, які постачають електроенергію до ОЕС України, було перераховано **біля 1,78 млрд гривень** до бюджету країни.

Для всього світу вітроенергетика вже стала основним джерелом створення нових робочих місць. У 2019 році кількість працевлаштованих в українських вітроенергетичних компаніях склала 920 фахівців, з яких 28% припало на жінок. Проте варто зазначити, що вітроенергетика забезпечує робочими місцями не лише відповідні виробництва та компанії, а й інші галузі промисловості й економіки. Так, загалом понад 1 300 осіб долучились як безпосередньо до вітроенергетичних компаній та виробництв, так і опосередковано до інших секторів економіки, серед яких машино-будівельний комплекс, інженерні, проєктні, транспортні та юридичні компанії.

1.3. ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНИЙ КОМПЛЕКС УКРАЇНИ

За даними Національної енергетичної компанії «Укренерго» та НКРЕКП, станом на кінець 2019 року встановлена потужність паливно-енергетичного комплексу України (без енергогенеруючих об'єктів Кримської електроенергетичної системи та системи ТНКТ) складає 54,4 ГВт, з яких 51,2% припадає на теплові електростанції (ТЕС, ТЕЦ, блок-станції), 25,4% – на атомні електростанції (АЕС), 11,6 % – на гідроелектростанції (ГЕС) і гідроакumuлюючі електростанції (ГАЕС), 11,8 %, – на електростанції, що працюють на ВДЕ – вітряні, сонячні електростанції та електростанції, що генерують електроенергію з біомаси.

Основні генеруючі потужності ОЕС України зосереджені на: чотирьох атомних електростанціях (15 енергоблоків), каскадах з 8-ми гідроелектростанцій на річках Дніпро і Дністер, 3-х гідроакumuлюючих станціях, 12-ти ТЕС, 3-х турбогенераторів, а також трьох великих ТЕЦ.

Дев'ять атомних енергоблоків вже відпрацювали свій проєктний 30-річний ресурс, але термін їх експлуатації подовжено ще на 10 – 20 років. А найближчим часом закінчується термін експлуатації ще 3-х атомних енергоблоків. Тому одним із пріори-

тетних завдань діяльності організації – оператора атомних станцій ДП «НАЕК «Енергоатом» є продовження термінів експлуатації діючих енергоблоків після вичерпання призначеного терміну їх служби. Обґрунтована тривалість додаткового строку експлуатації енергоблоків АЕС становить від 10 до 20 років і визначається в кожному конкретному випадку за результатами процесу переоцінки безпеки.

Найбільшою гідроенергуючою компанією України є ПрАТ «Укргідроенерго». До складу компанії входять дев'ять станцій на річках Дніпро (Київська, Канівська, Кременчуцька, Середньодніпровська, Дніпровська, Каховська ГЕС) і Дністер (Дністровська ГЕС та Дністровська ГАЕС (перша черга якої введена в експлуатацію, введення другої – тільки планується)). Також в складі ОЕС працює Ташлицька ГАЕС (оператор – ДП «НАЕК «Енергоатом»), спорудження якої триває до сьогодні. Гідроенергетика відіграє критично важливу роль у функціонуванні української енергосистеми, оскільки ГЕС і ГАЕС є фактично єдиним джерелом її пікових потужностей. Крім того, саме робота гідроакumuлюючих електростанцій згладжує нічні «провали» споживання електричної енергії, через надання послуг з балансування.

Таблиця 1.3.1. Встановлена потужність електростанцій України, по роках, ГВт

РІК	Сумарна встановлена потужність	АЕС	%	ТЕС ГК	%	ТЕЦ та інші ТЕС	%	ГЕС та ГАЕС	%	ВЕС, СЕС та БіоЕС	%
2014	55,1	13,8	25,1	27,7	50,3	6,6	12,0	5,9	10,6	1,1	2,0
2015*	54,8	13,8	25,2	27,8	50,7	6,5	11,8	5,9	10,7	0,8	1,5
2016	55,3	13,8	25,0	27,8	50,3	6,5	11,8	6,2	11,2	1,0	1,7
2017**	51,7	13,8	26,7	24,6	47,5	5,9	11,5	6,2	12,0	1,2	2,3
2018	49,7	13,8	27,8	21,8	43,9	6,1	12,3	6,2	12,6	1,7	3,4
2019	54,4	13,8	25,4	21,8	40,0	6,1	11,2	6,3	11,6	6,4***	11,8

* з 2015 року без урахування Кримської ЕЕС;

** з 2017 року без урахування ТНКТ Донецької та Луганської областей;

*** за даними НКРЕКП.

Джерело: НЕК «Укренерго», НКРЕКП

Таблиця 1.3.2. Структура й обсяги виробництва електричної енергії в ОЕС України за 2015 – 2019 роки, млрд кВт·год

РОКИ	Усього	АЕС	%	ТЕС ГК	%	ТЕЦ і Блок-станції	%	ГЕС і ГАЕС	%	ВЕС, СЕС та БіоЕС	%
2015*	157,3	87,6	55,7	49,4	31,4	12,3	7,8	6,8	4,3	1,5	1,0
2016	154,8	80,9	52,3	49,9	32,2	13,3	8,6	9,1	5,9	1,5	1,0
2017	155,4	85,6	55,1	45,0	29,0	12,4	8,0	10,6	6,8	1,9	1,2
2018	159,3	84,4	53,0	47,8	30,0	12,5	7,8	12,0	7,5	2,6	1,6
2019	156,7	82,7	52,8	47,3	30,2	13,0	8,3	8,1	5,2	5,6	3,5

* з 2015 року, без урахування Кримської ЕЕС (з травня) та ТНКТ Донецької та Луганської областей

Технологічну основу генеруючих потужностей у тепловій енергетиці складають пиловугільні енергоблоки високих параметрів пари потужністю 150 - 200 МВт та пиловугільні і газомазутні енергоблоки надкритичних параметрів потужністю 300 та 800 МВт на конденсаційних електростанціях. Електростанції з енергоблоками потужністю 150 МВт збудовані і введені в експлуатацію ще в 1959 – 1964 роках, 200 МВт – у 1960-1975 роках, 300 МВт – у 1963 – 1988 роках і 800 МВт – у 1967-1977 роках. За останні 4 роки до роботи ОЕС України не залучалися газомазутні енергоблоки.

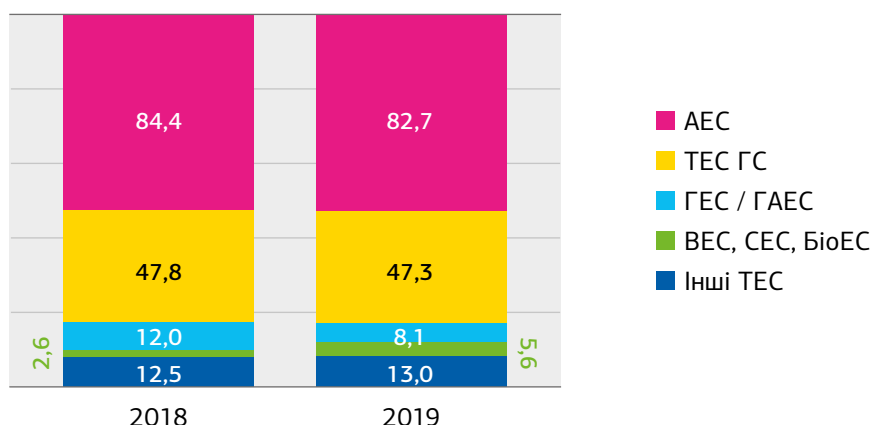
На сьогодні проведено реконструкцію близько 20% енергоблоків, яка, проте, не вирішила питання приведення екологічних характеристик до сучасних вимог. Решта блоків підтримується в працездатному стані за рахунок капітальних та поточних ремонтів, але їх зношеність постійно зростає і сягає загрозової межі з точки зору можливостей їх подальшої експлуатації без проведення реконструкції.

Виробництво електричної енергії у період з 2014 по 2019 рік зазнало суттєвих структурних змін. За останні роки в країні спостерігається зростання частки ВДЕ в загальному обсязі виробництва енергії.

Сучасна енергетична система України характеризується значним перевантаженням основних потужностей (атомних електростанцій та більшості теплових електростанцій) та гострою нестачею маневрових потужностей, що робить українську електромережу однією з найменш гнучких у світі. Внаслідок цього, в якості маневрових потужностей використовуються енергоблоки ТЕС, спроектовані для роботи в базових режимах. Окрім того, у зв'язку з низьким рівнем води за останні роки, виникла також проблема обмеженості використання водних ресурсів електростанціями.

Енергетична стратегія України до 2035 року передбачає, що станом на кінець 2035 року загальна частка відновлюваних джерел енергії в енергетичному балансі України складатиме 25%. За даними ПрАТ «НЕК «УКРЕНЕРГО», для досягнення цього показника Україна повинна розробити, а в подальшому і ввести в експлуатацію, не менше 2,5 ГВт високо маневрових потужностей, що дозволило б збалансувати навантаження в пікові години та наблизило б Україну до активного впровадження «чистих» енергетичних потужностей в національній енергетичній системі. До слова, на балансування енергетичної системи України та підвищення гнучкості електромереж може позитивно вплинути впровадження ринку допоміжних послуг.

Рисунок 1.3.1. Структура та обсяги виробництва електричної енергії по ОЕС України в 2018 – 2019 роках, млрд кВт·год

1.4. ІМПОРТ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ, ОБМЕЖЕННЯ ОБСЯГУ ВИРОБНИЦТВА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

З 1 липня 2019 року в Україні запрацював повномасштабний ринок електричної енергії. Старт нової моделі ринку дозволив, зокрема, відкрити імпорту електроенергії в Україну.

За ініціативою голови парламентського Комітету з енергетики та житлово-комунальних послуг Андрія Геруса, Верховна Рада України створила можливість для імпорту «за двосторонніми договорами електроенергії з країн, що не є членами Енергетичного співтовариства Євросоюзу». Як наслідок, вже з 1 жовтня розпочався імпорту електроенергії з Білорусі та Росії.

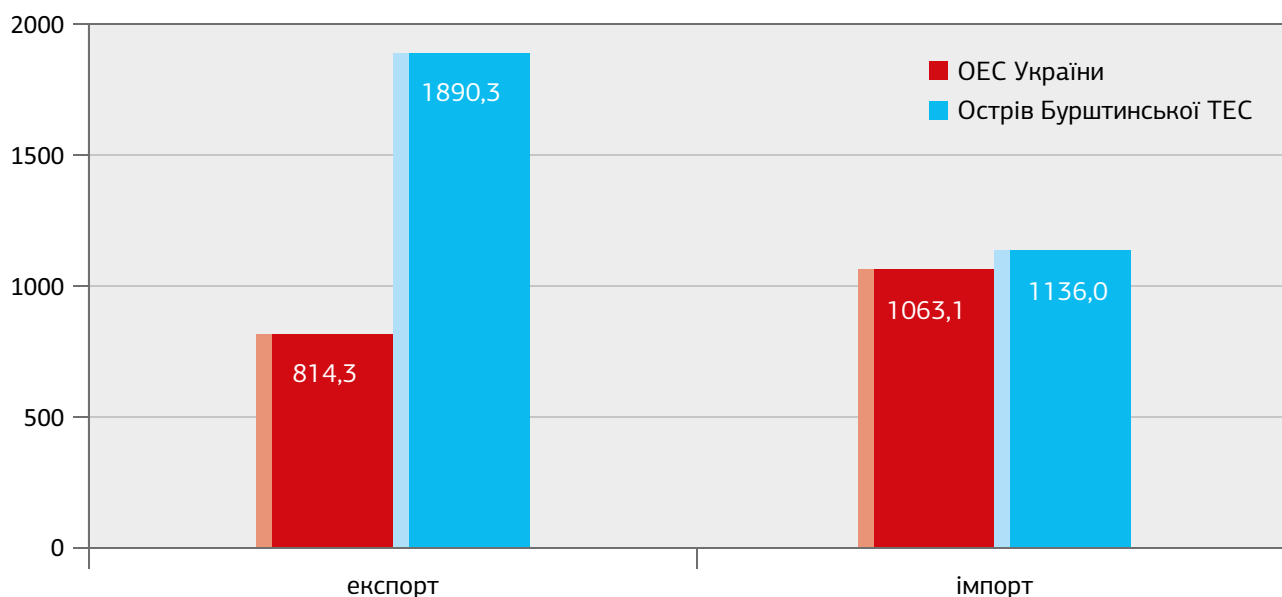
Імпорту дешевої електроенергії з Росії, яка продавалась до України за демпінговою ціною (нижчою, ніж в самій РФ), викликав бурхливу реакцію серед профільних експертів. Керівники енергетичних компаній, включаючи і ДП «НАЕК «Енергоатом», спрямували звернення до Президента України Володимира Зеленського з проханням негайного припинення імпорту, який загрожує енергетичній незалежності України, зокрема через знищення енергетичної та вугледобувної галузей держави.

У листопаді 2019 року сумарний імпорту електроенергії в Україну склав 661 тис МВт·год і вперше з початку запуску нового ринку електроенергії перевершив на 5% сумарний обсяг експорту (629 тис МВт·год).

4 грудня 2019 року Верховна Рада України ухвалила Закон, який заборонив продаж та / або постачання електроенергії, що імпортується з Росії, за двосторонніми договорами та на внутрішньодобовому ринку. Водночас, з метою уникнення надзвичайної ситуації в об'єднаній енергетичній системі України Кабінет міністрів України має право скасовувати цю заборону, оновивши терміни її дії.

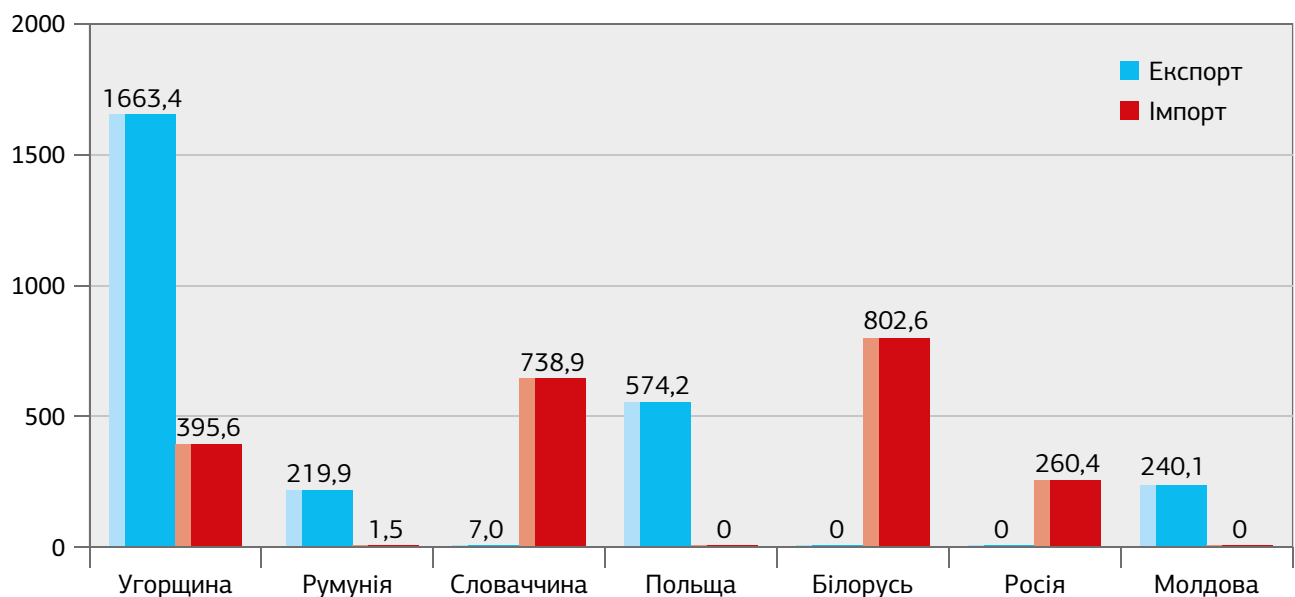
У листопаді 2019 року, вперше за всю історію розвитку відновлюваної енергетики, диспетчери НЕК «Укренерго» обмежили виробництво електричної енергії на українських вітроелектростанціях. Так, у ніч на 5 листопада було обмежено вироблення електроенергії на вітроелектростанціях Запорізької області, яке, в окремі години, складало 300 – 400 МВт.

Рисунок 1.4.1. Експорт / імпорту електроенергії за липень-листопад 2019 року, тис МВт·год

Джерело: НЕК «Укренерго», 2019

Рисунок 1.4.2. Експорт / імпорт електроенергії за липень-листопад 2019 року за напрямками, тис МВт•год

Джерело: НЕК «Укренерго»

У грудні 2019 знову було обмежено вироблення електроенергії на вітростанціях, розміщених в Запорізькій (на 250 МВт) та Херсонській (на 100 МВт) областях.

Відповідно до чинного законодавства, вартість електричної енергії, не відпущеної виробником електричної енергії, який здійснює продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом, у результаті виконання ним команди оператора системи пере-

дачі на зменшення навантаження, відшкодовується такому виробнику за встановленим йому «зеленим» тарифом, крім випадків надання таких команд у разі системних обмежень, що є наслідком дії обставин непереборної сили. На час підготовки цього Огляду, в Україні була відсутня процедура нарахування і виплати вартості електричної енергії, не відпущеної виробником ВДЕ у результаті виконання ним команди оператора системи передачі на зменшення навантаження.

1.5. ІНТЕГРАЦІЯ ЕНЕРГОСИСТЕМИ УКРАЇНИ В РАМКАХ ENTSO-E

На сьогоднішній день, Об'єднана енергетична система України технологічно пов'язана і працює паралельно з енергосистемами Росії, Білорусі й Молдови. Це означає, що енергосистеми цих країн дотримуються загального режиму роботи та єдиної частоти мережі, тоді як фактичний контроль над системою здійснює Росія, як власник найбільших виробничих потужностей.

У той же час, одночасно проводяться роботи між енергосистемами Румунії, Словаччини, Угорщини та Польщі, які синхронізовані з європейською мережею ENTSO-E та південно-західною частиною IPS України – так званим енергоостровом Бурштинської ТЕС. Таким чином, понад 96% потужностей системи електропередачі України працюють паралельно з системами РФ, Білорусі та Молдови, а 4% – на Бурштинський енергоострів та експорт електроенергії до країн ЄС.

Проте лише повна синхронізація енергосистеми України з європейською енергосистемою ENTSO-E та відокремлення її від паралельної роботи з енергосистемами Росії та Білорусі дозволить державі звести до мінімуму свою залежність від Росії.

Інтеграція енергосистеми України в рамках ENTSO-E передбачена такими нормативно – правовими документами: Стратегією сталого розвитку «Україна 2020» від 2015 року, Енергетичною стратегією України до 2035 року від 2017 року, Угодою про асоціацію між Європейським Союзом, його державами-членами та Україною, яка набула чинності 1 вересня 2017 року, та Меморандумом про взаєморозуміння щодо стратегічного енергетичного партнерства між Європейським Союзом разом з Європейським співтовариством з атомної енергії та Україною, підписаного у Брюсселі 14 листопада 2016 року.

Угода про умови майбутнього взаємозв'язку енергосистеми України з енергосистемою континентальної Європи була підписана 28 червня 2017 року в Брюсселі та набула чинності 7 липня 2017 року.

Синхронізація ОЕС України з ENTSO-E матиме значні переваги для різних сфер держави: від безпеки поставок до забезпечення функціонування нової моделі ринку електроенергії.

АСПЕКТ БЕЗПЕКИ:

- підвищення надійності та стійкості енергосистеми України, мінімізація залежності від постачання первинних джерел енергії;
- створення різноманітності джерел енергії;
- забезпечення прозорості процедури екстреної взаємодопомоги між членами ENTSO-E.

ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ:

- збільшення торгівлі електроенергією з Європою вчетверо (до 18-20 млрд. кВт-год на рік);
- обмеження зростання вартості електроенергії при одночасному підвищенні якості постачання;
- покращення інвестиційної привабливості енергетичного сектору України.

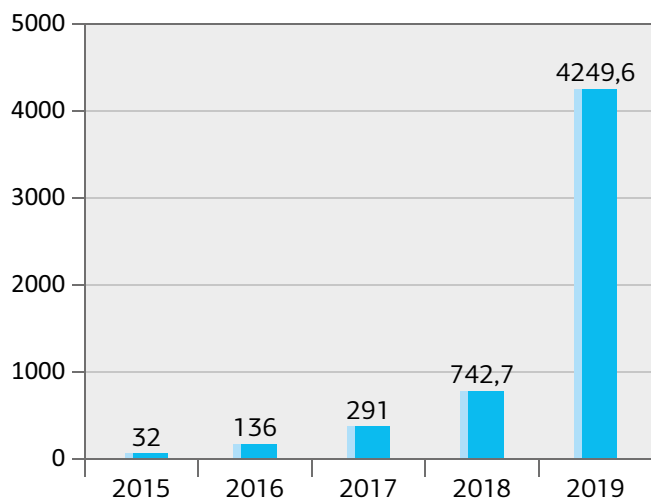
ІНСТИТУЦІЙНИЙ АСПЕКТ:

- посилення конкуренції та демонополізація внутрішнього ринку електроенергії;
- зменшення залежності споживачів від постачальників-монополістів.

1.6. СЕКТОР ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

На кінець 2019 року встановлена потужність сектору відновлюваної енергетики України досягла **6 379 МВт**. Лише за 2019 рік загальна потужність сектору відновлюваної енергетики зросла на рекордні 4261,6 МВт, що майже в 6 разів перевищує обсяг потужностей, введених у 2018 році, – 742,7 МВт.

Рисунок 1.6.1. Щорічний приріст потужностей відновлюваної енергетики України, МВт

Протягом останніх трьох років, найбільш динамічним сектором ВДЕ в Україні залишається сонячна енергетика. Особливо стрімке зростання кількості проєктів сонячної енергетики спостерігалось у 2019 році: частка нових потужностей комерційних СЕС досягла 83% або 3 538 МВт. Крім того, високі темпи розвитку демонстрували й фотоелектричні установки домогосподарств, загальна потужність яких, на кінець року, досягла 550 МВт. Таким чином, передбачене законодавством скорочення на 25% розміру «зеленого» тарифу з 1 січня 2020 року спричинило справжній «сонячний бум» в країні.

Частка вітроенергетичних потужностей, що були введені в експлуатацію минулого року, складає 15% або 637,1 МВт; 0,3% або 15 МВт належать МГЕС та 1,7% або 72 МВт – електростанціям на біомасі / біогазі.

Лідером, за кількістю введених в експлуатацію протягом року потужностей відновлюваної енергетики, стала Дніпровська область, де за рік потужності «зеленої» енергетики зросли на 973 МВт. За Дніпровською областю розмістилися: Миколаївська – 520 МВт, Запорізька – 509 МВт і Херсонська – 411 МВт області.

Встановлена потужність об'єктів «чистої» електроенергетики, на кінець 2019 року, перевищила показники 2018 року майже втричі.

Рисунок 1.6.2. Нові потужності ВДЕ, введені в експлуатацію у 2019 році, МВт

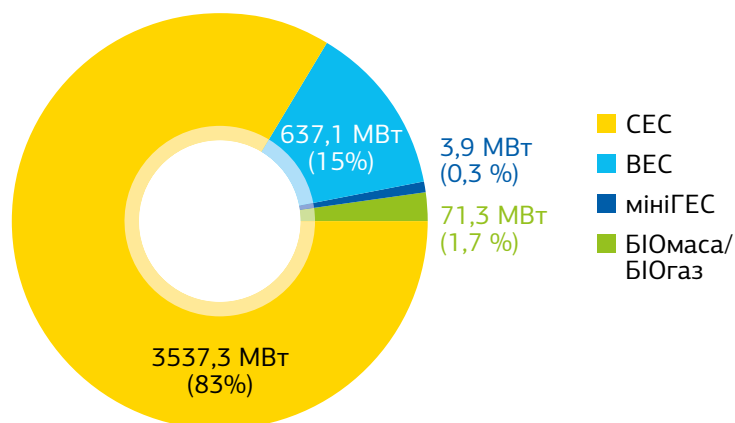
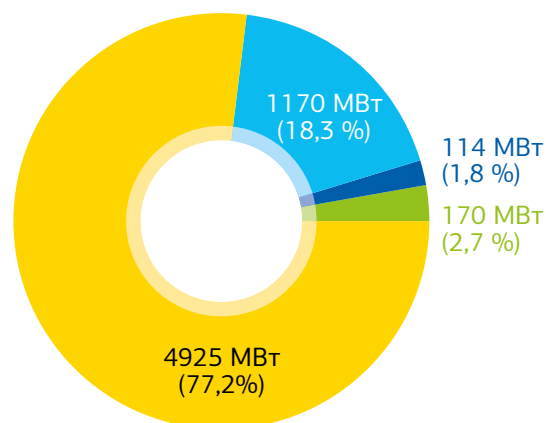

Рисунок 1.6.3. Встановлена потужність відновлюваної енергетики по видах ВДЕ, 2019 рік, МВт

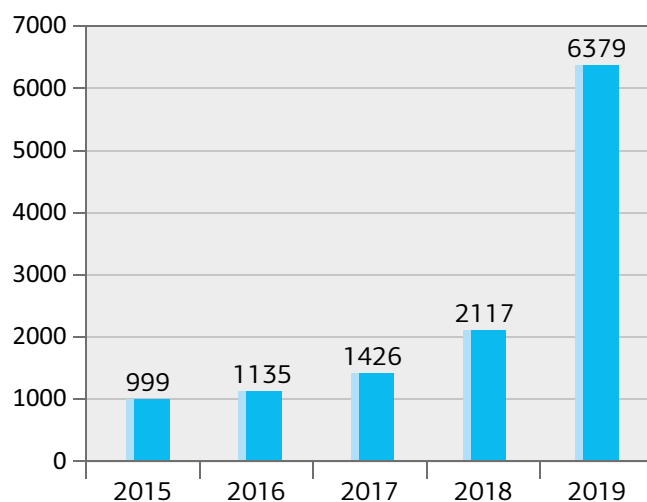

На кінець року, лідерами, серед усіх областей України, за загальною встановленою потужністю є Дніпропетровська (1052 МВт), Запорізька (790 МВт), Херсонська (768 МВт), Миколаївська (716 МВт) та Одеська (465 МВт) області. Частка встановленої цими областями потужності перевищує 60% сумарної потужності ВДЕ в Україні.

За 10 років існування системи підтримки відновлюваної енергетики, через провадження «зеленого» тарифу на енергію вироблену за рахунок ВДЕ, в галузь відновлюваної енергетики України було інвестовано понад 9 млрд євро. Відповідно до даних Держенергоефективності України, за останні 5 років загальна сума інвестицій у проєкти «зеленої» електроенергетики склала майже 4,9 млрд євро, з яких близько 3,7 млрд євро інвестовано лише у 2019 році.

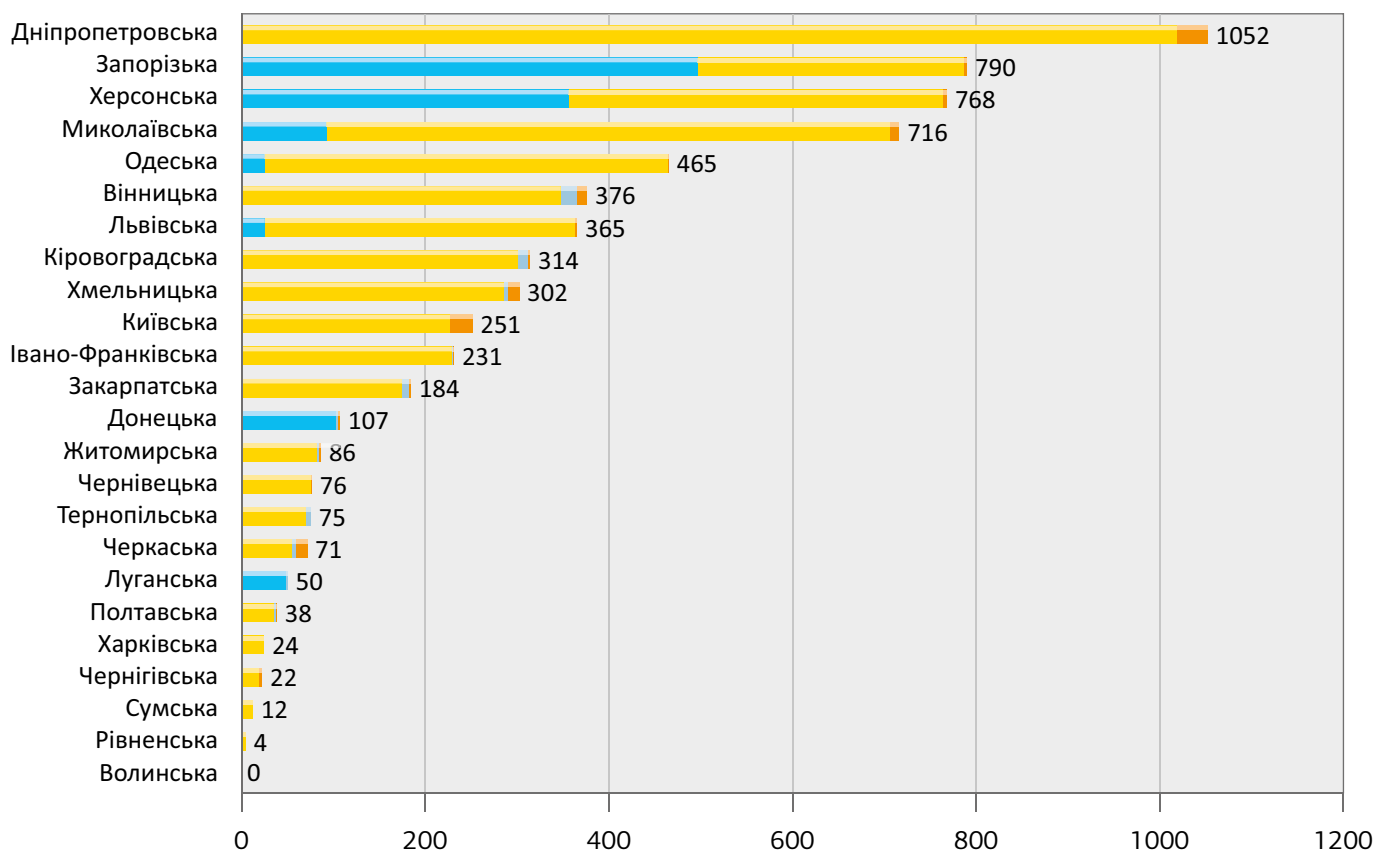
За даними НЕК «Укренерго», за 12 місяців усіма електростанціями з ВДЕ вироблено 5,56 ГВт•год, що на 2,77 ГВт•год перевищує торішні досягнення. Зокрема, усі ВЕС України за минулий рік виробили 2,08 ГВт•год або на 0,88 ГВт•год більше у порівнянні з 2018 роком, а СЕС виробили 3,064 ГВт•год, що на 1,96 ГВт•год більше обсягу електроенергії, згенерованої за аналогічний період 2018 року.

Рисунок 1.6.4. Встановлена потужність сектору відновлюваної енергетики в 2015 – 2019 роках, МВт

Варто зазначити, що завдяки успішно реалізованим проєктам відновлюваної енергетики щорічні викиди CO₂ в атмосферу зменшені на понад 6,1 млн тонн, що можна порівняти з викидами від понад 1,3 млн автомобілів.

Рисунок 1.6.5. Встановлена потужність ВДЕ по областях, 2019, МВт

1.7. CLIMATESCOPE 2019: УКРАЇНА НА 8 МІСЦІ СЕРЕД 104 КРАЇН СВІТУ

25 листопада 2019 року було опубліковане дослідження ринків відновлюваної енергетики країн, що розвиваються, проведене Bloomberg New Energy Finance.

Щорічне дослідження, яке отримало назву «КЛІМАТОСКОП» (*CLIMATESCOPE*), – це унікальний аналіз, інтерактивний звіт, який оцінює інвестиційні умови для екологічно чистої енергетики країн світу, що розвиваються.

У Звіті 2019 року досліджено 104 країни щодо їх інвестиційної привабливості в питанні низьковуглецевих джерел енергії і будівництва «зеленої» економіки. Кліматоскоп – це огляд актуальної ситуації у сфері політичних та фінансових питань та екологічно чистих енергетичних ресурсів.

У рейтингу Кліматоскопу 2019 року, Україна зайняла почесне восьме місце серед 104 країн світу, піднявшись із скромного 63 місця. Це покращення є вагомим доказом успішного переходу України до нової «чистої» енергетичної парадигми.

1.8. РОЗВИТОК ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНИХ ПОТУЖНОСТЕЙ У 2019 РОЦІ

2019 рік став рекордним для українського вітроенергетичного сектору ознаменувавши десятиріччя розвитку відновлюваної енергетики в Україні. Більше того, річні показники введених в експлуатацію потужностей, дозволили Україні увійти до рейтингу країн світу, вітроенергетична потужність яких перевищує 1 000 МВт (станом на кінець 2019 року встановлена потужність вітроенергетичного сектору України досягла 1 169,935 МВт).

Лише за минулий рік в Україні було введено в експлуатацію 637 МВт потужностей, що майже в 10 разів перевищує показники 2018 року. Географія вітроенергетичних проєктів розширилась до шести областей України.

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ – ВКОТРЕ ПЕРЕДОВИК ЗА ВСТАНОВЛЕНИМИ ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНИМИ ПОТУЖНОСТЯМИ

Уже не вперше черговий рік завершився утриманою лідерською позицією Запорізької області по встановленим вітроенергетичним потужностям. 2019 рік приніс області **300 МВт** встановлених потужностей довівши загальний обласний показник до 500 МВт, з урахуванням найбільшої в Україні Ботієвської вітроелектростанції загальною потужністю 200 МВт.

Ключовим девелопером вітроенергетичних проєктів в Запорізькій області залишається операційна компанія ДТЕК ВДЕ, яка є найбільшим виробником електроенергії з ВДЕ в Україні. Так, 2019 року ДТЕК ВДЕ здійснила одну зі своїх стратегічних цілей – зростання портфелю проєктів до 1 ГВт до 2020 року, успішно реалізувавши три чималі вітроенергетичні проєкти.

На шляху до досягнення стратегічної цілі через Приморську вітроелектростанцію

У 2019 році ДТЕК ВДЕ ввела в експлуатацію дві черги **Приморської вітроелектростанції**, що було передбачено укладеним у 2018 році контрактом між групами компаній ДТЕК ВДЕ та GE Wind Energy GmbH на постачання вітроенергетичного обладнання для обох черг сумарною потужністю 200 МВт.

Приморська вітроелектростанція 1, що розташована в Приморському районі Запорізької області, була введена в дію 27 лютого 2019 року. На вітроелектростанції були урочисто запущені 26 віртурбін виробництва GE моделі GE-130 одиничною потужністю 3,8 МВт з діаметром ротора 130 м.

Через півроку, 1 листопада 2019 року була введена в експлуатацію Приморська вітроелектростанція 2, яка знаходиться в Приазовському районі Запорізької області. З того моменту, на Приморській вітроелектростанції сукупно запрацювало 52 віртурбіни сумарною потужністю 200 МВт, 26 з яких – моделі GE-137 одиничною потужністю 3,8 МВт з діаметром ротора 137 м виробництва GE – належать до другої черги.

Інвестиції ДТЕК ВДЕ в реалізацію проєкту Приморської ВЕС становлять близько 300 млн євро, а сама вітроелектростанція стала платформою для впровадження енергетичних інновацій, так як на станції вперше в Україні застосована інноваційна технологія цифрової підстанції.

Саме робота Приморської вітроелектростанції уможливила збільшення виробництва «зеленої» електроенергії в Україні щороку на 650-700 млн кВт·год, достатньої для забезпечення електрикою близько 350 тисяч українських домогосподарств, скоротила викиди CO₂ в атмосферу на 700 тис тонн в рік та наблизилася Україну до досягнення стратегічної мети – диверсифікації джерел енергії і зміцнення енергонеалежності.

Орлівська ВЕС – заключний елемент гігаватної мети

Орлівська вітроелектростанція – третій проєкт ДТЕК ВДЕ, який стартував з кінця 2018 року укладеним контрактом між групами компаній ДТЕК ВДЕ та данською компанією Vestas. Станція загальною потужністю 100 МВт запрацювала 15 листопада 2019 року на Азовському узбережжі Запорізької області. Під час відкриття було запущено 26 вітротурбін компанії Vestas потужністю 3,8 МВт кожна. Інвестиції в Орлівську ВЕС склали 131 млн євро, з яких біля 40 млн євро – це послуги та обладнання українських підрядників. Щорічно Орлівська ВЕС буде виробляти близько 380 млн кВт·год «зеленої» електроенергії, достатньої для забезпечення електроенергією споживачів майже 190 тис домогосподарств, та допоможе скоротити викиди CO₂ на 400 тис тонн в рік.

Орлівська вітроелектростанція стала черговим успішним кроком до енергонезалежності України, збереження довкілля і подовження тривалості життя українців. Введенням Орлівської ВЕС в експлуатацію, ДТЕК ВДЕ реалізував свою мету – 1 ГВт потужностей відновлюваної енергетики в Україні до 2020 року.

«Ми виконали одну зі своїх стратегічних цілей, ми досягли 1 ГВт потужностей зеленої генерації, вклавши понад 1 мільярд євро у відновлювані джерела енергії України», – зазначив генеральний директор ДТЕК Максим Тимченко на церемонії відкриття вітроелектростанції.

ПРОЄКТИ ТОВ УК «ВІТРЯНІ ПАРКИ УКРАЇНИ» В ДОНЕЦЬКІЙ ТА МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТЯХ

2019 року ТОВ УК «Вітряні парки України» продовжувало збагачувати українські вітропарки українськими вітротурбінами. Здебільшого компанія працювала з вітряними парками Миколаївської області: Благодатний, Південний, Причорноморський, Щасливий та Очаківський на яких знаходяться Ольвійська ВЕС та ВЕС Ольвія (I, II, III та IV черги). Протягом року, компанією на них було встановлено 9 вітрових турбін WTU сумарною потужністю 32,1 МВт, де одинична потужність кожної складає від 3,3 до 3,5 МВт. Винятком стала ВЕС Ольвія – 3, на якій було встановлено одну нову вітротурбину потужністю 4,5 МВт.

ТОВ УК «Вітряні парки України» також реалізує вітровий проєкт і в Донецькій області, встановивши на Краматорській ВЕС 3 нові вітротурбіни WTU одиничною потужністю 4,5 МВт кожна.

Вітротурбіна WTU – 4,5 МВт була розроблена у співпраці з німецькою фірмою W2E. Висота башти турбіни складає 120 м, діаметр ротора – 151 м. Розраховано, що щорічно така вітротурбіна може виробляти до 17,9 млн кВт·год електроенергії за умови середньої швидкості вітру на рівні 7,5 м/с.

Таким чином, саме ТОВ УК «Вітряні парки України» є компанією, яка не лише розвиває національне виробництво вітрових турбін, а й реалізує свої проєкти у містах та областях, що межують з територією ведення бойових дій.

Фото Константина Бріжніченко

ЗАВЕРШЕННЯ БУДІВНИЦТВА НОВИХ ВЕС У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Херсонська область, лідер 2018 року за встановленими потужностями, в 2019 році зайняла друге місце після Запорізької. Протягом 2019 року на Херсонщині було встановлено та введено в експлуатацію вітротурбін загальною потужністю 260,2 МВт. Так, в січні 2019 року компанія «Віндкрафт Таврія» ввела в експлуатацію другу чергу Новотроїцької ВЕС – 8 вітротурбін Vestas V – 136 одиничною потужністю 3,6 МВт.

Цього ж року, компанією «Віндкрафт Україна» завершено монтаж та введено в експлуатацію 19 вітротурбін Vestas тієї ж моделі V – 136 одиничною потужністю 3,6 МВт на Овер'янівській вітроелектростанції, що знаходиться на півдні Херсонської області. Варто зазначити, що вітротурбіна V – 136 – це одна із сучасних розробок данської компанії, яка має діаметр ротора – 136 м при довжині кожної лопаті в 66,7 м. Щорічний обсяг виробництва електроенергії на станції очікується на рівні 266 млн кВт-год, чого достатньо для забезпечення електроенергією 44 300 домогосподарств. Генерація електроенергії на Овер'янівській ВЕС дозволить скоротити викиди CO₂ в атмосферу на 210 тис тонн на рік.

Крім того, ТОВ «Віндкрафт Каланчак» у 2019 році збудувала і ввела в експлуатацію на півдні Херсонської області Мирненську ВЕС. Вітроелектростанція загальною встановленою потужністю 163 МВт складається з 39 вітротурбін Vestas V – 150 одиничною потужністю 4,2 МВт. Вітротурбіна моделі V – 150, на сьогоднішній день, є найбільшою в діаметрі (150 м) вітротурбіною компанії Vestas. Щорічна генерація екологічно чистої електроенергії очікується приблизно на рівні 574,6 млн кВт-год, що, в свою чергу, дозволить скоротити викиди CO₂ в атмосферу на понад 455 тис тонн щорічно.

ПЕРШИЙ ВІТРОВИЙ ПРОЄКТ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

2018 рік продемонстрував значне прагнення місцевих органів влади перевести Одеську область на екологічно чисту енергію вітру. Ця тенденція прослідковувалася також протягом минулого року. Станом на кінець 2019 року в області налічувалось проєктів сумарною потужністю понад 750 МВт, що отримали позитивний висновок з оцінки впливу на довкілля, ще 72 МВт перебували на стадії громадських слухань.

А вже 21 вересня 2019 року в Овідіопольському районі Одеської області відбулося урочисте відкриття першої вітроелектростанції – «Овід Вінд». Даний проєкт реалізований турецькою компанією Güriş İnşaat ve Mühendislik A.Ş., підрозділом Güriş Holding Co. Inc. На станції встановлені 9 вітротурбін GE 3.6-137 одиничною потужністю 3,6 МВт, з висотою башти – 131 м. Варто зазначити, що саме на ВЕС «Овід Вінд» вперше в країні були встановлені вітрові турбіни виробництва компанії General Electric, одного з лідерів світової вітроенергетичної промисловості, що вкотре підтверджує інвестиційну привабливість України в галузі ВДЕ.

Особливістю ВЕС «Овід Вінд» є її розташування на Одещині, де встановлено понад 430 МВт сонячних потужностей, що потенційно створює проблему для будівництва вітроелектростанцій та їх приєднання до енергомереж. Тому саме даний проєкт є успішним прикладом реалізації та роботи вітрової електростанції навіть у таких, на перший погляд, несприятливих умовах.

ПРОДОВЖЕННЯ БУДІВНИЦТВА НОВИХ ВЕС В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

2019 року в Тернопільській області на території Зборівської птахофабрики в місті Зборів була встановлена вітротурбіна Vestas V – 47 потужністю 660 кВт. Хоча дана вітротурбіна не така потужна

як усі попередні проєкти минулого року, проте вона одна з тих вітротурбін, які живлять електроенергією не лише птахофабрику, а й жителів Зборова, та є успішним прикладом використання енергії вітру не лише масштабними вітроелектростанціями, а й одиничними підприємствами та домогосподарствами.

Таблиця 1.8.1. Вітроелектростанції, введені в експлуатацію у 2019 році, МВт

Назва вітрової електростанції (ВЕС)	Власник	Встановлена потужність (МВт)	Кількість та модель ВЕС	Область
Краматорська ВЕС	ТОВ УК «Вітряні парки України»	13,5	WTU 3 x 4,5 МВт	Донецька область
Вітряний Парк Благодатний ВЕС Ольвія – 3	ТОВ УК «Вітряні парки України»	4,5	WTU 1 x 4,5 МВт	Миколаївська область
Вітряний Парк Південний ВЕС Ольвія – 2	ТОВ УК «Вітряні парки України»	7,0	WTU 2 x 3,5 МВт	Миколаївська область
Вітряний Парк Причорноморський Ольвійська ВЕС	ТОВ УК «Вітряні парки України»	10,1	WTU 2 x 3,3 МВт 1 x 3,5 МВт	Миколаївська область
Вітряний Парк Щасливий ВЕС Ольвія – 4	ТОВ УК «Вітряні парки України»	7,0	WTU 2 x 3,5 МВт	Миколаївська область
Вітряний Парк Очаківський ВЕС Ольвія	ТОВ УК «Вітряні парки України»	3,5	WTU 1 x 3,5 МВт	Миколаївська область
Новотроїцька ВЕС Друга черга	ТОВ «Віндкрафт Таврія»	28,8	Vestas V-136 8 x 3,6 МВт	Херсонська область
Овер'янівська ВЕС	ТОВ «Віндкрафт Україна»	68,4	Vestas V-136 19 x 3,6 МВт	Херсонська область
Мирненська ВЕС	ТОВ «Віндкрафт Каланчак»	163,0	Vestas V-150 35 x 4,2 МВт 4 x 4,0 МВт	Херсонська область
Зборівська ВЕС	ТзОВ «Зборівська птахофабрика»	0,66	Vestas V47 1x 660 кВт	Тернопільська область
ВЕС Приморська 1	ТОВ «Приморська вітроелектростанція» (ДТЕК)	99,58	GE 3.8-130 26 x 3,83 МВт	Запорізька область
ВЕС Приморська 2	ТОВ «Приморська вітроелектростанція 2» (ДТЕК)	99,58	GE 3.8-137 26 x 3,83 МВт	Запорізька область
Орлівська ВЕС	ТОВ «Орлівська вітроелектростанція» (ДТЕК)	98,8	Vestas V126 26 x 3,8 МВт	Запорізька область
ВЕС Овід Вінд	Güriş İnşaat ve Mühendislik A.Ş	32,67	GE 3.6-137 9 x 3,63 МВт	Одеська область
ВСЬОГО: 637, 09 МВт				

1.9. ПРОЦЕДУРА ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

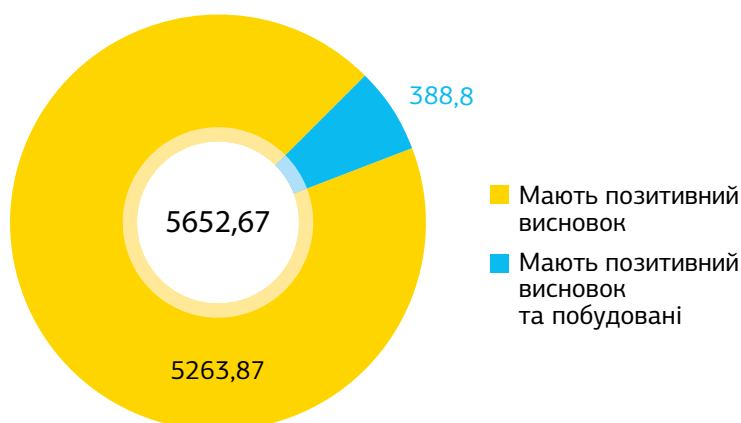

Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», який набув чинності в грудні 2017 року, проведення оцінки впливу на навколишнє середовище є обов'язковим для таких об'єктів як «вітрові парки, вітрові електростанції, які мають дві і більше турбіни або висота яких становить 50 метрів і більше; лінії електропередачі (повітряні і кабельні) напругою 220 кВ і більше та підстанції напругою 330 кВ і більше». Таким чином, цим об'єктам забороняється починати будь-яку планову діяльність без проведення оцінки впливу на довкілля та, в подальшому, без отримання позитивного висновку з ОВД. Адже саме висновок з оцінки впливу на довкілля є підставою для уповноваженого органу як надати дозвіл на провадження планової діяльності, так і відмовити в ній. А екологічні умови провадження такої діяльності, зазначені у висновку з оцінки впливу на довкілля, є обов'язковими до виконання.

Чинна процедура ОВД передбачає:

- подання компанією – девелопером проекту Повідомлення про плановану діяльності в уповноважений центральний орган;
- підготовку звіту з оцінки впливу на довкілля;
- проведення громадського обговорення результатів оцінки впливу на довкілля;
- аналіз уповноваженим органом інформації, наданої у звіті з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, здійснення процедури оцінки транскордонного впливу та іншої інформації;
- надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого Законом з ОВД.

Рисунок 1.9.1. Стан проходження ОВД вітроенергетичними проєктами станом на 31.12.2019, МВт

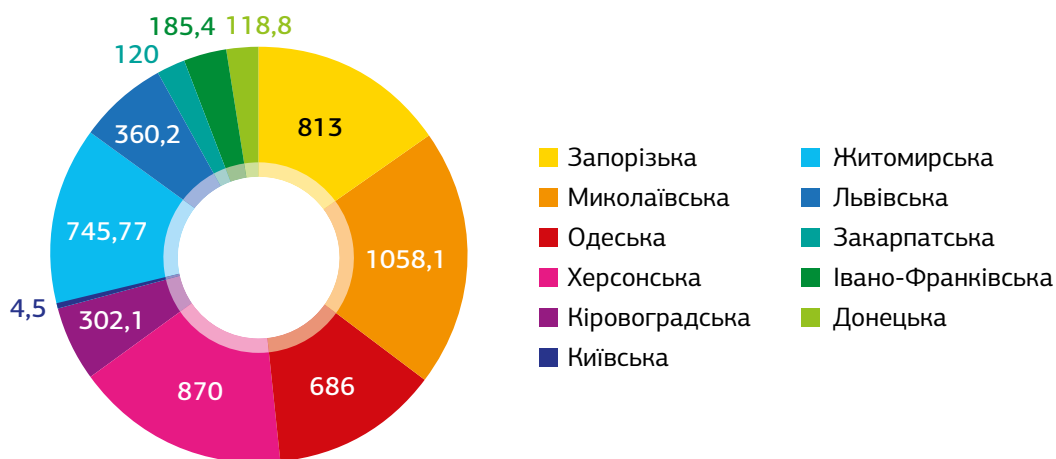
Документи, з проходження проєктами вищезначеної процедури, знаходяться у вільному доступі на сайті Міністерства енергетики та охорони довкілля України.

впливу на довкілля і, станом на кінець грудня 2019 року, отримали позитивний висновок з ОВД, з яких 8 вітростанцій сумарною встановленою потужністю 388,8 МВт вже введені в експлуатацію.

За два роки дії Закону з ОВД, 90 вітроенергетичних проєктів сумарною встановленою потужністю **5652,67 МВт** пройшли процедуру Оцінки

Ще 23 проєкти, сумарною встановленою потужністю 404,4 МВт, знаходяться на стадії проведення громадського обговорення.

Рисунок 1.9.2. Вітроенергетичні проєкти, зареєстровані Мінекоенерго України по областях станом на 31.12.2019, МВт

1.10. СЕКТОР МАЛОЇ ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

У 2019 році відбулись зміни в законодавчій сфері, які торкнулись також і сегменту малої вітроенергетики. По-перше, для домогосподарств, які планували використовувати вітрову енергію, потужність енергогенеруючих установок була збільшена до 50 кВт. По-друге, була введена нова категорія – «комбіновані вітро-сонячні генеруючі системи» з досить непоганим тарифом. Ці законодавчі зміни повинні були активізувати розвиток більш збалансованих систем, які генерують електроенергію на протязі року в незалежності від сезону. Так, згідно із нормами Закону «Про альтернативні джерела енергії», для приватних домогосподарств з енергогенеруючими системами, введеними в експлуатацію з 1.01.2019 по 31.12.2019 року, розмір «зеленого» тарифу встановлений на рівні:

- для електроенергії, виробленої з енергії сонячного випромінювання генеруючими установками приватних домогосподарств, встановлена потужність яких не перевищує 30 кВт – 18,09 євроцентів / 1 кВт·год;
- для електроенергії, виробленої з енергії вітру генеруючими установками приватних домогосподарств, встановлена потужність яких не перевищує 50 кВт – 11,63 євроцентів / 1 кВт·год;
- для електроенергії, виробленої з енергії вітру та сонця на комбінованих вітро-сонячних генеруючих системах приватних домогосподарств, встановлена потужність яких не перевищує 50 кВт – 16,37 євроцентів / 1 кВт·год.

Проте, виходячи з того, що ці законодавчі норми були прийняті лише в серпні 2019 року, вони не набули широкого використання. Крім того, з 1 січня 2020 року законом передбачено пониження тарифу для цієї категорії на 25 % до 12,28 євроцентів / за 1 кВт·год, що знову робить використання вітрогенераторів в таких системах економічно непривабливими. Підтверджує цей факт також невтішна статистика щодо виробництва і встановлення малих вітроагрегатів українського виробництва протягом 2019 року – всього 24 кВт. Таким чином, плани з розвитку більш збалансованих енергогенеруючих систем розподіленої генерації поки що залишаються деклараціями.

Необхідно зазначити позитивність рішення щодо підтримки категорії суб'єктів, які використовують енергогенеруючі системи з встановленою потужністю не вище 150 кВт. Очікувалось, що прийняття цієї законодавчої норми призведе до росту використання вітрових та сонячних установок малим та середнім бізнесами, енергетичними кооперативами, фермерськими господарствами тощо. Але, на жаль, для цієї категорії законом також передбачено зниження розміру тарифу з 1 січня 2020 року на 25 % – до 12,28 євроцентів / за 1 кВт·год (16,37 євроцентів у 2019 році), що знову робить використання вітрогенераторів в комбінованих системах потужністю до 150 кВт економічно непривабливими.

Таким чином, заявлене на всіх державних рівнях прагнення до підтримки розподіленої, збалансованої по сезону та протягом доби, генерації для приватних домогосподарств та малого бізнесу не знайшло свого втілення на практиці. Як результат, у 2019 році вітрогенератори встановлювались, в

основному, в автономних системах для перекриття власного споживання протягом року.

У 2019 році малий та середній бізнес почав виявляти зацікавленість до ВЕС встановленою потужністю до 5 МВт, які, відповідно до діючого законодавства, можуть отримувати тариф без участі в аукціонах з ВДЕ. На даний час, запит на такі ВЕС, в основному, демонструють регіони Центральної та Західної України.

Проте, враховуючи наступні стримуючі фактори, наразі, не очікується стрімкого зростання потужностей розподільної генерації. По-перше, це стосується законодавчої норми щодо фінансової відповідальності за небаланси електроенергії у мережі, викликані помилками у прогнозуванні виробниками вітрової та сонячної електроенергії. А замовлення послуг з прогнозування виробітку електроенергії у іноземних компаній (на даний час на ринку відсутні послуги з прогнозування, які надавали б українські компанії) лише для однієї – двох ВЕУ коштує дорого. Крім того, зважаючи на широкую географію таких установок, їх деяку відокремленість від територій, де вже працюють великі комерційні вітростанції (в першу чергу, південь України), не варто очікувати їх «поєднання» при проведенні спільного прогнозування генерації електроенергії.

Для підтримки і популяризації сектору малої вітроенергетики в Україні, Департаментом малої і середньої вітроенергетики УВЕА створена методологічна база для інформаційної підтримки розвитку малої вітрогенерації в Україні (серед споживачів користується популярністю окрема сторінка соціальної мережі Facebook – «Вітряки для дому та бізнесу») та проводяться тематичні доповіді.

1.11. МОЖЛИВА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ «ЗЕЛЕНОГО» ТАРИФУ. ПРОЦЕДУРА МЕДІАЦІЇ СПОРУ МІЖ ІНВЕСТОРАМИ І ДЕРЖАВОЮ

Відповідно до Закону України «Про ринок електроенергії», у липні 2019 року Україна перейшла до нової моделі оптового ринку електроенергії, змінивши попередню модель з єдиним покупцем електроенергії (до 1 липня 2020 року єдиним покупцем електроенергії виступав ДП «Енергоринок»). Нова ринкова модель ґрунтується на двосторонньому, «на добу наперед», внутрішньодобовому і балансуєчому ринках та ринку допоміжних послуг. Також, з 1 липня 2019 року ДП «Гарантований покупець» почав виконувати свої функції щодо купівлі-продажу електроенергії, виробленої за рахунок ВДЕ, та щодо розрахунків за неї з виробниками.

Діюча в Україні система підтримки розвитку відновлюваних джерел енергії призвела до встановлення рекордних мегават потужностей відновлюваної енергетики у 2019 році. Водночас, такі проблеми, як стабільність мережі та фінансове становище ДП «Гарантований покупець», відповідального за купівлю-продаж «зеленої» електроенергії і розрахунки з виробниками цієї «зеленої» електроенергії, проявили певні недоліки діючої в країні системи підтримки ВДЕ. Бурхливий розвиток «зеленої» електроенергетики у 2019 році (в першу чергу, це стосується сонячних проєктів, загальна встановлена потужність яких у 2019 році зросла на рекордні 3 538 МВт) спричинив два дисбаланси на ринку електричної енергії: фінансовий, завдяки непередбачуваним витратам на закупівлю «зеленої» електроенергії та технічний, пов'язаний з відсутністю достатньої кількості балансуєчих потужностей. До того ж, почалися затримки платежів виробникам ВДЕ від ДП «Гарантований покупець».

У пошуках шляхів вирішення означених проблем, в першу чергу, з прогнозованим, Міністерством енергетики та захисту довкілля України дефіцитом бюджету ДП «Гарантований покупець» для здійснення розрахунків з виробниками ВДЕ, які працюють за «зеленим» тарифом, Мінекоенерго була

створена робоча група з вирішення проблеми дефіциту ДП «Гарантований покупець» та оновлення системи підтримки розвитку ВДЕ в Україні, до складу якої увійшли як представники Міністерства, так і бізнесу. Пропозиції щодо добровільної реструктуризації РРА разом із зниженням розміру «зеленого» тарифу у поєднанні з подовженням терміну його дії були частиною дискусій.

Для виправлення ситуації, що склалася на ринку ВДЕ, протягом осені 2019 року були підготовлені два законопроєкти, проте жодний з них так і не був прийнятий.

28 листопада 2019 року Міністерство енергетики та захисту довкілля України представило свою офіційну концепцію проєкту закону з внесення змін до системи підтримки ВДЕ в Україні, в тексті якого не були враховані пропозиції представників сектору ВДЕ.

6 грудня 2019 року в парламенті було зареєстровано законопроєкт № 2543 та 24 грудня – альтернативний законопроєкт № 2543-1 щодо реструктуризації «зеленого» тарифу (Інформація щодо цих законопроєктів надана в Розділі II «Законодавство України у сфері вітроенергетики»), які зрештою так і не отримали підтримки Мінекоенерго. При цьому, станом на січень 2020 року (на час написання даного Огляду) до Верховної Ради України так і не надійшов проєкт закону Мінекоенерго, подання якого анонсували ще на початку грудня 2019 року.

9 грудня 2019 року УВЕА приєдналась до заяви Європейсько-українського енергетичного агентства (ЄУЕА) до Центру вирішення спорів та переговорів Секретаріату Енергетичного Співтовариства щодо пошуку оптимального рішення зі зміни існуючої системи підтримки ВДЕ, зокрема, можливих ретроспективних змін до законодавства з «зеленого» тарифу.

До моменту звернення до Секретаріату Енергетичного Співтовариства, УБЕА і ЄУЕА намагались запропонувати державі компромісний варіант вирішення спору, надавши свої пропозиції як до Мінекоенерго, так і до Комітету Верховної Ради з питань енергетики та житлово-комунальних послуг.

За заявами асоціацій, Центр вирішення спорів та переговорів Секретаріату Енергетичного Співтовариства розпочав процес медіації за справою

«Dispute 2/2019: Ukraine» між асоціаціями та Мінекоенерго.

В рамках процесу, на січень – лютий 2020 року заплановані двосторонні зустрічі зі спільнотою інвесторів, компаніями, які працюють на ринку відновлюваної енергетики України, Міністерством енергетики і захисту довкілля України та іншими державними установами.

ЦЕНТР ВИРІШЕННЯ СПОРІВ ТА ПЕРЕГОВОРІВ СЕКРЕТАРІАТУ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СПІВТОВАРИСТВА БУВ ЗАСНОВАНИЙ У 2016 РОЦІ. ЦЕНТР НАДАЄ ПОСЛУГИ ЩОДО ФАСИЛІТАЦІЇ ТА МЕДІАЦІЇ СПОРІВ МІЖ ІНВЕСТОРАМИ ТА ДЕРЖАВОЮ. ГОЛОВНІ ПЕРЕВАГИ ЦЕНТРУ: НАЯВНІСТЬ НЕОБХІДНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЩОДО СПОРІВ У СЕКТОРІ ЕНЕРГЕТИКИ ТА БЕЗКОШТОВНИЙ Й КОНФІДЕНЦІЙНИЙ РОЗГЛЯД СПОРІВ.

1.12. ПРОГНОЗ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ

Для виконання Рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства «Про впровадження Директиви 2009/28/ЕС і внесення змін до Статті 20 Договору про заснування Енергетичного Співтовариства», згідно з яким встановлюються обов'язкові національні цілі у сфері відновлюваної енергетики, Україна взяла на себе зобов'язання до 2020 року досягти рівня 11% енергії, виробленої з ВДЕ, в загальному кінцевому енергоспоживанні країни.

У зв'язку з цим, Кабінет Міністрів України затвердив Національний план дій з відновлюваної енергетики на період до 2020 року (НПДВЕ). Цим планом було передбачено збільшення встановлених

електроенергетичних потужностей відновлюваної енергетики до 10 900 МВт (з урахуванням ГЕС) та доведення виробництва «зеленої» електроенергії до 26 млрд кВт·год у 2020 році.

У 2017 році була ухвалена Енергетична стратегія України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», яка визначила стратегічні орієнтири розвитку паливно-енергетичного комплексу України на період до 2035 року. Дана Енергостратегія прогнозує зростання частки ВДЕ до 2025 року до рівня 12% від загального первинного енергопостачання, а до 2035 року – до рівня 25%.

Рисунок 1.12.1. Розвиток ВДЕ до 2035 року. Стан і перспективи

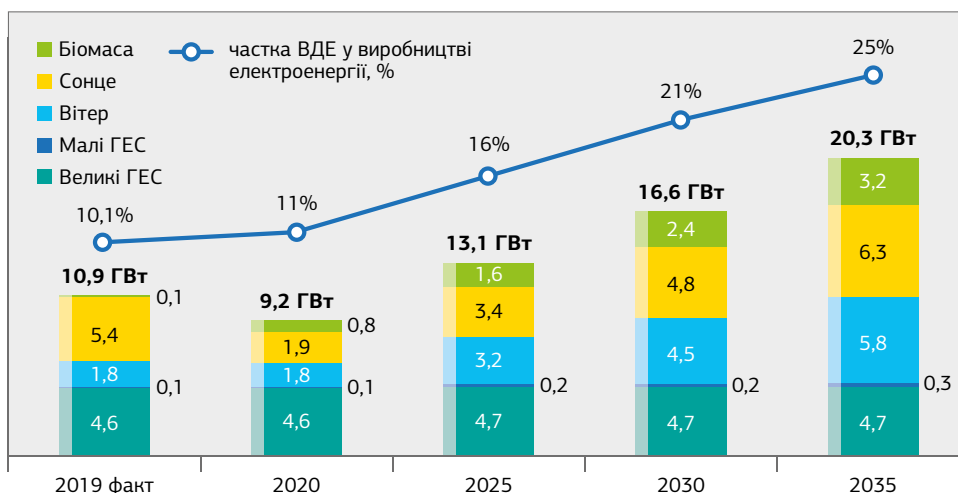
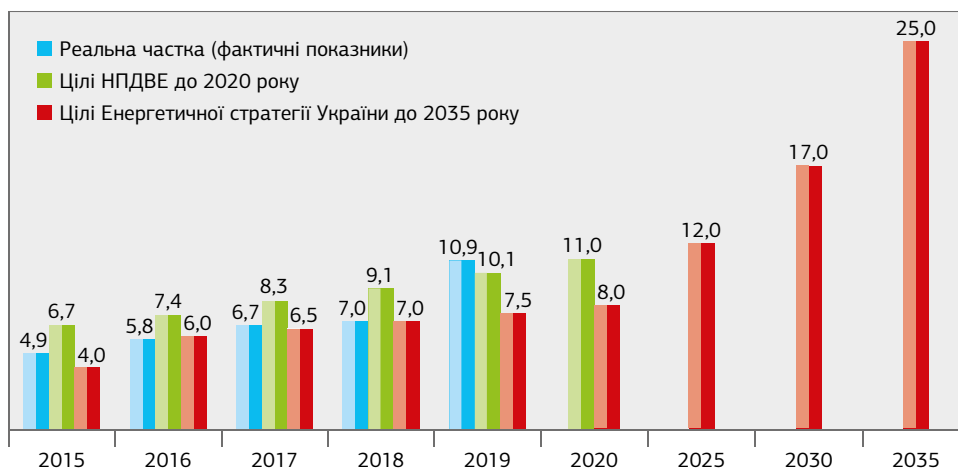

Рисунок 1.12.2. Загальна частка ВДЕ в енергобалансі України до 2035 року. Стан і перспективи, %.

Діюча в Україні державна підтримка ВДЕ сприяє стрімкому розвитку відновлюваних джерел енергії. Проте необхідно зауважити, що високі кредитні ставки через великі політичні та економічні ризики країни, суттєво нівелюють достатньо великий розмір «зеленого» тарифу в Україні у порівнянні з іншими країнами Європи. Крім того, незважаючи на офіційні заяви з підтримки ВДЕ, політика уряду свідчить, що для українських чиновників пріоритетнішими є інші види генерації, зокрема атомна.

Невизначеність із вирішенням проблеми дефіциту ДП «Гарантований покупець» та оновленням системи підтримки розвитку ВДЕ в Україні, негативно впливає на темпи розвитку галузі. Згідно з опитуванням компаній, які працюють на ринку ВДЕ України, проведеного експертами УВЕА, протягом 2020 року очікується зниження темпів росту вітроенергетичних потужностей з введенням в експлуатацію всього близько 450 МВт нових потужностей (після рекордних 637 МВт у 2019 році).

За прогнозом УВЕА, до кінця 2020 року сумарна встановлена потужність вітроенергетичних станцій, розташованих на материковій частині України, може досягти **1600 МВт**.

На початку вересня 2018 року, норвезька компанія NBT, один із найбільших розробників вітроенергетичних проєктів в Україні, підписала ЕРС-контракт щодо реалізації проєкту **Сиваської вітроелектро-станції** вздовж північного берега озера Сиваш в Херсонській області. Сиваська ВЕС загальною потужністю 250 МВт складатиметься з 63 вітрових турбін, введення в експлуатацію яких очікується в другій половині 2020 року. Сума капітальних витрат на будівництво даного проєкту, яке здійснює китайська компанія Powerchina Fujian Electric Power Engineering, складає 380 млн євро. Договір про фінансування проєкту був підписаний компаніями NBT, Total Eren та Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) на престижному Світовому Економічному Форумі, що пройшов у м. Давос

в січні 2019 року. Передбачається, що після реалізації даного проєкту, Сиваська ВЕС буде однією із найбільших вітроелектростанцій України при щорічному генеруванні до 850 ГВт «чистої» енергії, достатньої для забезпечення потреб близько 100 000 домашніх господарств.

2008 року в Приазовському та Мелітопольському районах Запорізької області почалась реалізація проєкту **Запорізької вітрової електростанції** загальною встановленою потужністю 500 МВт, яка складатиметься з 167 вітрових турбін. На момент написання даного Огляду, проєкт ВЕС, який впроваджує ТОВ «ЮроКейп Юкрейн 1», знаходиться на активній стадії будівництва I-ої черги, яке зокрема передбачає: встановлення 27 вітрових турбін (*перші комплекти яких вже доставлено на територію України*), будівництво власної підстанції та прокладання високовольтних ліній електропередачі, загальною напругою 330 кВ. Кредитування будівництва I-ої черги ВЕС, загальною потужністю 98 МВт, передбачено Корпорацією приватних закордонних інвестицій («ОПІС»), а введення в експлуатацію першої черги Запорізької ВЕС очікується у 2020 році.

Продовжиться також будівництво та подальше розширення вітропарку у Миколаївській області на **Ольвійській ВЕС**, девелопером якого є УК «Вітряні парки України». На 2020 рік компанією заплановано встановлення вітротурбін українського виробництва загальною потужністю близько 30-40 МВт, при відповідній одиничній потужності у 4,8 МВт. Компанія також продовжить розширення **Краматорської ВЕС** у Донецькій області, де, протягом цього ж року, заплановано встановити українських вітротурбін загальною потужністю до 25 МВт, з відповідною одиничною потужністю у 4,8 МВт.

У 2020 році очікується введення в експлуатацію в Білгород-Дністровському районі Одеської області компаніями VR Capital та Ukraine Power Resources першої черги **Дністровської вітроелектростанції** загальною встановленою потужністю 40 МВт. В рамках будівництва першої черги планується встановлення 10 вітрогенераторів GE потужністю 4,0 МВт кожна, а на 2021 рік передбачено розширення даного проєкту на додаткові 60 МВт.

ТОВ «Южне Енерджі» у 2020 році має намір побудувати в Лиманському районі Одеської області **першу чергу вітрової електростанції загальною встановленою потужністю 76,5 МВт**. Перша черга ВЕС – 27 МВт складатиметься з 6 турбін, інфраструктури та ЛЕП, які будуть встановлені на території Сичавської, Любопільської та Визирської сільських рад за межами населених пунктів. Власником проєкту є китайська компанія China Longyuan Power Group Corporation Ltd, яка є найбільшим в Китаї оператором вітропарків з встановленою потужністю 19 ГВт станом на перше півріччя 2019 року, що становить 9,9% від загальнонаціональної потужності вітрової енергетики в Китаї. Даний проєкт знаходиться на початковій стадії будівництва, яке передбачає встановлення 17 сучасних вітротурбін одиничною потужністю 4,5 МВт, будівництво власної підстанції та прокладання високовольтних ліній електропередачі загальною напругою 110 кВ. Введення в експлуатацію всієї ВЕС очікується в 2021 році.

Особливої уваги заслуговує **проєкт будівництва вітрового парку в Нікольському та Мангушському районах Донецької області, встановленою потужністю 800 МВт**, девелопером якого є ТОВ «ВІНД ФАРМ».

Цей проєкт передбачає організацію виробництва компонентів вітрових турбін в Україні, тобто створення виробничого ланцюга, який включатиме гірничо-видобувну галузь, металургію, машинобудівництво, транспортну та будівельну галузь, а також енергетику. При цьому, виробництво ВЕУ не обмежуватиметься лише потребою вітрового парку ТОВ «ВІНД ФАРМ». Передбачається створення саме експортної галузі, яка буде працювати не тільки на внутрішній, а й на зовнішній ринки. Цей напрямок важливий для України, адже створює валютну виручку, додаткові податки, робочі місця та надходження до фондів соціального страхування й пенсійного фонду.

ТОВ «ВІНД ФАРМ» вже заручилось потенційною підтримкою одного з провідних світових виробників вітрових ВЕУ, який розглядає можливість створення виробничого підприємства в Донецькій області на базі одного із існуючих підприємств машинобудівної галузі. Наразі значні обсяги обладнання для вітроенергетичної галузі виробляються в Китаї, а використовуються в країнах Західної Європи. З цієї перспективи Україна займає вигідне географічне положення між Китаєм та Західною Європою, завдяки чому обладнання, що буде вироблено в Україні, матиме конкурентну ціну через меншу вартість транспортування, що забезпечить постійний попит та завантаження виробництва.

Унікальність проєкту полягає в тому, що ТОВ «ВІНД ФАРМ» передбачає продаж виробленої електроенергії на ринку електричної енергії на загальних умовах, без «зеленого» тарифу, що сприятиме підвищенню ліквідності ринку електричної енергії та зменшенню ціни на електричну енергію.

Для залучення інвестицій, економіка такого проєкту може виявитись недостатньо привабливою, тому Компанія розраховує на отримання надбавки до ринкової ціни за використання обладнання українського виробництва, що має бути передбачено законодавством з урахуванням обсягів додаткових надходжень до бюджету. Перевага, зокрема від даного проєкту, для України полягає в тому, що створена експортна галузь дає джерело фінансування такої надбавки через додаткові податки, що сплачуватимуться в декількох галузях української промисловості.

Новий підхід ТОВ «ВІНД ФАРМ» демонструє новий напрямок фінансування проєктів через створення додаткових надходжень до державного бюджету та дає надію на подальший розвиток всієї галузі. Адже за масштабним проєктом, який прокладає шлях, слідуватимуть інші.

Загалом, станом на 31 грудня 2019 року ДП «Гарантований покупець» укладено pre-PPA на 5,6 ГВт вітроенергетичних проєктів.

В найближчі два роки УВЕА очікує зростання вітроенергетичних потужностей в першу чергу, в таких областях України як: Запорізька, Миколаївська, Одеська, Донецька, Івано-Франківська, Житомирська та Рівненська.

ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ У СФЕРІ ВІТРОЕНЕРГЕТИКИ

2.1. ЗМІНИ В ЗАКОНОДАВСТВІ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В 2019 РОЦІ

I. НОВИЙ РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ

Закон України «Про ринок електричної енергії» № 2019-VIII від 13.04.2017 року

Відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» з 1 січня 2019 року почав діяти роздрібний ринок електричної енергії; з 1 липня – почав діяти оптовий ринок електричної енергії (ринок двосторонніх договорів, ринок на добу наперед та внутрішньодобовий ринок, балансуючий ринок) та 12 грудня – почав діяти ринок допоміжних послуг (відбувся перший аукціон на придбання допоміжних послуг).

Упродовж 2019 року до Закону України «Про ринок електричної енергії» зміни вносились 6 разів, основними з яких, що мали вплив на ринок вітроенергетики, є наступні:

1. ДП «Гарантований покупець» зобов'язаний спрямовувати різницю між доходами та витратами, що виникла під час виконання ним спеціальних обов'язків, на забезпечення покриття власних витрат на виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом та за аукціонною ціною або інших спеціальних обов'язків.
2. Забороняється продаж та/або постачання електричної енергії, імпортованої з Російської Федерації, за двосторонніми договорами та на внутрішньодобовому ринку. З метою уникнення надзвичайної ситуації в об'єднаній енергетичній системі України Кабінет Міністрів України має право скасовувати цю заборону, визначивши термін поновлення дії такої заборони.
3. У зв'язку з перетворенням ДП «НЕК «Укренерго» в ПрАТ «НЕК «Укренерго» до початку діяльності сертифікованого ОСП та до видачі відповідної ліцензії ОСП функції, права та обов'язки ОСП відповідно виконує державне підприємство, що здійснює централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління ОЕС України, або акціонерне товариство, утворене в процесі перетворення державного підприємства, яке має ліцензію на провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії магістральними та міждержавними електромережами.
4. До 1 липня 2023 року вартість послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, яка надається ДП «Гарантований покупець», визнача-

ється з урахуванням різниці між доходами та витратами, що виникла під час виконання ДП «Гарантований покупець» покладених на нього КМУ спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів (крім спеціальних обов'язків для забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії).

5. Зміни, які були внесені Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» від 25.04.2019 № 2712-VIII, який детально розглядається нижче.

Постанова КМУ «Про визначення уповноваженого банку ринку електричної енергії» № 140 від 27.02.2019 року

Уповноваженим банком ринку електричної енергії було визначено Публічне акціонерне товариство «Державний ощадний банк України».

Постанова КМУ «Про утворення державних підприємств «Гарантований покупець» та «Оператор ринку» № 324 від 17.04.2019 та Постанови КМУ про затвердження їх статутів № 455 та № 454 від 22.05.2019 року

Постановою КМУ утворено:

- ДП «Гарантований покупець» на базі відповідної філії ДП «Енергоринок» шляхом виділу майна, прав та обов'язків стосовно нього відповідно до розподільного балансу для виконання функцій гарантованого покупця електричної енергії.
- ДП «Оператор ринку» на базі відповідної філії ДП «Енергоринок» шляхом виділу майна, прав та обов'язків стосовно нього відповідно до розподільного балансу для виконання функцій оператора ринку електричної енергії з подальшим перетворенням його в акціонерне товариство, 100% акцій у статутному капіталі якого належить державі та не підлягає приватизації або відчуженню в інший спосіб, відповідно до законодавства.

ДП «Гарантований покупець» та ДП «Оператор ринку» є правонаступниками майна, прав та обов'язків ДП «Енергоринок» відповідно до розподільних балансів, за винятком кредиторської та дебіторської заборгованості за електричну енергію.

Постанова КМУ «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії» № 483 від 05.06.2019 року зі змінами згідно постанов КМУ № 512 від 12.06.2019, № 803 від 21.08.2019 року, № 1003 від 09.12.2019 року (далі в цьому підпункті – постанова КМУ про ПСО)

Встановлено учасників ринку електричної енергії, на яких покладаються виконання спеціальних обов'язків, та перелік дій, що належать до спеціальних обов'язків, зокрема спеціальні обов'язки, виконання яких необхідно для забезпечення платежів за «зеленим» тарифом.

З 29 серпня 2019 року (згідно з постановою КМУ № 803) з метою здійснення платежів за «зеленим» тарифом, за постановою КМУ про ПСО передбачена можливість ДП «Гарантований покупець» спрямувати різниці між доходами та витратами, що виникли під час виконання ним спеціальних обов'язків, на забезпечення покриття власних економічно обґрунтованих витрат на виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом та за аукціонною ціною.

Положення, що надають вказані права ДП «Гарантований покупець», внесені до Закону України «Про ринок електричної енергії» лише 27 грудня 2019 року Законом України № 330-ІХ від 04.12.2019 року, набагато пізніше після їх встановлення в постанові КМУ про ПСО.

Вказана зміна обумовлена дефіцитом бюджету ДП «Гарантований покупець» на оплату електричної енергії за «зеленим» тарифом. Початково Законом України «Про ринок електричної енергії» та постановою КМУ про ПСО було передбачено, що для купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом та за аукціонною ціною ДП «Гарантований покупець» надає оператору системи передачі послугу із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел. Оператор системи передачі сплачує послугу із забезпечення частки виробництва електроенергії із альтернативних джерел за рахунок тарифу на послуги передачі. Проте з початку роботи нового ринку електричної енергії дія постанов НКРЕКП про встановлення тарифу на послуги з передачі електричної енергії на липень та серпень 2019 року була призупинена. А з вересня 2019 року тариф на передачу був зменшений НКРЕКП в два рази. Тому платежів оператора системи передачі було недостатньо для розрахунків з виробниками за «зеленим» тарифом.

Крім цього, з 10 грудня 2019 (згідно з постановою КМУ № 1003) ДП «Гарантований покупець»

не зобов'язаний здійснювати продаж електричної енергії оператору системи передачі та операторам систем розподілу в обсягах, що відповідають 80% обсягів, необхідних для компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу та розподіл електричними мережами, а також здійснює продаж електричної енергії на організованих сегментах ринку електричної енергії, за ціною, яка не перевищує 75% ціни у години максимального навантаження, визначеної оператором ринку, що надає можливість для ДП «Гарантований покупець» отримувати додатковий дохід (раніше ціна не перевищувала ціну купівлі електричної енергії на електронних аукціонах для забезпечення виконання спеціальних обов'язків).

Також необхідно відмітити неузгодженість в датах та строках нормативних документів. Так, постанова КМУ про ПСО діє до 31 грудня 2020 року. Положення про порядок визначення вартості послуги ДП «Гарантований покупець» із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел в Законі України «Про ринок електричної енергії» діє до 1 липня 2023 року. А законодавчо гарантоване зобов'язання щодо викупу всього обсягу електричної енергії з ВДЕ за «зеленим» тарифом по укладених гарантованим покупцем РРА – діє до 31.12.2029 року.

Постанови НКРЕКП «Про встановлення тарифу на послуги з передачі електричної енергії ПРАТ «НЕК «УКРЕНЕРГО» на 2020 рік» № 2668 від 10.12.2019 та «Про встановлення тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління ПРАТ «НЕК «УКРЕНЕРГО» на 2020 рік» № 2669 від 10.12.2019

Встановлено на 2020 рік ПРАТ «НЕК «УКРЕНЕРГО» тариф на послуги з передачі електричної енергії на рівні 155,40 грн/МВт-год (без ПДВ) та структуру цього тарифу, а також тариф на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління на рівні 10,23 грн/МВт-год (без ПДВ) та структуру цього тарифу.

Неоднозначна ситуація склалась з попередніми постановами НКРЕКП про встановлення цих тарифів (від 07.06.2019 № 954 «Про встановлення тарифу на послуги з передачі електричної енергії ДП «НЕК «УКРЕНЕРГО» на II півріччя 2019 року», від 07.06.2019 № 955 «Про встановлення тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління ДП «НЕК «УКРЕНЕРГО» на II півріччя 2019 року», від 12.07.2019 № 1411 «Про встановлення тарифу на послуги з передачі електричної енергії ДП «НЕК «УКРЕНЕРГО»»), які блокувалися в рамках забезпечення позовів про визнання їх протиправними та нечинними з моменту прийняття. Це створило проблемну ситуацію з платежами за поставлену до мережі у липні 2019 року «зелену» електроенергію.

Постанови НКРЕКП № 879 від 31.05.2019 року, № 1168 від 24.06.2019 року (викладення в новій редакції) **та № 2485 від 26.11.2019 року** (далі в цьому підпункті – *Правила ринку*)

Цими Постановами вносились зміни до *Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від № 307 від 14.03.2018 року*. Були змінені визначення практично всіх термінів, що використовуються в Правилах ринку. Видалено посилання на всі керівництва (керівництва з допоміжних послуг, з балансуючого ринку, з виставлення рахунків, з реєстрації двосторонніх договорів), що були в попередніх редакціях Правил ринку. Порядок укладення договору про врегулювання небалансів також змінено, тепер він укладається після укладення договорів про надання послуг з передачі електричної енергії, про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, договір про надання послуг з компенсації перетікань реактивної електричної енергії (для споживачів, приєднаних до мереж ОСП).

Також уточнено порядок створення, реєстрації та припинення функціонування балансуючих груп; порядок розірвання договору про врегулювання небалансів та припинення участі на ринку електричної енергії; наслідки невиконання учасниками ринку зобов'язань згідно Правил ринку (набуття статусу «Переддефолтний» та «Дефолтний»).

Деталізовано продукти, що торгуються на ринку допоміжних послуг, порядок проведення аукціонів на допоміжні послуги.

В типовому договорі про врегулювання небалансів електричної енергії, викладеному в новій редакції, основні зміни стосуються розширення прав та уточнення обов'язків сторін договору; видалено умову договору про збитки, які не підлягають сплаті внаслідок непрямого збитку, втрати прибутку, скорочення виробництва, перешкоди на шляху виконання зобов'язань перед третіми сторонами або нереалізованої вигоди від договорів, якщо така шкода не є наслідком грубої недбалості або навмисним наміром; видозмінено та деталізовано порядок розрахунків за договором; переглянуто підстави для розірвання договору в односторонньому порядку; встановлено 10-денний строк для повідомлення ОСП про внесення змін до інформації / документів учасника ринку – сторони, відповідальної за баланс.

Вказаними вище Постановами НКРЕКП № 879 та № 2485 та постановою НКРЕКП № 1169 від 24.06.2019 (викладення в новій редакції) також внесені зміни до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП № 308 від 14.03.2018 року (далі в цьому підпункті – *Правила РДН/ВДР*)

Серед основних змін: переглянуто визначення понять, що використовуються у цих Правилах РДН/

ВДР; встановлено вимоги до кваліфікованого електронного підпису; уточнено порядок врегулювання спорів між ОР та учасниками РДН/ВДР; видозмінено порядок внесення змін до договору про участь на РДН та ВДР у разі внесення Регулятором змін до типової форми (тепер учасники РДН/ВДР повинні протягом 14 календарних днів з дня отримання надати ОР один із підписаних примірників додаткової угоди про внесення змін, а не у 20-денний строк після одержання пропозиції про зміну договору повідомити ОР результати її розгляду – згідно попередньої редакції).

Учасники РДН/ВДР повинні забезпечити можливість оплати заявлених ними для купівлі на РДН/ВДР обсягів електричної енергії шляхом внесення до початку торгів на РДН/ВДР на свій рахунок ескроу суми коштів, достатньої **не лише** для покриття вартості купованої електричної енергії відповідно до заявки, **але і** вартості послуг ОР із здійснення операцій купівлі-продажу на РДН/ВДР та комісії уповноваженого банку (з урахуванням сум податку на додану вартість, які будуть включені до вартості електричної енергії та послуг). А при продажі електричної енергії – учасник РДН/ВДР забезпечує наявність на рахунку ескроу суми коштів, достатньої для оплати вартості послуг ОР із здійснення операцій купівлі-продажу на РДН/ВДР, комісії уповноваженого банку (з урахуванням сум податку на додану вартість, які будуть включені до вартості послуг).

Видозмінено процедуру внесення змін до договору про купівлю-продаж електричної енергії на РДН/ВДР у разі зміни Регулятором типової форми (тепер учасник РДН/ВДР протягом 14 днів з дня отримання від ОР повідомлення щодо змін повинен підписати додаткову угоду шляхом накладання КЕП уповноваженої особи учасника РДН/ВДР, а не у строк, передбачений Господарським кодексом України, повідомити ОР про результати розгляду відповідної пропозиції ОР – згідно попередньої редакції).

Правила РДН/ВДР доповнено нормою, згідно якої через дев'ять місяців з дати початку роботи РДН та ВДР порогова ціна для РДН та ВДР на календарний місяць становитиме 300 % від розміру середньої ціни електричної енергії, що склалася на РДН у попередньому календарному місяці.

З 11:00 на 12:00 годин доби, що передує добі постачання, змінено час «закриття воріт РДН». Доповнено підстави для проведення додаткової сесії торгів на РДН наступною підставою – ціна купівлі-продажу склалася на рівні або вище порогової ціни. Уточнено час «закриття воріт ВДР» при технічному обслуговуванні системи.

Виключено процедуру повторного розгляду заявки на торги на ВДР у разі її відхилення ОР та незгоди зі сторони учасника РДН/ВДР.

Акти купівлі-продажу електричної енергії на РДН/ВДР та акти наданих послуг на РДН/ВДР за попередній (звітний) місяць між ОР та учасниками РДН/ВДР підписуються у паперовому вигляді.

Уточнено порядок визначення вартості послуг оператора ринку та порядок їх оплати (зокрема, *платіж за здійснення операцій купівлі-продажу на РДН/ВДР оплачується щоденно, а не щодекадно*). Внесено відповідні зміни до додатків до Правил РДН/ВДР.

**Постанова НКРЕКП № 1525
від 18.07.2019 року**

Цією Постановою внесено зміни до Постанови НКРЕКП «Про затвердження Правил роздрібного ринку електричної енергії» № 312 від 14.03.2018 року та до Правил роздрібного ринку електричної енергії (далі в цьому підпункті – *Правила роздрібного ринку*).

Зокрема, в Постанові НКРЕКП № 312 від 14.03.2018 року пункт 5 доповнено нормою, згідно якої з дати набрання чинності договором споживача про надання послуг з розподілу (*передачі*) електричної енергії ОСР (ОСП) надає послуги комерційного обліку споживачам, точки комерційного обліку яких улаштовані на території його ліцензованої діяльності, відповідно до Кодексу комерційного обліку електричної енергії.

В *Правилах роздрібного ринку* переглянуто визначення понять, що використовуються у цих Правилах роздрібного ринку, встановлено нові визначення понять, зокрема, «приватне домогосподарство», «територія малої системи розподілу», «штучний

нуль». Норми Правил роздрібного ринку приведені у відповідність до Закону України «Про ринок електричної енергії», зокрема, в частині визначення поняття «побутовий споживач», порядку надання універсальних послуг тощо; змінено порядок надання послуг із забезпечення перетікань реактивної електричної енергії; уточнено вимоги до публічних комерційних пропозицій електропостачальників; видозмінено порядок зміни електропостачальника на постачальника «останньої надії».

Змінено порядок розгляду звернень, скарг, претензій та актів про порушення Правил роздрібного ринку: оформлення, облік та зберігання актів про порушення, оплата споживачем розрахункових документів за необліковану електричну енергію та розгляд спірних питань у цій сфері; доповнено главою «Визначення обсягу та вартості електричної енергії, не облікованої внаслідок порушення цих Правил».

Змінено розділ «Постачання та розподіл електричної енергії в умовах малої системи розподілу та колективного побутового споживача», зокрема, розмежовано постачання та розподіл електричної енергії в умовах малої системи розподілу та взаємовідносини та розрахунки в умовах колективного побутового споживача. Встановлено, що споживач на території колективного побутового споживача має право на продаж постачальнику універсальних послуг електричної енергії, що вироблена генеруючою установкою приватного домогосподарства, величина встановленої потужності якої не перевищує потужність, визначену відповідно до закону, та дозволена (*договірну*) потужність об'єкта споживача, за

«зеленим» тарифом в обсязі, що перевищує місячне споживання електричної енергії таким приватним домогосподарством.

Внесено зміни до додатків до Правил роздрібного ринку *(до умов типового договору про надання послуг із забезпечення перетікань реактивної електричної енергії; типового договору споживача про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, типового договору електропостачальника про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії) та ін.).*

Постанова НКРЕКП «Про затвердження Порядку опублікування інформації про частку кожного джерела енергії, використаного для виробництва електричної енергії, та вплив на навколишнє природне середовище, спричинений виробництвом електричної енергії» № 642 від 26.04.2019 року

Порядок опублікування інформації визначає ви-моги до формування інформації про частку кожного джерела енергії, яке було використане для виробництва електричної енергії, та вплив на навколишнє природне середовище, спричинений виробництвом електричної енергії, процедуру, періодичність та строки оприлюднення учасниками ринку електричної енергії такої інформації.

Дія Порядку опублікування інформації поширюється на виробників електричної енергії, електропостачальників, оператора ринку, ОСП, а також на учасників ринку, які здійснюють продаж електричної енергії на організованих сегментах ринку та на двосторонній основі.

Предбачено, що виробники оприлюднюють інформацію про частку кожного джерела енергії, використаного для виробництва електричної енергії, за встановленою формою *(додаток 1 до Порядку опублікування інформації)*, шляхом розміщення на власному веб-сайті. Така інформація формується за звітні періоди: квартал та рік, з помісячною розбивкою. Виробник повинен опублікувати інформацію про частку кожного джерела енергії, використаного для виробництва електричної енергії, не пізніше 15-го дня після завершення відповідного звітного періоду.

Виробники так само оприлюднюють інформацію про вплив на навколишнє природне середовище, спричинений виробництвом електричної енергії, за встановленою формою *(додаток 2 до Порядку опублікування інформації)*, шляхом розміщення на власному веб-сайті. Така інформація формується за звітні періоди: квартал та рік. Виробник повинен опублікувати інформацію про вплив на навколишнє природне середовище, спричинений виробництвом електричної енергії, не пізніше 40-го дня після за-вершення відповідного звітного періоду.

Визначено порядок оприлюднення інформації про частку кожного джерела енергії, використаного для виробництва електричної енергії, оператором ринку та ОСП. Також передбачено порядок обміну інформації про частку кожного джерела енергії, ви-користаного для виробництва електричної енергії, при її продажу за двосторонніми договорами.

Постанова НКРЕКП «Про затвердження Методики розрахунку плати за послуги комерційного обліку електричної енергії, що надаються оператором системи розподілу на території здійснення його ліцензованої діяльності» № 1381 від 09.07.2019 року *(далі в цьому підпункті – Методика розрахунку плати за послуги комерційного обліку)*

Методика розрахунку плати за послуги комерційного обліку визначає механізм формування плати за надані ОСП послуги комерційного обліку електричної енергії на території здійснення його ліцензованої діяльності.

Метою організації комерційного обліку електричної енергії на ринку електричної енергії є забезпечення надання учасникам ринку повної та достовірної інформації про обсяги виробленої, відпущеної, переданої, розподіленої, імпортованої та експортованої, а також спожитої електричної енергії у певний проміжок часу з метою її подальшого використання при здійсненні розрахунків між учасниками ринку.

Методикою розрахунку плати за послуги комерційного обліку передбачаються функції, які здійснює ОСП за рахунок тарифу на послуги з розподілу електричної енергії та в межах своєї відповідальності. В Методиці розрахунку плати за послуги комерційного обліку наводиться перелік послуг, що пов'язані із забезпеченням комерційного обліку електричної енергії, які може надавати ОСП за рахунок та за ініціативою замовників.

Методикою розрахунку плати за послуги комерційного обліку визначено принципи відшкодування економічно обґрунтованих витрат за надані ОСП послуги комерційного обліку електричної енергії на території здійснення його ліцензованої діяльності, та отримання обґрунтованого рівня прибутку.

Предбачено, що величина плати за послуги комерційного обліку електричної енергії, які надає ОСП замовникам, може бути обмежена граничним розміром плати за ці послуги згідно з окремим рішенням НКРЕКП.

II. СИСТЕМА СТИМУЛЮВАННЯ ВДЕ: «ЗЕЛЕНИЙ» ТАРИФ, АУКЦІОНИ

Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» № 2712-VIII від 25.04.2019 року (далі в цьому підпункті – Закон про аукціони)

Законом про аукціони внесено зміни до таких Законів України:

- «Про альтернативні джерела енергії» від 20 лютого 2003 року № 555-IV;
- «Про ринок електричної енергії» від 13 квітня 2017 року № 2019-VIII;
- «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI.

Таблиця 2.1.1. Основні положення Закону про аукціони

Період проведення аукціонів	Обов'язкові аукціони стартують із 1 січня 2020 року й закінчуються 31 грудня 2029 року. Аукціони мають проводитися двічі на рік, але не пізніше ніж 1 квітня й 1 жовтня.
Річні квоти для проєктів ВДЕ	КМУ за поданням Мінекоенерго щороку, але не пізніше ніж 1 грудня, затверджує річні квоти підтримки на наступні 5 років. Пропозиції щодо розміру річних квот готуються Держенергоефективності та ОСП з урахуванням міжнародних зобов'язань України щодо розвитку відновлюваної енергетики, Енергетичної стратегії України, результатів звіту з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей та плану розвитку системи передачі, а також стану реалізації проєктів будівництва об'єктів ВДЕ. Перша річна квота підтримки встановлюється на 2020 рік. Річна квота підтримки розподіляється за окремими видами ВДЕ наступним чином: для енергії вітру – не менше ніж 15%; для сонячної енергії – не менше ніж 15%; для інших видів ВДЕ – не менше ніж 15%. Під час затвердження річних квот підтримки КМУ може прийняти рішення про проведення технологічно нейтральних аукціонів (всі технології, які використовують відновлювані джерела енергії зможуть взяти участь). У разі, якщо на аукціоні не розподілена частина квоти (повністю або частково) за певним видом ВДЕ, КМУ може спрямувати нерозподілений обсяг до квоти підтримки за іншими видами ВДЕ для розподілу на наступному аукціоні.
Учасники аукціонів	Участь в аукціонах буде обов'язковою для: • проєктів сонячної енергетики потужністю понад 1 МВт; • проєктів вітрової енергетики потужністю понад 5 МВт (за винятком об'єктів з трьома вітровими турбінами незалежно від встановленої потужності таких вітрових турбін). Інші виробники ВДЕ незалежно від встановленої потужності та відновлюваного джерела енергії, можуть брати участь в аукціонах на добровільних засадах.
Вимога до участі в аукціоні	Закон про аукціони містить детальний перелік документів, які повинні надати виробники ВДЕ для участі в аукціонах. Слід зазначити, що обов'язковою вимогою для участі в аукціонах, є подання копій правовстановлюючих документів на земельну ділянку для будівництва об'єкта електроенергетики та копії договору про приєднання до електричних мереж.
Аукціонна ціна	Цінова пропозиція учасника аукціону, що виробляє електричну енергію з енергії вітру або сонячного випромінювання, не може бути вищою за рівень «зеленого» тарифу, встановленого для об'єкта ВДЕ відповідної категорії, що діє на день проведення аукціону. Цінова пропозиція учасника аукціону, що виробляє електричну енергію з інших видів ВДЕ, не може бути вищою за рівень «зеленого» тарифу, встановленого для електричної енергії, виробленої з біомаси, на 1 січня 2020 року. Аукціонна ціна для кожного переможця визначається на рівні конкурсної пропозиції учасника аукціону (у євроцентах за 1 кіловат-годину). Аукціонна ціна переможця аукціону фіксується в євро та її гривневому еквіваленті, визначеному за офіційним валютним курсом Національного банку України на дату укладення договору купівлі-продажу електричної енергії між ДП «Гарантований покупець» та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку (PPA).
Оплата за відпущену до мережі електроенергію	Оплата вартості електричної енергії, відпущеної переможцем аукціону, здійснюється щомісяця, не пізніше 20 числа місяця, що настає за розрахунковим періодом. При визначенні вартості електричної енергії, що підлягає сплаті, аукціонна ціна перераховується ДП «Гарантований покупець» у національну валюту за середнім офіційним валютним курсом Національного банку України за розрахунковий період.

Банківські гарантії	Учасник аукціону має подати такі безвідкличні банківські гарантії: До участі в аукціоні. Для того, щоб взяти участь в аукціоні, учасники мають надати безвідкличну банківську гарантію в розмірі 5 000 євро за 1 МВт окремо для кожного об'єкта ВДЕ або черги будівництва. До укладення РРА. Переможець аукціону має надати безвідкличну банківську гарантію в розмірі 15 000 євро за 1 МВт як забезпечення виконання зобов'язань за РРА. До продовження строку для введення в експлуатацію. За ініціативою переможця аукціону строк будівництва та введення в експлуатацію об'єкта ВДЕ може бути продовжений до 1 року шляхом надання додаткової безвідкличної банківської гарантії в розмірі 30 000 євро за 1 МВт. Законом про аукціони також передбачений порядок повернення вищезазначених банківських гарантії.
Забезпечення конкуренції серед виробників ВДЕ	Обов'язковою умовою проведення аукціонів є забезпечення конкуренції серед виробників ВДЕ. У зв'язку із цим, Закон про аукціони передбачає, що: • загальна потужність, яка може бути надана переможцям за результатами аукціону, не може перевищувати 80% від загальної потужності, яку запропонували всі учасники у своїх пропозиціях для аукціону; • максимальна частка річної квоти, яка може бути надана одному учаснику або декільком учасникам з одним кінцевим бенефіціарним власником, не може перевищувати 25% річної квоти.
Строк підтримки переможця аукціону	Строк надання підтримки становить 20 років з дня, наступного після дня надання виробником ВДЕ виданого уповноваженим органом сертифіката, що засвідчує відповідність закінченого будівництвом об'єкта електроенергетики, або зареєстрованої відповідно до законодавства декларації про готовність об'єкта до експлуатації та початку відпуску електричної енергії в мережу.
Строк для введення об'єктів ВДЕ в експлуатацію	Переможець аукціону зобов'язаний збудувати та ввести об'єкт ВДЕ в експлуатацію протягом двох років з дня укладення РРА – для СЕС, та протягом трьох років з дня укладення РРА – для об'єктів ВДЕ, що виробляють електричну енергію з інших видів альтернативних джерел енергії. У разі якщо переможець аукціону не надав сертифікат, що підтверджує готовність об'єкта до експлуатації, або декларацію про готовність об'єкта до експлуатації у встановлений строк, РРА є недійсним, а зобов'язання за безвідкличною банківською гарантією виконуються на користь ДП «Гарантований покупець» за його вимогою, окрім випадків, коли переможець аукціону продовжив строк для будівництва та введення в експлуатацію як зазначено вище.
Технічні умови для об'єктів ВДЕ	Для об'єктів електроенергетики, що виробляють електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії, технічні умови є чинними: для СЕС – не більше двох років з дня їх видачі незалежно від зміни замовника; для інших видів альтернативних джерел енергії – не більше трьох років з дня їх видачі незалежно від зміни замовника. Технічні умови для об'єктів електроенергетики, що виробляють електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії, видані до дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії», є чинними: для СЕС – не більше двох років з дня набрання чинності зазначеним Законом; для інших видів альтернативних джерел енергії – не більше трьох років з дня набрання чинності зазначеним Законом. У разі, якщо замовник є суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, технічні умови для об'єкта електроенергетики, що виробляє електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії, видані такому замовнику, є чинними на строк виконання зобов'язань щодо будівництва та введення об'єктів електроенергетики в експлуатацію відповідно до статті 9⁵ Закону України «Про альтернативні джерела енергії».
«Зелений» тариф	Законом про аукціони також було внесено низку змін щодо величин «зеленого» тарифу, об'єктів ВДЕ, на які поширюється його дія, зокрема споживачів з генеруючими установками до 150 кВт та приватних господарств з генеруючими установками до 50 кВт. Інформація щодо поточних величин «зеленого» тарифу та його поширення надається у розділі щодо Постанови НКРЕКП «Про затвердження Порядку встановлення, перегляду та припинення дії «зеленого» тарифу на електричну енергію для суб'єктів господарської діяльності, споживачів електричної енергії, у тому числі енергетичних кооперативів, та приватних домогосподарств, генеруючі установки яких виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії» № 1817 від 30.08.2019 року.

Construction of onshore wind farms in Ukraine in the period of the replacement of the feed-in tariff by auctions

Maryna Hritsyshyna¹ Andriy Konechenkov²

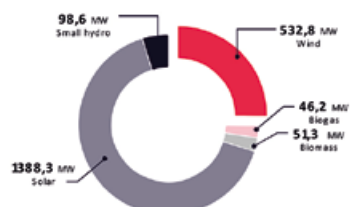
Sayenko Kharenko Law Firm¹ Ukrainian Wind Energy Association, Ukraine²

Abstract

The capacity of wind projects in Ukraine is 533 MW from a general capacity of facilities that produce electricity from renewable energy resources ("RES") of 2,117 GW. The share of renewables in electricity consumption in Ukraine is 1.9%.

RES DEVELOPMENT IN UKRAINE, 2018

Notwithstanding the growth of RES on 742,5 MW in 2018 the RES deployment in Ukraine is still lower than required under the Ukrainian obligations. In particular by 2020 Ukraine was obliged to reach targets 11% energy from RES in electricity consumption. Initially approved RES targets 2020 are not reachable by Ukraine.

However, according to the research for the Secretariat of Energy Community the possible RES targets 2030 for Ukraine are 16,6% energy from RES in electricity consumption.

Thus, Ukraine shall develop the market greatly in the coming years, which makes Ukraine very attractive for construction of onshore wind farms.

CURRENT SUPPORT SCHEME

Pursuant to current support scheme the National Energy and Utility Regulatory Commission (the "NEURC") approves the feed-in tariff ("FIT") for each RES producer at the level of retail tariff for consumers of second class of voltage in January 2009, multiplied by the ratio of FIT for each RES producer.

THE AMOUNT OF THE FIT PER MWH UNDER THE CURRENT SUPPORT SCHEME

Type	Capacity (kW)	Commissioning date	
		2017-2019	2020-2024
Wind turbine	<600	58.2	51.7
	600-2000	67.9	60.3
	>2000	101.8	90.5

The existing scheme for support of the renewable energy producers in Ukraine through FIT is not market based and available only until 2030. To reach Ukraine its RES target the stimulation scheme for RES is subject to revision.

The main drivers for change of the current support scheme for RES producers are following:

- Changing approaches to stimulating RES in the world;
- Implementation of the requirements of the Guidelines on State aid for environmental protection and energy 2014–2020;
- Support for renewable energy after 2030.

Objectives

The main objectives of this presentation:

1. Describe possible ways for realization of wind farm projects in Ukraine in transition period between replacement of the feed-in tariff by auctions;
2. Determine key recommendations for investors and developers of wind farm projects in Ukraine;
3. Discuss the possible ways for reaching the RES targets of Ukraine.

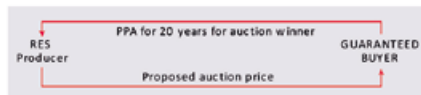
Methods

Explore the supportive scheme for realization of wind farm projects in Ukraine in the transition period between the feed-in tariff and auctions based on the following:

- Draft of the Law about auctions;
- Positions of renewable associations in Ukraine;
- Surveys of auction schemes in other countries;
- Reports by international organizations and public authorities of Ukraine.

Results

On 20 December 2018, the Verkhovna Rada of Ukraine passed in the first reading a Law on Amendments to Some Laws of Ukraine on Ensuring Competitive Conditions for the Production of Electricity from Alternative Energy Sources No. 8449-d ("Law about auctions") for the implementation of a new supportive scheme for renewable energy producers based on auctions.

THE MAIN CONDITIONS FOR THE PROPOSED SUPPORTIVE SCHEME:

- Date of implementation**
1 January 2020
- Participants of auctions for wind projects:**
From 2020 till 2022 - >20 MW
From 2023 - >3MW
- Auction scheme:**
Participants submit closed offers that contain a technical proposal (the amount of capacity that the participant intends to put into operation) and a price offer (price per 1 kWh hour of electricity). Winners will be determined on the basis of simultaneous disclosure of technical and price proposals. The main criterion for choosing winners is price.
- Requirements for auctions' participants:**
To participate in auctions the future RES producers must provide:
 - confirmed ownership/lease rights on the land plot;
 - concluded grid connection agreement;
 - bank guarantee of EUR 5,000 per 1 MW;
 - information about the ultimate beneficiary owner.
- Period for new support:**
20 years

For further realization of wind farm projects in Ukraine, future producers should take into account the rules for the transition period between FIT and auctions. Wind farm projects at the active phase of construction can rely on the FIT. However wind farm projects at the stage of development must consider the possibility of participating in auctions.

WHAT KIND OF SUPPORT IS TO BE EXPECTED FOR THOSE WHO ARE CONSTRUCTING WIND FARMS IN 2019?

Notwithstanding the auctions, FIT will be available until the end of 2029 for the following RES producers:

- RES producers that put into operation wind farms before 1 January 2020;
- RES producers that put into operation wind farms after 1 January 2020 and these wind farms are not subject to auction schemes;
- RES producers that intend to produce electricity and satisfy the following requirements:
 - concluded the preliminary power purchase agreement ("pre-PPA") before 31 December 2019; and
 - put into operation a wind farm within 3 years after conclusion of the pre-PPA;
- electricity consumers, including private households generating installations which produce electricity from wind and for which an FIT is established.

It should be noted that FIT will be available until 2030 and is subject to decrease from 2020 for wind projects by 10% with a further decrease by 1.5% each year for the next 3 years.

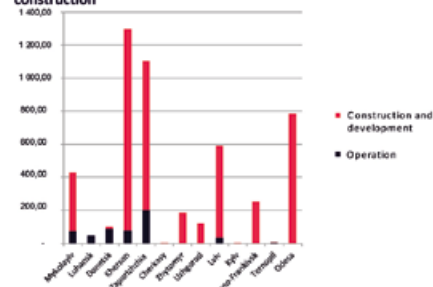
Conclusions

Advantages of the Ukrainian wind market in the transition period are following:

• Wind Potential

• Middle-term forecast for wind projects development and construction

RES producers shall take into account the following tips for realization of onshore wind farm projects in Ukraine:

✓ Use local content for receipt of a bonus to FIT or auction price

The bonus for local content is a premium for using equipment of Ukrainian manufacture. This bonus is fixed as an additional payment to the FIT, proportional to the level of use by the entity at the relevant facility of Ukraine-made equipment.

Bonus to FIT and auction price, %	Level of use of equipment of Ukrainian manufacture, %
5	> 30, but <50
10	>50

✓ Use the opportunity to import equipment for onshore wind farm in Ukraine without VAT

According to recent amendments to the Tax Code, imported wind turbines are released from VAT from 1 January 2019 till 31 December 2022.

✓ Use the rules of simplified construction procedure for onshore wind farms

Pursuant to recent amendments to the law, onshore wind farms are subject to classification within the insignificant consequence class (CCI) for construction purposes. These changes simplified the commencement of construction and launching of wind farms projects. Future RES producers are entitled to start the construction of wind farms based on a registered declaration about the commencement of construction work with the architectural and construction control authority. These changes in construction procedure have significant positive impact on the terms of realization of wind farm projects.

References

1. Journal Article "Auctions for Renewables in Ukraine: What to Expect Investors from the New Stimulation Scheme", Maryna Hritsyshyna, The Ukrainian Journal of Business Law www.ujbl.info/
2. Annual Report Ukrainian Wind Energy Association 2018 <http://www.uwea.com.ua/>

Постанова КМУ «Про запровадження конкурентних умов стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» № 1175 від 27.12.2019 року

27 грудня 2019 року КМУ прийняв постанову «Про запровадження конкурентних умов стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» (далі в цьому підпункті – *Постанова*), якою:

- затверджено Порядок проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки (далі – «Порядок проведення аукціонів»);
- затверджено Порядок відбору операторів електронних майданчиків для проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки;
- Державне підприємство «ПРОЗОРРО.ПРОДАЖИ» визначене відповідальним за забезпечення функціонування електронної торгової системи – адміністратором електронної торгової системи.

Порядок проведення аукціонів визначає:

- формування квот підтримки;
- процедуру підготовки та проведення аукціону з розподілу квоти підтримки для стимулювання виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії з використанням електронної торгової системи;
- внесення та повернення безвідкличної банківської гарантії;
- вимоги до банків, що надають безвідкличні банківські гарантії;
- порядок функціонування електронної торгової системи та визначення переможця за результатами проведення аукціону;
- порядок укладення та публікації РРА в електронній торговій системі;
- розмір та порядок сплати винагороди операторам авторизованих електронних майданчиків;
- та інші питання проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки.

Передбачено, що на аукціон в рамках загальної або додаткової квоти КМУ за поданням Мінекоенерго можуть бути запропоновані земельні ділянки для будівництва об'єктів ВДЕ з визначеними технічними параметрами та технічними умовами на приєднання до електричної мережі (аукціон із земельними ділянками). Порядок підготовки зазначених пропозицій та особливості проведення аукціону із земельними ділянками визначаються Порядком проведення аукціону. Аукціон із землею проводиться окремо від загального аукціону.

Добір та підготовка земельних ділянок для аукціонів з земельними ділянками складається з таких стадій:

- 1) за зверненням Мінекоенерго ОСП надає пропозиції Мінекоенерго щодо енерговузлів (*терито-*

рій), які є пріоритетними для інтеграції об'єктів ВДЕ в ОЕС України;

- 2) Мінекоенерго звертається до ОДВ/ОМС з пропозицією виділити земельні ділянки для будівництва об'єктів ВДЕ;
- 3) ОДВ/ОМС надає Мінекоенерго засвідчену відповідно до законодавства копію рішення про виділення земельної ділянки із необхідною інформацією;
- 4) Мінекоенерго узгоджує з ОСП технічні параметри об'єкту ВДЕ, що пропонуватиметься на відповідній земельній ділянці та отримує від ОСП/ОСР проєкт договору про приєднання включно з технічними умовами. Потужність резервується на 2 роки;
- 5) КМУ за поданням Мінекоенерго затверджує земельні ділянки з визначеними технічними характеристиками на аукціон.

Передбачається, що аукціон з розподілу квоти підтримки проводиться не раніше ніж через 30 днів, але не пізніше 60 днів після опублікування оголошення про проведення аукціону.

Порядок проведення аукціонів містить детальний перелік документів, які подають учасники разом із заявою для участі в аукціоні.

Переможцями вважаються учасники, які подали найменші цінові пропозиції відповідно до складеного рейтингу у межах лоту для визначеного виду альтернативного джерела енергії, що розподіляється на аукціоні (або незалежно від виду альтернативного джерела енергії при проведенні технологічно нейтральних аукціонів) на заявлену ними величину потужності об'єкта електроенергетики.

Протягом 15 робочих днів з дати оприлюднення нового протоколу про результати аукціону, переможець підписує протокол про результати аукціону (що містить відомості про відповідного переможця) та укладає з гарантованим покупцем РРА.

Також передбачено перелік документів, які має надати переможець для укладення РРА протягом 12 робочих днів з дати оприлюднення нового протоколу про результати аукціону.

Зазначається детальний перелік випадків, коли гарантований покупець може прийняти рішення про відмову в підписанні протоколу про результати аукціону, укладенні РРА.

Порядком проведення аукціонів детально врегульовується внесення та повернення безвідкличних банківських гарантій, а також визначаються вимоги до банків, що надають безвідкличні банківські гарантії.

Постанова НКРЕКП «Про затвердження Порядку встановлення, перегляду та припинення дії «зеленого» тарифу на електричну енергію для суб'єктів господарської діяльності, споживачів електричної енергії, у тому числі енергетичних кооперативів, та приватних домогосподарств, генеруючі установки яких виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії» № 1817 від 30.08.2019 року зі змінами, внесеними постановою НКРЕКП № 158 від 14.01.2020 року (далі в цьому підпункті – Порядок встановлення «зеленого» тарифу)

«Зелений» тариф буде діяти до 2030 року для:

- проєктів будь-якої потужності та виду ВДЕ, які введено в експлуатацію до 2020 року;
- проєктів будь-якої потужності та виду ВДЕ, які підписали попередні договори купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом (далі в цьому пункті – Pre-PPA за «зеленим» тарифом) до 31 грудня 2019 року. Умови для отримання «зеленого» тарифу в такому разі передбачають введення в експлуатацію електростанції протягом 2 років з дати підписання Pre-PPA за «зеленим» тарифом – для сонячних електростанцій і протягом 3 років – для інших видів ВДЕ;
- проєктів, які будуть побудовані після 1 січня 2020 року, встановлена потужність яких менша, ніж потужність, для якої аукціони обов'язкові, а саме:
 - проєкти сонячної енергетики з потужністю меншою ніж 1 МВт;
 - проєкти вітрової енергетики з потужністю меншою ніж 5 МВт або проєкти вітрової енергетики з 3 вітровими турбінами незалежно від їх одиничної потужності.
- споживачів електричної енергії, у тому числі енергетичних кооперативів, приватних домогосподарств, генеруючі установки яких виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії.

НКРЕКП встановлює «зелені» тарифи для кожного виробника ВДЕ. Розмір «зеленого» тарифу для виробника ВДЕ залежить від:

- технології;
- потужності електростанції;
- дати введення в експлуатацію.

Закон України «Про альтернативні джерела енергії» встановлює коефіцієнти для визначення «зеленого» тарифу для кожної електростанції.

«Зелений» тариф на електричну енергію, вироблену генеруючими установками приватних домогосподарств, споживачами, у тому числі енергетичними кооперативами, встановлюється НКРЕКП єдиним для всіх приватних домогосподарств, споживачів, у тому числі енергетичних кооперативів, за кожним видом ВДЕ.

Порядок встановлення «зеленого» тарифу містить формули за якими розраховується фіксований мінімальний розмір «зеленого» тарифу, а також здійснюється перегляд «зеленого» тарифу НКРЕКП кожного кварталу.

Фіксований мінімальний розмір «зеленого» тарифу для кожного виробника ВДЕ, споживачів електричної енергії, у тому числі енергетичних кооперативів, та приватних домогосподарств розраховується за формулою:

$$\text{Фіксований «зелений» тариф}_{\text{мін}} = \frac{\text{Роздрібний тариф} \cdot \text{Коефіцієнт}}{\text{€}}$$

Де:

- **Роздрібний тариф** (01.01.2009) – роздрібний тариф для споживачів другого класу напруги на січень 2009 року, 58,46 коп. за 1 кВт-год без ПДВ;
- **Коефіцієнт** – коефіцієнт «зеленого» тарифу відповідно до Закону України «Про альтернативні джерела енергії»;
- **€** (01.01.2009) – курс гривні до євро, офіційно встановлений НБУ на 1 січня 2009 року, 1085,546 грн. за 100 євро.

Розмір «зеленого» тарифу прив'язаний до євро. «Зелений» тариф виплачується у гривнях. Однак кожного кварталу НКРЕКП переглядає розмір «зеленого» тарифу в гривнях.

«Зелений» тариф підлягає перегляду НКРЕКП кожного кварталу відповідно до формули:

$$\text{«Зелений» тариф} = \frac{\text{Фіксований «зелений» тариф}_{\text{мін}} \cdot \text{€}_{\text{середній 30}}}{\text{€}_{\text{середній 30}}}$$

Де:

- **€_{середній 30}** – середній курс гривні до євро за останні 30 календарних днів, що передують даті останнього у попередньому кварталі засідання НКРЕКП, грн за 100 євро за формулою:

$$\text{€}_{\text{середній 30}} = \frac{\sum(\text{€д-31})}{30}$$

Де:

- **€** – курс гривні до євро, офіційно встановлений НБУ на i-у дату, грн за 100 євро;
- **д** – дата останнього у попередньому кварталі засідання НКРЕКП.

Слід зазначити, що з 2020 року «зелений» тариф знижується:

- **для сонця:** на 25% з наступним зниженням на 2,5% щороку протягом 3 років;
- **для вітру:** на 10% в 2020 році та на 10% в 2025 році.

«Зелений» тариф для біомаси/біогазу залишається без змін.

Таблиця 2.1.2. «Зелений» тариф за МВт-год за діючою системою підтримки

ВДЕ	Потужність (кВт)	Дата введення в експлуатацію					
		2019 Євро за МВт-год	2020 Євро за МВт-год	2021 Євро за МВт-год	2022 Євро за МВт-год	2023-2024 Євро за МВт-год	2025-2029 Євро за МВт-год
ВЕУ	< 600	58,2	51,7	50,6	49,5	49	45,2
	600 – 2000	67,9	60,3	59,2	58,2	57	52,8
	> 2000	101,8	90,5	90,5	90,5	90,5	79,2
СЕС	10 МВт або < 10 МВт	150,2	112,5	108,8	105	101,2	97,5
	> 10 МВт	150,2	112,5	108,8	105	101,2	97,5
БіоЕС/ БіогазЕС	123,9						
Мікро-ГЕС	< 200	174,5	157,2				139,5
Міні-ГЕС	200 – 1000	139,5	125,5				111,5
Мала ГЕС	1000 – 10000	104,5	94,2				83,5

Слід зазначити, що 14.01.2020 року НКРЕКП постановою № 158 внесла зміни до Порядку встановлення «зеленого» тарифу. Зміни набули чинності 21.01.2020 року.

Рішення щодо встановлення «зелених» тарифів для майбутніх виробників ВДЕ, споживачів електричної енергії, у тому числі енергетичних кооперативів, приватних домогосподарств приймаються на засіданні НКРЕКП, що проводиться у формі відкритого слухання.

Для встановлення «зеленого» тарифу майбутній виробник ВДЕ має подати до НКРЕКП заяву (типова форма) і такі документи:

- пояснювальну записку з детальною інформацією про суб'єкта господарювання (форма власності, встановлена потужність, корисний відпуск електричної енергії та інші характеристики об'єкта ВДЕ);
- зведений кошторис фактичних витрат будівництва об'єкта ВДЕ (вартість генеруючого обладнання, вартість будівельних та пусконаладжувальних робіт, вартість приєднання електроустановок до електричних мереж, вартість іншого енергетичного обладнання та споруд, розташованих на об'єкті ВДЕ, що є невід'ємною частиною об'єкта ВДЕ);
- копію пояснювальної записки проекту будівництва об'єкта ВДЕ;
- копію технічних умов приєднання до електричних мереж об'єкта ВДЕ;
- копію зареєстрованого повідомлення про початок виконання будівельних робіт або дозволу на виконання будівельних робіт, виданих відповідно до вимог Порядку виконання підготовчих та будівельних робіт, затвердженого постановою КМУ № 466 від 13 квітня 2011 року;

- копію зареєстрованої декларації про готовність об'єкта ВДЕ до експлуатації або сертифіката, що засвідчує відповідність закінченого будівництвом об'єкта ВДЕ проектній документації та підтверджує його готовність до експлуатації з відповідним актом готовності до експлуатації, виданих відповідно до Порядку прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, затвердженого постановою КМУ № 461 від 13 квітня 2011 року;
- загальну фотографію об'єкта ВДЕ в електронному вигляді.

У разі звернення суб'єкта господарювання щодо встановлення/перегляду «зеленого» тарифу на електроенергію, що виробляється з енергії сонячного випромінювання об'єктом ВДЕ, який вмонтований (встановлений) на дахах та/або фасадах будівель та інших капітальних споруд, до заяви щодо встановлення/перегляду «зеленого» тарифу додаються документи, які підтверджують, що споруди/будівлі, на дахах та/або фасадах яких вмонтований (встановлений) такий об'єкт ВДЕ, є капітальними (витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно тощо).

Додатково виробник ВДЕ має надати копію укладеного pre-PPA у разі введення в експлуатацію об'єкта ВДЕ після 31 грудня 2019 року та виробництва електричної енергії з:

- енергії сонячного випромінювання, якщо сонячна електростанція має встановлену потужність, яка більше або дорівнює 1 МВт;
- енергії вітру, якщо вітрова електростанція має встановлену потужність, яка більше або дорівнює 5 МВт, або складається з трьох та більше вітроустановок незалежно від встановленої потужності.

У разі будь-якого збільшення загальної встановленої потужності електрогенеруючого обладнання на об'єкті ВДЕ зі встановленим «зеленим» тарифом після реконструкції, технічного переоснащення або капітального ремонту шляхом додаткового встановлення обладнання або його заміни виробник ВДЕ зобов'язаний подати до НКРЕКП заяву щодо встановлення/перегляду «зеленого» тарифу та необхідні документи.

Постанова встановлює строки, в які НКРЕКП повинна розглянути заяву ліцензіата і прийняти рішення з встановлення або відмови у встановленні «зеленого» тарифу.

Постанова НКРЕКП «Про затвердження нормативно-правових актів, що регулюють діяльність гарантованого покупця та купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом» від № 641 від 26.04.2019 року (далі в цьому підпункті – Постанова № 641) зі змінами згідно постанови НКРЕКП № 2802 від 13.12.2019 року

Постановою № 641 затверджено, зокрема:

- Порядок купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом;
- Типовий договір купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, що виробляє електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії (далі – РРА за «зеленим» тарифом).

Із запровадженням нового ринку електричної енергії ДП «Гарантований покупець» став правонаступником ДП «Енергоринок». Тому Порядком купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом детально врегульована процедура заміни сторони зобов'язання з ДП «Енергоринок» на ДП «Гарантований покупець» за раніше укладеними РРА за «зеленим» тарифом. Порядком купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом запроваджено здійснення авансових платежів ДП «Гарантований покупець» виробникам ВДЕ.

На виконання вимог Законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про альтернативні джерела енергії» НКРЕКП 13 грудня 2019 року прийняла постанову № 2802, якою було внесено зміни до Постанови № 641, зокрема:

- затверджено Порядок купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії (далі – Порядок для виробників ВДЕ), шляхом викладення в новій редакції Порядку купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом;
- викладено в новій редакції РРА за «зеленим» тарифом.

У зв'язку із запровадженням системи підтримки у вигляді аукціонів, Порядок для виробників ВДЕ регулює продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом та за аукціонною ціною.

Таблиця 2.1.3. Основні положення Порядку купівлі електроенергії за «зеленим» тарифом

Загальні умови щодо здійснення купівлі-продажу електричної енергії	Для отримання платежів за «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною виробник ВДЕ повинен: • отримати ліцензію на провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії; • отримати «зелений» тариф (для РРА за «зеленим» тарифом); • стати учасником ринку електричної енергії; • укласти з ДП «Гарантований покупець» РРА за «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною; • вступити на підставі РРА до балансуєчої групи ДП «Гарантований покупець»; • здійснювати операції з купівлі та продажу електричної енергії лише із ДП «Гарантований покупець».
Необхідні документи для укладення РРА за «зеленим» тарифом для кандидата у виробники ВДЕ зі встановленим «зеленим» тарифом	Для укладення РРА необхідно надати такі документи: • заяву про укладення РРА у довільній формі; • завірену відповідно до законодавства копію статуту; • завірені відповідно до законодавства копії документів, що підтверджують повноваження керівника або уповноваженої особи на укладення РРА; • зразок підпису керівника або уповноваженої особи; • перелік точок комерційного обліку електроенергії по кожному об'єкту кандидата у виробники ВДЕ; • однолінійну схему кожного об'єкта кандидата у виробники ВДЕ із зазначенням точок комерційного обліку електричної енергії та меж балансової належності електричних мереж; • заяву довільної форми про обрання порядку вирішення спорів.

Необхідні документи для укладення Pre-PPA за «зеленим» тарифом для кандидатів у виробники ВДЕ, які не є учасником ринку та/або яким не встановлений «зелений» тариф	Для укладення Pre-PPA необхідно надати такі документи: • заяву про укладення PPA у довільній формі; • завірену відповідно до законодавства копію статуту; • завірені відповідно до законодавства копії документів, що підтверджують повноваження керівника або уповноваженої особи на укладення PPA; • зразок підпису керівника або уповноваженої особи; • завірені відповідно до законодавства копії правовстановлюючих документів щодо права власності щодо земельної ділянки або об'єкта архітектури, або договору суперфіцію для будівництва об'єкта ВДЕ; • завірені відповідно до законодавства копії документів, що надають право на виконання будівельних робіт; • завірену відповідно до законодавства копію укладеного договору про приєднання до електричних мереж; • інформацію щодо об'єктів ВДЕ, які будуть побудовані та/або введені в експлуатацію, із зазначенням дати введення в експлуатацію, місцезнаходження об'єкта ВДЕ, виду джерела енергії та потужності.
Порядок укладення PPA за «зеленим» тарифом	Протягом 10 робочих днів з дня отримання від кандидата у виробники ВДЕ вищезазначених документів ДП «Гарантований покупець» надає кандидату у виробники ВДЕ два примірники підписаного PPA. Протягом 3 робочих днів з дня отримання цих двох примірників PPA виробник ВДЕ підписує обидва примірники та повертає їх ДП «Гарантований покупець» для подальшого оформлення.
Платежі	ДП «Гарантований покупець» має здійснювати оплату платежів за відпущену електричну енергію виробникам ВДЕ наступним чином: • за перші 10 днів виробництва електричної енергії – до 15 числа розрахункового місяця; • за перші 20 днів виробництва електричної енергії – до 25 числа розрахункового місяця; • за решту виробленої електричної енергії – протягом 2 днів після підписання акту купівлі-продажу та затвердження НКРЕКП розміру вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел
Прогнозування обсягів відпуску електричної енергії	До 9:00 за день до торгового дня виробники ВДЕ надають ДП «Гарантований покупець» прогнози погодинні добові графіки відпуску електричної енергії та інформацію про доступну потужність генеруючих одиниць з розбивкою по технологіях, тарифах/видах генерації/за видом відновлюваного джерела енергії та по географічних регіонах. Виробники ВДЕ, починаючи з 15:00 дня, що передує торговому дню, але не пізніше ніж за 2 години 45 хвилин до розрахункового періоду надають ДП «Гарантований покупець» оновлений графік відпуску електричної енергії та доступну потужність генеруючих одиниць з розбивкою по технологіях, тарифах/видах генерації/за видом відновлюваного джерела енергії та по географічних регіонах для кожного розрахункового періоду торгового дня. У разі аварійної зупинки генеруючої одиниці потужністю більше 1 МВт або аварійного зниження її доступної потужності більше ніж на 1 МВт виробник ВДЕ зобов'язаний протягом 24 годин надати ДП «Гарантований покупець» та ОСП повідомлення щодо такої зупинки із зазначенням причини аварійної зупинки та прогнозованої дати відновлення роботи генеруючої одиниці.
Внески для покриття арбітражних витрат ДП «Гарантований покупець»:	У випадку обрання порядку вирішення спорів в арбітражі виробник ВДЕ повинен сплачувати внески для покриття арбітражних витрат ДП «Гарантований покупець». Якщо виробник ВДЕ не вибрав арбітраж, то сплачувати такі внески не потрібно. <i>Порядком для виробників ВДЕ детально врегульовано умови щодо сплати таких внесків.</i>
Основні положення PPA за «зеленим» тарифом	
Обов'язки щодо купівлі та продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом	Виробник за «зеленим» тарифом зобов'язується продавати, а ДП «Гарантований покупець» зобов'язується купувати всю відпущену електричну енергію в точках комерційного обліку електричної енергії генеруючих одиниць продавця за встановленим йому «зеленим» тарифом з урахуванням надбавки до тарифу.

Строк дії	До 2030 року.
Вирішення спорів	Усі спори, що виникають з або у зв'язку із РРА, вирішуватимуться, у першу чергу, шляхом переговорів. Сторони можуть звернутися до Центру з вирішення спорів та переговорів Секретаріату Енергетичного Співтовариства щодо сприяння в мировому вирішенні таких спорів у порядку, що встановлений Процедурним актом Секретаріату Енергетичного Співтовариства 2016/3/ECS про заснування Центру з вирішення спорів та переговорів. Якщо спір не може бути вирішений протягом строку, передбаченого Процедурним актом 2016/3/ECS Секретаріату Енергетичного Співтовариства, такий спір може бути переданий на вибір виробника ВДЕ до арбітражу за передбачених нижче умов або до Господарського суду України.
Арбітраж за Арбітражним регламентом Міжнародної торгової палати (ICC) з місцем арбітражу в місті Париж, Французька Республіка	Спори можуть бути передані на розгляд до арбітражу за Арбітражним регламентом Міжнародної торгової палати (ICC) з місцем арбітражу в місті Париж (Французька Республіка) при виконанні одночасно таких умов: 1) виробник ВДЕ є підприємством з іноземними інвестиціями в розумінні Господарського кодексу України; 2) під час укладення РРА такий виробник ВДЕ зазначив у заяві про обрання порядку вирішення спорів в арбітражі. Усі спори, що передаються на вирішення до арбітражу, розглядаються Міжнародним арбітражним судом Міжнародної торгової палати (ICC) за Арбітражним регламентом Міжнародної торгової палати (ICC) трьома арбітрами, призначеними відповідно до зазначеного регламенту. У такому випадку: • місцем арбітражу є Париж; • мовою арбітражного розгляду є англійська; • правом, що застосовується до РРА, є матеріальне право України. <i>Будь-яке рішення арбітражного суду є остаточним та обов'язковим для виконання сторонами. Кожна сторона має право звернутися до компетентного суду для визнання та виконання рішення арбітражу</i>
Відповідальність ДП «Гарантований покупець» / виробника ВДЕ	У разі невиконання зобов'язань ДП «Гарантований покупець» / виробник ВДЕ повинен: • сплатити пеню в розмірі в 0,1% від не оплаченої суми (але не більше подвійної облікової ставки НБУ) за кожен день прострочення оплати; • сплатити додатковий штраф у розмірі 7% від не оплаченої суми, якщо затримка перевищує 30 днів.
Відступлення	Передача прав та обов'язків за РРА може бути здійснена після отримання письмової згоди іншої сторони за РРА. РРА містить детальний, але не виключний перелік умов за наявності яких ДП «Гарантований покупець» надає таку згоду. Слід зазначити, що зазначені в РРА умови не є виключними, а тому інші умови також можуть застосовуватися.
Внесення змін до РРА	У разі внесення змін до законодавства або внесення змін до типової форми РРА, ДП «Гарантований покупець» публікує такі зміни на своєму вебсайті та надсилає додаткову угоду виробнику ВДЕ щодо приведення РРА у відповідність до нової редакції РРА у двох примірниках. Протягом 15 робочих днів з дня отримання від ДП «Гарантований покупець» двох примірників додаткової угоди виробник ВДЕ має підписати їх зі своєї сторони та повернути ДП «Гарантований покупець» для подальшого оформлення два примірники підписаної додаткової угоди.

Постанова НКРЕКП «Про затвердження Типового договору купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку» № 2803 від 13.12.2019 року (далі – РРА за аукціонною ціною).

Державна підтримка для виробників ВДЕ, які отримали право на підтримку шляхом аукціону, здійснюється на підставі укладеного РРА за аукціонною ціною. Порядок укладення РРА за аукціонною ціною з переможцем аукціону врегульовується Порядком проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки, який затверджується КМУ.

В цілому РРА за аукціонною ціною є аналогічним до основних положень РРА за «зеленим» тарифом. Серед особливостей РРА за аукціонною ціною можна виділити:

- закріплення в тексті РРА аукціонної ціни в євро та її гривневого еквіваленту, а також потужності об'єкта ВДЕ та виду ВДЕ;
- можливість продовження строку будівництва та введення об'єкта ВДЕ в експлуатацію на один рік. Це вимагає внесення відповідних змін до РРА та надання переможцем аукціону додаткової безвідкличної банківської гарантії;
- строк дії РРА встановлюється на строк підтримки переможця аукціону відповідно до Закону України «Про альтернативні джерела енергії».

Зміни до Порядку визначення рівня використання обладнання українського виробництва на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексів), що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), та встановлення відповідної надбавки до «зеленого» тарифу, затверджені постановою НКРЕКП № 2529 від 26.11.2019 року (далі в цьому підпункті – Порядок)

Внесено зміни до Порядку, затвердженого постановою НКРЕКП № 2932 від 10.12.2015, згідно яких вказаний порядок розповсюджено на встановлення відповідної надбавки до аукціонної ціни. Крім того, доповнено перелік документів, необхідних для встановлення надбавки, наступними документами: висновок про походження товару; експертний висновок щодо визначення коду УКТ ЗЕД на відповідний елемент обладнання; копія зареєстрованої декларації про готовність об'єкта (черги його будівництва (пускового комплексу)) до експлуатації або сертифіката, що засвідчує відповідність закінченого будівництвом об'єкта (черги його будівництва (пускового комплексу)) проєктній документації та підтверджує його готовність до експлуатації.

Порядок доповнено розділом про припинення дії надбавки до «зеленого» тарифу або аукціонної ціни за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва, так підставами для припинення дії надбавки є: заява суб'єкта господарювання; закінчення строку дії «зеленого» тарифу; закінчення строку дії підтримки виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії; анулювання ліцензії на право провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії; визнання інформації, що міститься в документах, недостовірною.

Постанова НКРЕКП «Про затвердження Порядку продажу та обліку електричної енергії, виробленої споживачами, а також розрахунків за неї» № 2804 від 13.12.2019 року (далі в цьому підпункті – Порядок для споживачів)

Порядком для споживачів визначено, що споживачем за «зеленим» тарифом є споживач, у т.ч. енергетичний кооператив, генеруючі установки якого мають встановлену потужність, що не перевищує 150 кВт, що призначені для виробництва електричної енергії з енергії сонячного випромінювання та/або енергії вітру, з біомаси, біогазу, з гідроенергії, геотермальної енергії.

До затвердження Порядку для споживачів порядок діяльності споживачів не був врегульований. Так само як і виробники ВДЕ за «зеленим» тарифом, споживачі продаватимуть електричну енергію за «зеленим» тарифом ДП «Гарантований покупець», проте тільки в обсягах, що перевищують їх місячне споживання.

Порядок для споживачів містить детальний перелік документів, які споживач повинен надати ДП «Гарантований покупець» для укладення РРА за «зеленим» тарифом.

Для здійснення купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом споживач зобов'язаний стати учасником ринку електричної енергії, укласти з ДП «Гарантований покупець» РРА за «зеленим» тарифом, вступити на підставі цього РРА до балансуєчої групи ДП «Гарантований покупець» та здійснювати операції з купівлі та продажу електричної енергії лише із ДП «Гарантований покупець».

На відміну від виробників ВДЕ за «зеленим» тарифом, споживачам не потрібно отримувати ліцензію на провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії. Проте слід зазначити, що споживачі мають такі ж зобов'язання як і виробники ВДЕ за «зеленим» тарифом щодо прогнозування обсягів відпуску електричної енергії та відшкодування вартості врегулювання небалансу електричної енергії.

III. РЕГУЛЯТОРНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення конституційних принципів у сферах енергетики та комунальних послуг» № 394-IX від 19.12.2019 року

Закон прийнято відповідно до вимог рішення Конституційного Суду України № 5-р/2019 від 13 червня 2019 року, яким деякі положення Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» визнано такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними) та втрачають чинність 31 грудня 2019 року.

Зміни до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

Замість незалежного державного органу НКРЕКП стане постійним центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, створеним Кабінетом Міністрів України. Тому всі повноваження Президента України та більшість повноважень Парламенту щодо НКРЕКП передаються Кабінету Міністрів України. Зокрема, Кабінету Міністрів України передано повноваження визначати склад Конкурсної комісії з добору кандидатів на посади членів НКРЕКП (надалі – *Конкурсна комісія*), організовувати діяльність Конкурсної комісії та процесу відбору членів НКРЕКП, включаючи оприлюднення (публікацію) інформації, право призначати членів НКРЕКП та припиняти їх повноваження, та інші.

Змінено основи прозорості діяльності НКРЕКП: НКРЕКП затверджує свій кошторис самостійно без відкритого обговорення його проєкту, звіт про використані кошти НКРЕКП більше не подається до Парламенту, а публікується на веб-сайті НКРЕКП; мінімальний строк для подання зауважень та пропозицій до проєктів рішень НКРЕКП скорочений з 1 місяця до 10 днів; рішення НКРЕКП, що мають ознаки регуляторних актів, більше не потребують публікації в офіційних ЗМІ; вони набирають чинності після публікації на веб-сайті НКРЕКП; пряма трансляція засідання Конкурсної комісії на офіційному веб-сайті (як це було прописано в попередній редакції) Законом про НКРЕКП більше не передбачена.

Змінені норми щодо процесу відбору членів НКРЕКП: одна і та ж особа не може бути обрана Головою НКРЕКП на два строки поспіль; Закон про НКРЕКП доповнено переліком підстав для дострокового припинення повноважень Голови НКРЕКП; норми, що регулюють періодичну ротацію членів НКРЕКП, схему ротації та забороняють одній особі бути членом НКРЕКП більше двох строків, виключені із Закону про НКРЕКП.

Права та функції НКРЕКП були уточнені, доповнені та приведені у відповідність до чинного законодавства про ліцензування, ринки електричної енергії та природного газу: НКРЕКП може змінювати встановлені нею ціни (*тарифи*) на основі результатів перевірки/моніторингу; визначати умови, порядок та розмір компенсації споживачам, що застосовуються у випадках недотримання встановлених стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів; розслідувати порушення щодо функціонування ринків електричної енергії та природного газу та встановлювати граничні ціни на сегментах ринку електричної енергії.

Максимальна ставка внеску на регулювання була збільшена з 0,1% до 0,15% чистого доходу платника внеску.

Розширено повноваження НКРЕКП щодо проведення перевірок суб'єктів господарювання. Закон доповнено наступними підставами для проведення позапланових перевірок: перевірка достовірності наданих НКРЕКП інформації та даних; обґрунтоване звернення фізичної / юридичної особи про порушення її законних прав; обґрунтоване звернення суб'єкта господарювання або споживача про порушення законодавства про доступ до мереж, порушення ліцензійних умов; виявлення нецільового використання коштів, передбачених встановленою структурою тарифів та/або схваленою інвестиційною програмою.

Для НКРЕКП встановлено 30-денний строк з дня виявлення правопорушення для застосування санкцій за порушення ліцензійних умов, законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг. Строк давності притягнення до відповідальності за порушення ліцензійних умов, законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг становить 5 років з дня вчинення порушення, а в разі триваючого порушення – з дня закінчення вчинення порушення. Закон доповнено правом НКРЕКП приймати рішення про відстрочення або розстрочення сплати штрафу, накладеного на суб'єкта господарювання, на підставі його заяви.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про стандартизацію» № 124-IX від 20.09.2019 року

Закон № 124-IX набере чинності з 16.10.2020 р. Згідно з цим Законом, із Закону України «Про альтернативні джерела енергії» буде виключено ст. 7 «Стандартизація у сфері альтернативних джерел енергії», а також будь-які посилання на стандарти.

Постанова КМУ «Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» № 829 від 02.09.2019 року

Переіменовано Міністерство екології та природних ресурсів на Міністерство енергетики та захисту довкілля України. Реорганізовано Міністерство енергетики та вугільної промисловості шляхом приєднання до Міністерства енергетики та захисту довкілля. Міністерство енергетики та захисту довкілля є правонаступником майна, прав і обов'язків Міністерства енергетики та вугільної промисловості.

Постанова НКРЕКП № 1481 від 18.07.2019 року

Цією Постановою внесено зміни до Порядку проведення відкритого обговорення проєктів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП № 866 від 30.06.2017 року. Згідно змін встановлено, що Порядок проведення відкритого обговорення проєктів рішень НКРЕКП не розповсюджується на проєкти рішень про встановлення «зеленого» тарифу.

Постанова НКРЕКП «Про внесення зміни до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії» № 581 від 22.04.2019 року (далі в цьому підпункті – Постанова № 581)

Після завершення будівництва об'єкта ВДЕ майбутній виробник ВДЕ може звернутися до НКРЕКП для отримання ліцензії на виробництво електричної енергії.

Починаючи з 1 липня 2019 року (початок дії нового ринку електричної енергії) виробники ВДЕ здійснюють діяльність на підставі нових ліцензій, які видаються за Ліцензійними умовами провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП № 1467 від 27 грудня 2017 року (далі в цьому підпункті – Ліцензійні Умови 1467).

Відповідно до Ліцензійних Умов 1467 ліцензію на виробництво електричної енергії необхідно отримувати, якщо:

- встановлена потужність електрогенеруючого обладнання складає 5 МВт та більше; або
- майбутній виробник ВДЕ має намір продавати електричну енергію ДП «Гарантований покупець» за «зеленим» тарифом незалежно від встановленої потужності об'єкта ВДЕ.

Майбутні виробники ВДЕ, які набули право на підтримку через аукціон, також повинні отримати ліцензію на виробництво електричної енергії.

Відповідно до Ліцензійних Умов 1467, для отримання ліцензії на виробництво електричної енергії, майбутній виробник ВДЕ повинен подати до НКРЕКП заяву (типова форма) й такі документи:

- копію паспорта директора (або представника);
- належним чином засвідчені копії документів, що підтверджують право власності або інші права на використання засобів для виробництва електричної енергії в місцях господарської діяльності;
- належним чином засвідчені копії сторінок з технічних паспортів електрогенеруючого обладнання, що підтверджують встановлену потужність електрогенеруючого обладнання (у разі відсутності технічних паспортів – інші документи, що підтверджують його технічні характеристики);
- відомість з інформацією про місця та засоби для виробництва електричної енергії (типова форма);
- схему приєднання об'єкта ВДЕ до електричної мережі з позначенням приладів обліку електричної енергії.

Звертаємо вашу увагу, що відповідно до позиції НКРЕКП, документи, які підтверджують право на використання засобів для виробництва електричної енергії, включають сертифікат або зареєстровану декларацію про готовність об'єкта до експлуатації. Сертифікат необхідно отримувати для об'єктів ВДЕ з класом наслідків СС2 і СС3. Для об'єктів із класом наслідків СС1 необхідно зареєструвати декларацію про готовність об'єкта до експлуатації.

НКРЕКП зобов'язана видати ліцензію на виробництво електричної енергії протягом 10 робочих днів після отримання заяви та інших необхідних документів.

Постановою № 581 були спрощені умови отримання ліцензії для роботи з 1 липня 2019 року для ліцензіатів з виробництва електричної енергії, які отримали ліцензії до набрання чинності Закону України «Про ринок електричної енергії», якщо здобувач ліцензії відповідає таким критеріям:

- має чинну ліцензію на виробництво електричної енергії, видану до дня набрання чинності Законом України «Про ринок електричної енергії» (11.06.2017);
- не змінює місць та засобів провадження господарської діяльності відповідно до чинної ліцензії;
- відповідно до пункту 2 постанови НКРЕКП від 22.03.2017 № 309 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії» подав до НКРЕКП документи і відомості, визначені ч. 3 ст. 15 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності».

У разі відповідності вказаним критеріям для отримання нової ліцензії на виробництво електричної енергії з дати початку дії нового ринку електричної енергії здобувач ліцензії до заяви про отримання ліцензії додає лише:

- 1) відомість про місця та засоби провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії, наведеною в додатку 2 до Ліцензійних Умов 1467;
- 2) заяву про анулювання чинної на момент звернення ліцензії на виробництво електричної енергії з дати набрання чинності новою ліцензією.

Постанова НКРЕКП «Про внесення зміни до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця» № 2029 від 03.10.2019 року

Змінами уточнено визначення поняття «перехресне субсидіювання», згідно якого переміщення коштів на господарську діяльність, що здійснюється в рамках виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільного інтересу у випадку їх покладення Кабінетом Міністрів України, не підпадає під визначення «перехресне субсидіювання».

До Порядку контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов, затвердженого постановою НКРЕКП № 428 від 14.06.2018 року, затверджено зміни постановою НКРЕКП № 1952 від 13.09.2019 року (далі в цьому підпункті – Порядок)

Встановлено, що перевірки можуть проводитися у приміщенні НКРЕКП або її територіального органу. В Порядку прямо встановлено, що форма акту перевірки є уніфікованою формою. Переліки питань

перевірки є однаковими для суб'єктів господарювання всіх ступенів ризику, щодо яких здійснюються заходи державного контролю.

Розмежовано порядки проведення позапланових виїзних та невиїзних перевірок. Порядок доповнено розділом про позапланові перевірки до прийняття рішення по суті спірного питання (у ході врегулювання спорів, у формі виїзної або невиїзної перевірки).

Виключено як підставу для проведення позапланової виїзної перевірки – рішення суду, на вимогу службових осіб у випадках, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України.

Встановлено, що анонімні звернення не можуть бути підставою для будь-якої перевірки, а не лише позапланової.

Продовжено максимальний строк для внесення акту про результати перевірки (у разі виявлення порушень) на засідання НКРЕКП – з 10 до 30 робочих днів з дня отримання ліцензіатом акту про результати перевірки. Також встановлено, що цей строк може бути продовжено за обґрунтованим клопотанням ліцензіата.

Порядок доповнено умовою, згідно якої у разі повного або часткового усунення ліцензіатом порушень ліцензійних умов, виявлених під час перевірки, до моменту прийняття рішення на засіданні НКРЕКП, що обов'язково підтверджується відповідними документами, факт усунення враховується при прийнятті рішення щодо застосування до ліцензіата санкцій та/або заходів регуляторного впливу.

Встановлено, що дія ліцензії може бути зупинена до моменту усунення ліцензіатом виявлених порушень, але не довше ніж на один рік з моменту доведення до відома ліцензіата відповідного рішення НКРЕКП про накладення санкції.

Змінено строк протягом якого НКРЕКП приймає рішення про анулювання ліцензії – з «протягом 5 робочих днів з дня виявлення підстав для анулювання», на «протягом 5 робочих днів з дня отримання від ліцензіата письмових пояснень та обґрунтувань до акту, що є підставою для анулювання ліцензії, але не пізніше 30 робочих днів з дня отримання ліцензіатом такого акту».

Порядок доповнено новим додатком – формою Акту, що є підставою для прийняття рішення про анулювання ліцензії, складений за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства та ліцензійних умов.

Постанова НКРЕКП «Про затвердження Правил розгляду звернень споживачів щодо дій суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та врегулювання спорів» № 1333 від 02.07.2019 року

Постановою затверджено правила, що визначають процедуру розгляду НКРЕКП звернень споживачів або осіб, які мають намір ними стати, щодо порушення їхніх прав та інтересів суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, державне регулювання яких здійснюється НКРЕКП, та врегулювання спорів.

Постанова НКРЕКП «Про затвердження Порядку врегулювання спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг» № 156 від 05.02.2019 року зі змінами згідно постанов НКРЕКП № 2608 від 06.12.2019 року та № 2901 від 20.12.2019 року

Затверджений порядок визначає процедуру безоплатного досудового врегулювання НКРЕКП спорів щодо порушення прав та інтересів, що виникають між суб'єктами господарювання, які провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг та державне регулювання діяльності яких здійснюється НКРЕКП (крім споживання суб'єктами господарювання енергії та/або комунальних послуг).

За врегулюванням спору до НКРЕКП можна звернутися протягом одного року з моменту виникнення такого спору, але не пізніше одного місяця з дня ознайомлення суб'єктом господарювання та його незгодою з прийнятим рішенням/наданою (не наданою) відповіддю.

У разі неприєднання іншої сторони до процедури досудового врегулювання спору НКРЕКП протягом 10 робочих днів повідомляє заявника про відмову у досудовому врегулюванні спору та про початок розгляду заяви як обґрунтованого звернення заявника.

За результатами розгляду спору НКРЕКП на засіданні, що проводиться у формі відкритого слухання, може прийняти рішення про: припинення розгляду спору; зобов'язання припинити порушення законодавства у сфері енергетики та комунальних послуг; зобов'язання припинити порушення ліцензійних умов; накладення штрафу.

IV. ПРИЄДНАННЯ ОБ'ЄКТІВ ЕНЕРГЕТИКИ ДО МЕРЕЖ

Постанова КМУ «Деякі питання посилення контролю за дотриманням законодавства щодо приєднання до електричних мереж» № 932 від 23.10.2019 року

Перелік завдань Державної інспекції енергетичного нагляду України доповнено наступними:

- проводити моніторинг та здійснювати контроль за розглядом спірних питань щодо приєднання електричних установок замовників до електричних мереж за принципом «єдиного вікна»;
- розглядати скарги замовників.

Постанова НКРЕКП № 2595 від 03.12.2019 року

Цією Постановою затверджено зміни до Кодексу систем розподілу, затвердженого постановою НКРЕКП № 310 від 14.03.2018 року (далі в цьому підпункті – Кодекс систем розподілу).

В преамбулі уточнено, що дія Кодексу систем розподілу розповсюджується на ОСП. Виключено умову про те, що технічні умови на приєднання є складовою частиною завдання на проєктування.

Змінено процедуру приєднання електроустановок замовника до електричних мереж суб'єкта господарювання: таке приєднання здійснюється із залученням ОСР шляхом укладання з ним договору про нестандартне приєднання та отримання від нього технічних умов на приєднання. ТЕО вибору схеми приєднання розробляється за рахунок замовника (в т.ч. у разі незгоди замовника із запропонованою ОСР точкою від якої може бути забезпечена потреба замовника в заявленій потужності), вихідні дані для розробки ТЕО надаються ОСР безкоштовно.

Підключення тимчасових (сезонних) об'єктів до електричної мережі більше не потребує погодження проєктної документації; приєднання будівельних струмоприймачів здійснюється в установленому порядку без справляння плати за приєднання. Підключення будівельних струмоприймачів замовника

здійснюється після оплати послуг за підготовку та видачу технічних умов на приєднання та підключення, а також після надання ОСР документів, що підтверджують укладення замовником відповідних договорів (або внесення змін до діючих договорів) згідно з вимогами, встановленими на роздрібному ринку електричної енергії, та документів, що підтверджують отримання замовником послуги з улаштування вузла комерційного обліку електричної енергії відповідно до вимог Кодексу комерційного обліку.

Встановлено замовникам 20-денний строк для підписання договору про приєднання та технічних умов на приєднання і повернення їх ОСР для реєстрації, а також наслідки невиконання цих вимог (договір вважається неукладеним, технічні умови – такими, що не набрали чинності).

Випадки припинення розподілу електричної енергії доповнено наступним: у разі несвоєчасної сплати замовником остаточного розрахунку відповідно до умов договору про приєднання (для випадків зміни технічних параметрів).

Змінено умови типової форми договору про стандартне приєднання до електричних мереж системи розподілу, типової форми договору про нестандартне приєднання до електричних мереж системи розподілу «під ключ» / з проєктуванням лінійної частини приєднання замовником, типової форми заяви про приєднання електроустановки певної потужності, типових форм технічних умов стандартного та нестандартного приєднання, Кодекс систем розподілу доповнено новим додатком – типовою формою заяви про відшкодування коштів та сплати пені за порушення строків надання послуги з приєднання.

Постанови НКРЕКП № 1120 від 21.06.2019 року та № 2267 від 05.11.2019 року

Цими Постановами затверджено зміни до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП № 309 від 14.03.2018 року (далі в цьому підпункті – Кодекс системи передачі). Змінено порядок подання та розгляду пропозицій щодо змін до Кодексу системи передачі. Виключено норму щодо щорічного узагальнення у відповідному Звіті результатів досліджень з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей, що виконується ОСП.

Із переліку документів, що подаються разом із заявою про приєднання до електричних мереж ОСП, виключено копію будівельного паспорта / містобудівних умов та обмежень з графічною частиною із зазначенням місця розташування, потужності та категорії надійності електропостачання за кожним об'єктом Замовника (для об'єктів, які приєднуються до електричних мереж уперше).

Узагальнено поняття органу з оцінки відповідності вимогам Кодексу системи передачі (орган з оцінки відповідності), встановлено організаційно-технічні та кваліфікаційні вимоги до органів з оцінки відповідності.

У розділі «Надання / використання допоміжних послуг оператору / оператором системи передачі» загальні положення викладено в новій редакції, включено глави про засади надання допоміжних послуг, вимоги до постачальників допоміжних послуг та їх перевірку (порядок перевірки електроустановок ПДП визначено в додатку 7 до Кодексу системи передачі).

Встановлено, що доступ до системи передачі надається на підставі укладеного договору про надання послуг з передачі електричної енергії, а діяльність на ринку електричної енергії без укладення договору про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління у випадках, передбачених Кодексом системи передачі, не допускається. Несплата та/або неповна сплата послуг за договором про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління тепер також є підставою для припинення передачі електроенергії за ініціативою ОСП.

Змінено порядок укладення договорів про надання послуг з передачі електричної енергії та з диспетчерського (оперативно-технологічного управління), тепер вони можуть укладатися до набуття користувачем статусу учасника ринку електричної енергії, видалено умову, що ці договори є публічними.

До окремих додатків до Кодексу системи передачі внесено зміни (до типових форм заяв про приєднання електроустановок до системи передачі, типового договору про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління (зокрема, доповнено положеннями про взаємодію ОСП та Виробника / ОСР при диспетчерському (оперативно-технологічному) управлінні), типового договору про надання послуг з передачі електричної енергії). Кодекс системи передачі доповнено новим додатком «Порядок перевірки та проведення випробувань електроустановок постачальника допоміжних послуг».

Постанова НКРЕКП № 1380 від 09.07.2019 року

Постановою затверджено зміни до Методики розрахунку вартості робіт з підключення електроустановок споживачів до електричних мереж ліцензіата та інших додаткових робіт і послуг, пов'язаних із ліцензованою діяльністю, затвердженої постановою НКРЕКП № 1618 від 29.12.2017 року (далі в цьому підпункті – Методика розрахунку вартості робіт з підключення електроустановок споживачів).

Методика розрахунку вартості робіт з підключення електроустановок споживачів встановлює єдиний порядок розрахунку вартості виконання додаткових робіт (послуг), пов'язаних з діяльністю з розподілу електричної енергії.

З переліку додаткових робіт (послуг), які надаються виключно ліцензіатом з розподілу електричної енергії і пов'язані з його ліцензованою діяльністю, було вилучено такий вид робіт як надання інформаційних послуг ліцензіатам, що здійснюють постачання електричної енергії не на закріпленій території.

Плата за послуги з розробки технічних умов та підготовки проєкту договору про приєднання не стягується (крім випадків підключення тимчасових (сезонних) об'єктів до електричної мережі), а вартість ураховується під час розрахунку ставок плати за приєднання. Теж саме стосується такої послуги як узгодження проєкту електропостачання об'єкта на відповідність наданим технічним умовам та/або чинним нормативно-правовим актам, де зазначається, що плата за цю послугу не стягується, а вартість ураховується під час розрахунку ставок плати за приєднання.

Порядок фінансування послуг з приєднання електроустановок до електричних мереж, затверджений постановою НКРЕКП № 1467 від 21.11.2013 року втратив чинність згідно постанови НКРЕКП № 331 від 14.03.2019 року.

V. БУДІВНИЦТВО, ЕКОЛОГІЯ, ЗЕМЛЯ

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва» № 199-IX від 17.10.2019 року

Законом вносяться зміни до окремих законів України, зокрема до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» і створюється Єдина державна електронна система у сфері будівництва (далі – *електронна система*) у складі містобудівного кадастру. Інформація, яка міститься в базі системи (крім персональних даних), буде доступною через портал електронної системи.

Електронна система складається з: Реєстру будівельної діяльності, електронного кабінету користувача електронної системи, порталу електронної системи.

Одним із принципів створення та функціонування електронної системи є обов'язковість внесення до неї інформації про містобудівні умови та обмеження, завдання на проєктування та технічні умови, про ліцензування господарської діяльності з будівництва об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, про професійну атестацію виконавців окремих видів робіт, про експерт-

ні організації, що здійснюють експертизу проєктної документації на будівництво об'єктів, про об'єкти будівництва та закінчені будівництвом об'єкти (будівельні паспорти забудови земельної ділянки, проєктну затверджену документацію на будівництво об'єктів, що належать до об'єктів СС2 та СС3, результати оцінки впливу на довкілля та ін.), про державний архітектурно-будівельний нагляд тощо, а також зміни до вказаної інформації.

Закон дозволяє подавати документи в електронній формі для отримання адміністративних та інших послуг у сфері будівництва, а також одержувати такі послуги в електронній формі, оплачувати адміністративні послуги у галузі будівництва та штрафи за правопорушення у сфері містобудівної діяльності з використанням електронної системи.

Запроваджується ідентифікатор об'єкта будівництва (закінченого будівництвом об'єкта), а також єдиний порядок присвоєння та зміни адрес об'єктів нерухомого майна.

В Законі України «Про регулювання містобудівної діяльності» змінюється перелік підстав для припинення ДАБІ права на початок виконання підготовчих робіт та права на початок виконання будівельних робіт, які набуті на підставі поданого повідомлення. Доповнено, що такі права можуть припинятися на підставі судового рішення, що набрало законної сили.

Змінено перелік підстав для анулювання дозволу на виконання будівельних робіт. Дозвіл на виконання будівельних робіт може бути анульовано у разі:

- 1) подання замовником заяви про анулювання дозволу на виконання будівельних робіт;
- 2) наявності відомостей про ліквідацію юридичної особи, що є замовником;
- 3) на підставі судового рішення, що набрало законної сили, про скасування містобудівних умов та обмежень та/або припинення права на виконання будівельних робіт.

Закон України «Про архітектурну діяльність» доповнено правом замовника покласти обов'язок щодо здійснення технічного нагляду на спеціалізовану організацію чи спеціаліста з технічного нагляду або на інженера-консультанта, з визначенням у договорі підряду їхніх повноважень.

Примірні форми договорів про здійснення технічного нагляду та про надання інженерно-консультативних послуг у будівництві затверджуються Міністерством розвитку громад та територій України.

КУпАП доповнено статтею, якою встановлюється відповідальність за порушення законодавства у сфері надання адміністративних послуг.

З 01.12.2020 року вступають в дію зміни до Закону «Про оцінку впливу на довкілля», зокрема:

- Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, звіт з оцінки впливу на довкілля та оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля можуть подаватися серед інших способів, у тому числі із застосуванням електронного кабінету Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, іншого електронного кабінету чи інформаційної системи, користувачами якої є уповноважений територіальний орган та суб'єкт господарювання.
- Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, звіт з оцінки впливу на довкілля та оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля щодо об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, надсилаються виключно в електронній формі через електронний кабінет користувача Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва або іншу державну інформаційну систему, інтегровану з цим електронним кабінетом, користувачами якої є суб'єкт господарювання та уповноважений територіальний орган.

Подальший обмін інформацією та документами відбувається у спосіб, відповідно до якого було подано повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля.

Висновок з оцінки впливу на довкілля передається з Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля до Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва інформаційно-телекомунікаційними засобами в електронній формі у порядку, визначеному КМУ в Порядку організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів.

Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» № 2697-VIII від 28.02.2019 року

Встановлено необхідність вживати системних заходів для підвищення енергоефективності, декарбонізації енергетичного сектору та розвитку джерел відновлюваної енергетики. До очікуваних результатів віднесено створення умов для декарбонізації енергетичного сектору, активного впровадження технологій енергозбереження та підвищення енергоефективності, збільшення виробництва енергії за рахунок відновлювальних джерел, впровадження найкращих наявних низьковуглецевих, ресурсозберігаючих технологій виробництва, що дасть змогу істотно зменшити обсяг викидів парникових газів та забруднюючих речовин в атмосферне повітря, а також скидання забруднюючих речовин у водойми.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні» № 132-IX від 20.09.2019 року

До Цивільного кодексу України введено поняття право довірчої власності як способу забезпечення виконання зобов'язань, що є різновидом права власності на майно, за яким кредитор, який отримав майно у довірчу власність (*довірчий власник*), не має права самостійно відчужувати таке майно, крім як для звернення стягнення на нього, а також викупу його для суспільних потреб у порядку, встановленому законом. З моменту встановлення довірчої власності право власності особи, яка передала своє майно у довірчу власність, припиняється. Законом встановлено підстави виникнення, об'єкти довірчої власності (*майно, яке може бути відчужено і на яке може бути звернено стягнення, крім цінних паперів та корпоративних прав*), звернення стягнення на об'єкт довірчої власності тощо.

Земельний кодекс України доповнено статтею про особливості набуття і реалізації права довірчої власності на земельні ділянки.

В Законі України «Про оцінку земель» скасовується обов'язковість експертної грошової оцінки земельних ділянок приватної власності, які передаються в заставу, а також для відображення вартості земельних ділянок, права користування земельними ділянками у бухгалтерському обліку.

В Законі України «Про Державний земельний кадастр» розширено перелік способів оскарження рішень, дій або бездіяльності Державного кадастрового реєстратора. Рішення, дії або бездіяльність Державного кадастрового реєстратора можуть бути оскаржені не тільки до суду, але й до територіального органу Держгеокадастру, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин на території дії повноважень відповідного Державного кадастрового реєстратора, та до самого Держгеокадастру.

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про будівельні норми» щодо удосконалення нормування у будівництві» № 156-IX від 03.10.2019 року

3 жовтня 2019 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про будівельні норми» щодо удосконалення нормування у будівництві». Зміни набрали чинності 19 жовтня 2019 року.

Передбачено, що об'єктами нормування у будівництві є:

- 1) планування та забудова території;
- 2) об'єкт будівництва, містобудування та архітектури і його складові частини;
- 3) склад і зміст документації об'єктів будівництва, містобудування та архітектури.

Вводиться параметричний, розпорядчий та цільовий методи нормування у будівництві. Зазначається, що вибір методу нормування у будівництві здійснюється, виходячи з особливостей об'єкта нормування у будівництві. Перевага надається параметричному та цільовому методам нормування у будівництві.

Окрім того, тексти державних будівельних норм, включені до центрального фонду будівельних норм, та галузевих будівельних норм, включених до фондів галузевих будівельних норм, оприлюднюються на офіційних веб-сайтах відповідних суб'єктів нормування у будівництві. Доступ до таких текстів є безоплатним.

Постанова КМУ № 128 від 23.01.2019 року

Постановою внесено зміни до Порядку затвердження проєктів будівництва і проведення їх експертизи, затвердженого постановою КМУ від 11.05.2011 № 560 (*далі в цьому підпункті – Порядок*). Зокрема, Порядок доповнено нормою, згідно якої для об'єктів, що підлягають оцінці впливу на довкілля, розробляється звіт з оцінки впливу на довкілля. За наявності звіту з оцінки впливу на довкілля матеріали (*розділ*) оцінки впливів на навколишнє середовище у складі проєктної документації не розробляються.

Постанови КМУ № 128 від 23.01.2019 року та № 367 від 27.03.2019 року

Постановами внесено зміни до Порядку виконання підготовчих та будівельних робіт, затвердженого постановою КМУ № 466 від 13.04.2011 року. Встановлено, що будівельні роботи щодо об'єктів, які підлягають оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», можуть виконуватися замовником після отримання документа, що посвідчує право власності чи користування земельною ділянкою, або договору суперфіцію та видачі замовнику дозволу на виконання будівельних робіт.

Перелік інформації, що розміщується на стенді, що встановлюється на будівельному майданчику в доступному для огляду місці, доповнено інформацією про здійснення оцінки впливу на довкілля для об'єктів, що підлягають оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

До заяви про отримання дозволу на виконання будівельних робіт додаються результати оцінки впливу на довкілля у випадках, визначених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля». Результати оцінки впливу на довкілля у випадках, визначених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» можуть бути підставою для відмови у видачі дозволу.

Термін «електронна система здійснення декларативних та дозвільних процедур у будівництві» замінено терміном «електронний кабінет замовника».

Розширено перелік інформації та документів, що можуть надаватися через електронний кабінет замовника, зокрема рішення про відмову у видачі дозволу на будівництво.

Встановлено, що рішення про відмову у видачі дозволу оприлюднюється на офіційному веб-сайті відповідного органу державного архітектурно-будівельного контролю протягом одного робочого дня після його прийняття.

Встановлено, що дозвіл може бути анульовано відповідним органом державного архітектурно-будівельного контролю з підстав, визначених законом, шляхом видачі відповідного розпорядчого акту. ДАБІ не пізніше наступного робочого дня з дня повідомлення органом державного архітектурно-будівельного контролю про анулювання дозволу вносить до реєстру відповідний запис.

Про анулювання дозволу відповідний орган державного архітектурно-будівельного контролю письмово повідомляє замовника протягом трьох робочих днів після анулювання.

Накази Мінрегіонбуду № 112 від 17.05.2019 року та Міністерства розвитку громад та територій України № 314 від 17.12.2019 року

Наказами вносились зміни до Порядку розроблення проєктної документації на будівництво об'єктів, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України № 45 від 16.05.2011 року (далі в цьому підпункті – *Порядок*)

Порядок доповнено вимогами, згідно яких проєктні рішення, передбачені проєктною документацією, на стадії, що підлягає затвердженню, мають відповідати проєктним рішенням, що були схвалені на попередніх стадіях проєктування ЕП, ТЕО, ТЕР. Проєктна документація на об'єкт будівництва має бути розроблена з урахуванням будівельних норм та стандартів, чинних на дату передання її замовнику.

Порядок доповнено нормою, згідно якої проєктна документація на будівництво об'єкта, розроблена в електронній формі, підписується КЕП виконавця.

Встановлено, що матеріали стадій ТЕО (ТЕР), ЕП, П, РП та Р, робочі креслення (*креслення, призначені для виконання будівельних та монтажних робіт*) проєкту повторного використання, документація на частину, що змінюється, можуть передаватися як на паперових та електронних носіях, так і у вигляді електронних документів.

Постановами КМУ № 236 від 20.03.2019 року та № 890 від 28.10.2019 року переглянуто Перелік будівельних робіт, які не потребують документів, що дають право на їх виконання, та після закінчення яких об'єкт не підлягає прийняттю в експлуатацію, затверджений постановою КМУ № 406 від 07.06.2017 року (далі в цьому підпункті – *Перелік*).

Серед іншого Перелік доповнено:

- роботами з переобладнання та перепланування жилого та нежилого будинку, приміщення, будівлі, споруди без втручання в огорожувальні та несучі конструкції та/або інженерні системи загального користування, – щодо об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками.
- реконструкцією або технічним переоснащенням електричних мереж напругою не вище 10 кВ

(лінії електричних мереж, трансформаторні підстанції, об'єкти інженерно-транспортної інфраструктури).

Встановлено, що виконання будівельних робіт з нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту та технічного переоснащення повинно здійснюватися з дотриманням вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил та відповідно до розробленої та затвердженої в установленому законодавством порядку проєктної документації.

Постанова КМУ № 128 від 23.01.2019 року

Постановою внесено зміни до Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на довкілля, затвердженого постановою КМУ № 771 від 29.06.2011 року (далі в цьому підпункті – Порядок).

Встановлено, що дія Порядку не поширюється на рішення, що стосуються національної оборони або дій у разі надзвичайних ситуацій.

Переглянуто перелік рішень, на які розповсюджується дія Порядку, тепер це рішення центральних та місцевих органів виконавчої влади, які поділяються на: нормативно-правові акти; документи державного планування, на які поширюється дія Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»; документи державного планування, на які не поширюється дія Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»; плани природоохоронних і ресурсозберігаючих заходів, що фінансуються за рахунок коштів фондів охорони навколишнього природного середовища.

Уточнено, що громадське обговорення у процесі стратегічної екологічної оцінки проводиться в порядку, передбаченому Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку». Громадські слухання в процесі стратегічної екологічної оцінки (крім громадських слухань щодо проєктів містобудівної документації на місцевому рівні) проводяться згідно цього Порядку.

Уточнено перелік даних, що інформуються громадськості організатором до проведення громадського обговорення, порядок визначення місця та часу проведення громадських слухань та оприлюднення цієї інформації.

Встановлено обов'язок організатора громадського обговорення забезпечити аудіо- та/або відеофіксацію громадських слухань, підготовку протоколу громадських слухань.

З Порядку видалено розділ про особливості громадського обговорення рішення з оцінки впливу на навколишнє природне середовище видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку.

Зміни щодо Державних будівельних норм (ДБН)

- Затверджено нові ДБН щодо планування і забудови територій Б.2.2-12:2019.

Наказом Мінрегіонбуду № 104 від 26 квітня 2019 року було затверджено ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» (далі в цьому пункті – ДБН Б.2.2-12:2019). Нові ДБН Б.2.2-12:2019 набрали чинності 1 жовтня 2019 року.

Передбачено, що ДБН Б.2.2-12:2019 поширюються на планування і забудову територій населених пунктів та міжселених територій на державному, регіональному та місцевому рівні й застосовуються у відповідності із Законом України «Про будівельні норми».

ДБН Б.2.2-12:2019 вводить нові містобудівні терміни, зокрема:

- «блакитні лінії» – лінії обмеження висоти та силуету забудови;
- «зелені лінії» – лінії, що визначають площі усіх озелених територій загального користування, рекреаційних лісів і лісопарків, об'єктів природного заповідного фонду, зон охоронного ландшафту, в межах яких встановлені обмеження щодо розміщення об'єктів відповідно до законодавства;
- та інші терміни.

Передбачається, що максимально допустима висота (поверховість) житлової забудови визначається від чисельності населення та класифікації населеного пункту, з урахуванням встановлених обмежень щодо охорони культурної спадщини.

Відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019, енергопостачання населених пунктів слід передбачати від мереж районної енергетичної системи із залученням альтернативних джерел електричної енергії, геліо-, геотермальних, вітрових установок тощо відповідно до ДСТУ 8635:2016.

- Внесено зміни до ДБН В.2.5-56:2014 щодо систем протипожежного захисту.

2.2. ОСНОВНІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ЯКИХ ОЧІКУЄТЬСЯ В 2020 РОЦІ

1. РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ «ЗЕЛЕНОГО» ТАРИФУ

Проблема з дефіцитом бюджету ДП «Гарантований покупець» для оплати електроенергії за «зеленим» тарифом почала активно обговорюватись у вересні 2019 року. Станом на кінець 2019 року обговорювались три законопроекти щодо реструктуризації «зеленого» тарифу, два з яких – подані народними депутатами (Л. Буймістер та Л. Василенко; С. Нагорняк) та зареєстровані у Верховній Раді України (№ 2543 та № 2543-1 відповідно). Законопроект Мінекоенерго в офіційні джерела не надходив та лише 28 листопада 2019 року на X Міжнародному інвестиційному форумі з відновлюваної енергетики була презентована концепція Мінекоенерго щодо реструктуризації «зеленого» тарифу.

Концепція Мінекоенерго не була підтримана інвесторами відновлюваної енергетики, особливо за проєктами із укладеними pre-PPA. Значне скорочення строків реалізації проєктів виключає можливість реалізації проєктів у строки, необхідні для отримання «зеленого» тарифу.

6 грудня 2019 року народними депутатами Л. Буймістер та Л. Василенко внесено до Верховної Ради України та зареєстровано проєкт Закону України «Про внесення змін у деякі закони України щодо покращення інвестиційного клімату у сфері відновлювальної енергетики» № 2543.

13.12.2019 року Комітет Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг рекомендував відхилити законопроект № 2543.

24.12.2019 року народним депутатом С. Нагорняком внесено альтернативний проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії», який зареєстровано за № 2543-1. Багато в чому цей законопроект подібний до законопроекту № 2543.

Таким чином, в 2020 році очікується прийняття нормативного акту з врегулювання ситуації, пов'язаної з дефіцитом бюджету ДП «Гарантований покупець», і можливою реструктуризацією «зеленого» тарифу.

2. ПРОВЕДЕННЯ АУКЦІОНІВ ДЛЯ ВДЕ

25 квітня 2019 року був прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» № 2712-VIII (далі в цьому підпункті – Закон про аукціони). Відповідно до нього, КМУ повинен:

- протягом трьох місяців з дня набрання чинності законом (22 травня 2019 року) забезпечити розроблення та затвердження порядку проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки;
- до 1 грудня 2019 року затвердити річні квоти для аукціонів для ВДЕ;
- не пізніше 31 грудня 2019 року забезпечити проведення пілотного аукціону.

Порядок проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки був затверджений КМУ тільки 27 грудня 2019 року. Але річні квоти на 5 років так і не були затверджені. Також не був проведений пілотний аукціон. Тому одним із пріоритетних завдань КМУ на 2020 рік повинно бути виконання Закону про аукціони, а саме затвердження квот та проведення аукціонів.

Відповідно до Закону про аукціони, щорічні квоти на аукціони затверджуються КМУ за поданням Мінекоенерго. Квоти затверджуються щорічно, але не пізніше 1 грудня на наступні 5 років.

Слід зазначити, що пропозиції щодо розміру квот підтримки готуються Держенергоефективності та ОСП з урахуванням, зокрема, звіту з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей.

ОСП кожен рік готує та публікує звіт з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей. Звіт повинен затверджуватися НКРЕКП, але за 2018 рік звіт до сих пір не затверджений НКРЕКП. Звіт з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей за 2019 рік був направлений на затвердження НКРЕКП тільки 13 грудня 2019 року і до сих пір не затверджений. Враховуючи те, що пропозиції по квотах на аукціони готуються з урахуванням звіту з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей, затримки із затвердженням звіту також можуть впливати на затвердження щорічних квот.

Таблиця 2.2.1. Порівняльна таблиця пропозицій з реструктуризації «зеленого» тарифу

Питання	Проект закону, реєстр. № 2543-1 від 24.12.2019	Проект закону, реєстр. № 2543 від 06.12.2019	Концепція проекту закону презентована Мінекоенерго 28.11.2019
Категорії виробників е/е з ВДЕ, для яких строк дії «зеленого» тарифу, рівень «зеленого» тарифу не змінюється	Виробники е/е з енергії вітру, які: - Експлуатують ВЕС, введені в експлуатацію до 1.01.2020; - Вводять в експлуатацію ВЕС з 1.01.2020 року і які не зобов'язані йти на аукціон; - Уклали до 31.12. 2019 пре-PPA, за умови введення ВЕС в експлуатацію до 31.12. 2020	Виробники е/е з енергії вітру, які: - Експлуатують ВЕС, введені в експлуатацію до 1.01.2020; - Вводять в експлуатацію об'єкти з 1 січня 2020 року і які не зобов'язані йти на аукціон; - Уклали до 31.12.2019 пре-PPA, за умови введення ВЕС в експлуатацію до 31.12.2020	Виробники е/е з енергії вітру, які: - Експлуатують ВЕС, введені в експлуатацію до 1.01. 2020; - Вводять в експлуатацію ВЕС з 1 січня 2020 року і які не зобов'язані йти на аукціон; - Уклали до 31.12.2019 пре-PPA, за умови введення ВЕС в експлуатацію до 31.12.2020
Категорії виробників е/е з ВДЕ, для яких «зелений» тариф продовжується з одночасним зменшенням рівня «зеленого» тарифу (за умови реструктуризації договорів купівлі-продажу е/е за «зеленим» тарифом)	- Експлуатують ВЕС, введені в експлуатацію з 1 січня 2017 до 1 січня 2020 року, які уклали додаткові угоди про реструктуризацію; - Уклали до 31.12. 2019 пре-PPA і уклали додаткові угоди про реструктуризацію за умови введення ВЕС в експлуатацію до 31.12.2022	- Експлуатують ВЕС, введені в експлуатацію з 1 січня 2017 до 1 січня 2020 року, які уклали додаткові угоди по реструктуризації; - Уклали до 31.12. 2019 пре-PPA і уклали додаткові угоди про реструктуризацію за умови введення ВЕС в експлуатацію до 30.06.2022	- Експлуатують ВЕС, введені в експлуатацію з 1 січня 2017 до 1 січня 2020 року, які уклали договір реструктуризації; - Уклали до 31.12. 2019 пре-PPA і уклали договір реструктуризації за умови введення ВЕС в експлуатацію до 31.12.2020
Строк продовження зеленого тарифу (за умови реструктуризації договорів купівлі-продажу е/е за «зеленим» тарифом)	До 31.12.2032 (для діючих ВЕС та таких, що будуються)	15 років з дати введення об'єкта в експлуатацію (для діючих ВЕС та таких, що будуються)	Для діючих ВЕС – до 1.01.2035 Для ВЕС, що будуть збудовані, – 15 років з дати встановлення «зеленого» тарифу Регулятором
Рівень зменшення «зеленого» тарифу (за умови реструктуризації договорів купівлі-продажу е/е за зеленим тарифом)	Коефіцієнт «зеленого» тарифу (згідно таблиці у ст. 9 ¹ Закону України «Про альтернативні джерела енергії») зменшується: Для ВЕС діючих – на 5% Для ВЕС, що вводяться в експлуатацію в 2020–2022 – на 7,5% Для ВЕС, що вводяться в експлуатацію в період з 1.07.2022 до 31.12.2022 – на 7,5 % додатково	Коефіцієнт «зеленого» тарифу (згідно таблиці у ст. 9 ¹ Закону України «Про альтернативні джерела енергії») зменшується: Для ВЕС діючих – на 5% Для ВЕС, що вводяться в експлуатацію в 2020–2022 – на 7,5%	Коефіцієнт «зеленого» тарифу (згідно таблиці у ст. 9 ¹ Закону України «Про альтернативні джерела енергії») зменшується: Для ВЕС діючих – на 10% Для ВЕС, що вводяться в експлуатацію в 2020 – на 10%
Умова для реструктуризації договорів купівлі-продажу е/е за «зеленим» тарифом	Згода виробника е/е або розробника проекту будівництва на реструктуризацію договору	Згода виробника е/е або розробника проекту будівництва на реструктуризацію договору	Згода виробника е/е або розробника проекту будівництва на реструктуризацію договору

Питання	Проект закону, реєстр. № 2543-1 від 24.12.2019	Проект закону, реєстр. № 2543 від 06.12.2019	Концепція проекту закону презентована Мінекоенерго 28.11.2019
Підстава для реструктуризації договору	Додаткова угода про реструктуризацію договору купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом	Додаткова угода про реструктуризацію договору купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом	Договір купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом з подовженим строком. Раніше укладений договір купівлі-продажу за «зеленим» тарифом припиняється
Граничний термін для реструктуризації договору	1.04.2020	1.04.2020	1.04.2020
Процедура реструктуризації договору	- Заява подається Регулятору до 1.03.2020; - Регулятор формує Реєстр суб'єктів, що погодились на реструктуризацію, та передає Гарантованому Покупцю протягом 5 робочих днів - Гарантований Покупець надсилає проекти додаткових угод для підписання протягом 5 робочих днів; - Суб'єкти господарювання підписують та повертають додаткові угоди протягом 5 робочих днів; - Регулятор схвалює «зелений» тариф до 1.04.2020; - Регулятор оприлюднює перелік суб'єктів, що підписали додаткові угоди, до 1.04.2020	- Заява подається Регулятору до 1.03.2020; - Регулятор формує Реєстр суб'єктів, що погодились на реструктуризацію, та передає Гарантованому Покупцю протягом 5 робочих днів; - Гарантований Покупець надсилає проекти додаткових угод для підписання протягом 5 робочих днів; - Суб'єкти господарювання підписують та повертають додаткові угоди протягом 5 робочих днів; - Регулятор оприлюднює перелік суб'єктів, що підписали додаткові угоди, до 1.04.2020	Гарантований покупець укладає договір протягом 14 днів з дати отримання заяви від виробника е/е, розробника проекту будівництва об'єкту
Стабілізаційне застереження	Стаття 9 ¹ Закону України «Про альтернативні джерела енергії» Статті 7 та 8 Закону України «Про режим іноземного інвестування» До виробників е/е та розробників проектів будівництва, які погодились на реструктуризацію договорів, застосовується законодавство, чинне на дату укладення договору купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом.	Стаття 9 ¹ Закону України «Про альтернативні джерела енергії» Статті 7 та 8 Закону України «Про режим іноземного інвестування» До виробників е/е та розробників проектів будівництва, які погодились на реструктуризацію договорів, застосовується законодавство, чинне на дату укладення договору купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом.	Стаття 9 ¹ Закону України «Про альтернативні джерела енергії» До виробників е/е та розробників проектів будівництва, які погодились на реструктуризацію договорів, застосовується законодавство, чинне на дату здійснення реструктуризації

Питання	Проект закону, реєстр. № 2543-1 від 24.12.2019	Проект закону, реєстр. № 2543 від 06.12.2019	Концепція проекту закону презентована Мінекоенерго 28.11.2019
Відповідальність за небаланси	Для виробників е/е з ВДЕ, що не погодились на реструктуризацію договорів: до 31.12.2020 – 0% з 1.01.2021 – 100% Для виробників е/е з ВДЕ, що погодились на реструктуризацію договорів: по 31.12. 2020 року – 0 % з 1.01.2021 – 20 % з 1.01.2022 – 40 % з 1.01.2023 – 60 % з 1.01.2024 – 80 % з 1.01.2025 – 100 % Виробники е/е з ВДЕ, що погодились на реструктуризацію договорів, оплачують небаланси е/е у разі відхилення погодинних графіків відпуску е/е з енергії вітру більш як на 15%* Загальний рівень відповідальності за небаланси для виробника електричної енергії з ВДЕ, який погодився на добровільну реструктуризацію, не повинен перевищувати 5% від вартості фактично відпущеної електроенергії за «зеленим» тарифом у відповідному розрахунковому періоді.	Для виробників е/е з ВДЕ, що не погодились на реструктуризацію договорів: згідно чинної схеми, передбаченої законодавством: з 1.01.2021 до 1.01.2030 – щороку по 10%. Для виробників е/е з ВДЕ, що погодились на реструктуризацію договорів: по 31.12.2020 – 0 % з 1.01.2021 – 20 % з 1.01.2022 – 40 % з 1.01.2023 – 60 % з 1.01.2024 – 80 % з 1.01.2025 – 100 % Виробники е/е з ВДЕ, що погодились на реструктуризацію договорів, оплачують небаланси е/е у разі відхилення погодинних графіків відпуску е/е з енергії вітру більш як на 15%	Для виробників е/е з ВДЕ, що не погодились на реструктуризацію договорів: По 31.12. 2020 – 0 % з 1.01.2021 – 35 % з 1.01.2022 – 70 % з 1.01.2023 року – 100 % Для виробників е/е з ВДЕ, що погодились на реструктуризацію договорів: по 31.12.2020 – 0 % з 1.01.2021 – 20 % з 1.01.2022 – 40 % з 1.01.2023 – 60 % з 1.01.2024 – 80 % з 1.01.2025 – 100 %
Щорічна квота на аукціони з ВДЕ	Зміни до Статті 9³ Закону України «Про альтернативні джерела енергії» Щорічна квота на аукціонах може розподілятися між ВДЕ: вітер – не менше 30% сонце – не менше 30% інші види ВДЕ – не менше 15%**		

* Згідно поточного законодавства, починаючи з року, наступного після року, в якому доля ВДЕ у щорічному енергетичному балансі досягне 5%, оплата небалансів е/е буде здійснюватися у разі відхилення погодинних графіків відпуску виробників е/е з енергії вітру більш як на 10%

** Відповідно до чинної версії Закону квота розподіляється наступним чином:

- для ВЕС – не менше 15%
- для СЕС – не менше 15%
- для інших видів – не менше 15%

Таким чином, в правовому регулюванні сектору відновлюваної енергетики очікується затвердження квот для аукціонів та проведення перших аукціонів в 2020 році.

3. ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЯ СИСТЕМ НАКОПИЧЕННЯ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ

Розвиток відновлюваної енергетики в останні роки в Україні збільшує потребу в системах нако-

пичення електричної енергії або «energy storage». Більшу частину об'єктів відновлюваної енергетики складають вітрові і сонячні електростанції. Ці об'єкти мають не постійне виробництво електричної енергії у зв'язку зі змінами погоди. Тому частковим вирішенням проблеми нестабільного виробництва відновлюваної енергетики може бути використання систем накопичення електричної енергії.

За даними ОСП, з 2021 по 2023 роки в Україні буде потрібно ввести в експлуатацію 1500 МВт систем накопичення електричної енергії.

В кінці 2019 року було зареєстровано два законопроєкти по системах накопичення електричної енергії:

- законопроєкт № 2496 від 26 листопада 2019 року про забезпечення енергетичної безпеки та гнучкості енергосистеми, реальної конкуренції, декарбонізації економіки, зниження цін споживання електричної енергії (щодо систем накопичення енергії) (далі в цьому пункті – законопроєкт № 2496);
- законопроєкт № 2582 від 12 грудня 2019 року про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» (щодо енергетичної безпеки, балансування енергосистеми та системи накопичення енергії) (далі в цьому пункті – законопроєкт № 2582).

Обидва законопроєкти абсолютно різні, хоча спрямовані на регулювання систем накопичення електричної енергії. Жоден із законопроєктів ще не був затверджений Комітетом Верховної Ради з питань енергетики та житлово-комунальних послуг. Але на робочій групі Комітету Верховної Ради з питань енергетики та житлово-комунальних послуг по запровадженню систем накопичення електричної енергії розглядався законопроєкт № 2582.

Зміни в ст. 71 Закону «Про ринок електричної енергії» за законопроєктом № 2582 передбачають можливість використання систем накопичення електричної енергії виробниками відновлюваної енергетики в рамках балансуючої групи ДП «Гарантований покупець». Ці зміни можуть дозволити знизити відповідальність за небаланси виробників, які будуть використовувати системи накопичення.

Законопроєкт № 2582 містить визначення системи накопичення електричної енергії та оператора системи накопичення як учасника ринку електричної енергії.

Слід відзначити, що законопроєктом № 2582 пропонується доповнити умови проведення конкурсної процедури на будівництво генеруючих потужностей в ст. 29 Закону «Про ринок електричної енергії» будівництвом систем накопичення електричної енергії. Це дозволить застосовувати стимули для будівництва систем накопичення, такі як: встановлення плати за послугу, відведення земельних ділянок, використання механізмів державно-приватного партнерства, а також надання державної допомоги. Крім того, законопроєкт № 2582 містить умови, які визначають статус операторів систем накопичення електричної енергії та умови ліцензування цієї діяльності.

Не дивлячись на важливість прийняття закону для регулювання систем накопичення електричної енергії, зареєстровані у Верховній Раді законопроєкти № 2496 та № 2582 ще потребують обговорень та доопрацювання. Важливо також враховувати принципи використання систем накопичення електричної енергії в країнах ЄС. Зокрема, експлуатація систем накопичення електричної енергії ОСП та ОСР в країнах ЄС дозволяється тільки для їх власних потреб. Тому ОСП та ОСР не можуть бути операторами систем накопичення на ринку електричної енергії. Проте, законопроєкт № 2582 передбачає можливість для ОСП експлуатувати системи накопичення електричної енергії потужністю до 250 МВт в тих випадках, коли відсутні інші пропозиції на ринку.

Такі умови законопроекту № 2582 свідчать про відсутність конкуренції на ринку та суперечать принципам функціонування ринку електричної енергії.

Прийняття в 2020 році закону про стимулювання систем накопичення електричної енергії буде найбільш очікуваним для багатьох учасників ринку електричної енергії.

4. ВІДМІНА ПІЛЬГ З ПДВ

Проектом № 1210 Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві», зареєстрованим у Верховній Раді України 30 серпня 2019 року, було запропоновано виключити енергетичне обладнання для сонячних та вітроелектростанцій з переліку товарів, операції із ввезення на митну територію України та з поставання на митній території України яких звільняються від оподаткування податком на додану вартість. 16 січня 2020 року зазначений закон було прийнято у другому читанні та в цілому.

5. ЗМІНА СТАТУСУ НКРЕКП

Не зважаючи на те, що лише 29.12.2019 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення конституційних принципів у сферах енергетики та комунальних послуг» від 19.12.2019 № 394-IX (далі в цьому підпункті – Закон № 394-IX), яким НКРЕКП підпорядковано КМУ, наразі вже обговорюється можливість звернення до Конституційного Суду України щодо визнання норм Закону № 394-IX, а також можливість внесення нових змін до Конституції України та іншого законодавства з метою наділення НКРЕКП статусом незалежного регулятора в сфері енергетики та комунальних послуг. На даний момент відсутні законопроекти щодо вказаного регулювання.

Закон № 394-IX виглядає як вимушений та тимчасовий захід з метою недопущення припинення функціонування НКРЕКП з 01.01.2020 року, тому видається логічною та очікуваною поява у 2020 році відповідних пропозицій щодо встановлення статусу НКРЕКП, як незалежного Регулятора у сферах енергетики та комунальних послуг.

6. ЛІЦЕНЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

**Проект постанови НКРЕКП
«Про затвердження Порядку ліцензування**

видів господарської діяльності, державне регулювання яких здійснюється НКРЕКП»

У зв'язку із прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення конституційних принципів у сферах енергетики та комунальних послуг», який набрав чинності 29.12.2019 року, було внесено зміни, зокрема, до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

На виконання положень законів НКРЕКП було розроблено проект постанови «Про затвердження Порядку ліцензування видів господарської діяльності, державне регулювання яких здійснюється НКРЕКП» (далі в цьому підпункті – *Порядок ліцензування*), якою визначається процедура видачі, переоформлення, зупинення, анулювання ліцензій та інші питання, пов'язані з ліцензуванням видів господарської діяльності, державне регулювання яких здійснюється НКРЕКП.

Зазначається детальний перелік видів господарської діяльності, які провадять або мають намір провадити суб'єкти господарювання на ринку електричної енергії, на ринку природного газу, нафти та нафтопродуктів та у сфері комунальних послуг, на які буде поширюватися дія Порядку ліцензування.

До заяви про отримання ліцензії повинні додаватися:

- 1) документи відповідно до ліцензійних умов;
- 2) копія паспорта керівника здобувача ліцензії (або його уповноваженого представника) із відміткою контролюючого органу про повідомлення про відмову через свої релігійні переконання від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків (подається тільки фізичними особами – підприємцями, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган);
- 3) опис документів, що подаються для отримання ліцензії, у двох екземплярах (у разі подання документів у паперовій формі).

НКРЕКП протягом 10 робочих днів з дня одержання заяви про отримання ліцензії встановлює наявність або відсутність підстав для залишення її без розгляду. Визначаються підстави для залишення заяви про отримання ліцензії без розгляду.

Підставою для прийняття рішення про відмову у видачі ліцензії за результатом розгляду заяви і підтвердних документів про отримання ліцензії є:

- 1) встановлення невідповідності здобувача ліцензії ліцензійним умовам;

- 2) виявлення недостовірності даних у підтвердних документах, поданих здобувачем ліцензії;
- 3) наявність в НКРЕКП інформації про рішення суду щодо здобувача ліцензії, що забороняє йому провадити вид господарської діяльності, на право провадження якого ним подано заяву, та набрало законної сили відповідно до статті 255 Кодексу адміністративного судочинства.

За видачу ліцензії справляється разова плата в розмірі одного прожиткового мінімуму, виходячи з розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, що діє на день прийняття НКРЕКП рішення про видачу ліцензії, якщо інший розмір плати не встановлений законом. Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб станом на 1 січня 2020 року становить 2102 гривні.

Плата за видачу ліцензії вноситься ліцензіатом у строк не пізніше 10 робочих днів з дня внесення запису щодо рішення про видачу ліцензії до ліцензійного реєстру (*оприлюднення рішення про видачу ліцензії на офіційному вебсайті НКРЕКП*).

Строк прийняття рішення про видачу ліцензії або про відмову в її видачі становить:

- 10 робочих днів з дня одержання заяви про отримання ліцензії на право провадження господарської діяльності, що відноситься до суміжних ринків;
 - 20 робочих днів з дня одержання заяви про отримання ліцензії на право провадження господарської діяльності, що відноситься до сфери діяльності суб'єктів природних монополій.
- Передбачено, що ліцензія видається на необмежений строк.

Ліцензіат зобов'язаний повідомляти орган ліцензування про всі зміни даних, зазначених у заяві, документах та відомостях, що додавалися до заяви про отримання ліцензії, протягом строку, встановленого ліцензійними умовами, але не більше 1 місяця з дня, наступного за днем їх настання. У разі порушення ліцензіатом строку повідомлення НКРЕКП про такі зміни ліцензіат також притягується до адміністративної відповідальності.

Порядок ліцензування також буде врегульовувати питання переоформлення, зупинення та відновлення дії ліцензії, а також анулювання ліцензії.

**REDCLIFFE
PARTNERS**

INVESTING IN UKRAINE'S RENEWABLE ENERGY SECTOR

2019

ДІЯЛЬНІСТЬ УВЕА

3.1. КЛЮЧОВІ ПОДІЇ РОКУ

2019 рік був багатий на події, які відбувалися по всіх напрямках діяльності УВЕА – від участі у законодавчому процесі до міжнародних та національних вітроенергетичних подій. Прийнятий у 2019 році закон про «зелені» аукціони заклав фундамент для впровадження значних змін у відновлюваній енергетиці країни. З 1 липня 2019 року в країні запрацював новий ринок електричної енергії.

Діяльність Української вітроенергетичної асоціації була відзначена низкою нагород, як міжнародних так й національних. За підсумками року ТОВ «Українське вітроенергетичне агентство» – один із засновників УВЕА – було нагороджено статусом «Вибір Країни», як найкращу компанію в секторі відновлюваної енергетики за дослідженням методом ESOMAR (*European Society of Marketing Research Professionals*). Постерна доповідь Марини Гріцишиної, радника ЮФ Sayenko Kharenko – також засновник УВЕА – на міжнародній конференції WindEurope, що проходила в квітні в Більбао, Іспанія, отримала нагороду в номіна-

ції «Фінанси», а в листопаді на конференції Всесвітньої вітроенергетичної асоціації в Ріо-де-Жанейро, Бразилія, Андрій Конеченков, голова правління УВЕА, і Галина Шмідт, член правління УВЕА, отримали Всесвітню вітроенергетичну нагороду 2019 за видатні досягнення в просуванні вітроенергетичних технологій в Україні і на міжнародному рівні. Наприкінці року в Києві пройшов другий Форум стейкхолдерів «зелених» змін **«Екотрансформація – 2019»**, в рамках якого Карлу Стурену, генеральному директору компанії «Віндкрафт Україна», вручений Еко-Оскар за вагомий внесок у «зелену» трансформацію держави, стимулювання екологічно-безпечного виробництва.

2019 рік став ще одним роком конструктивної співпраці всіх членів УВЕА, спрямованої на успішне впровадження вітроенергетичних технологій в країні, зміцнення енергетичної незалежності та безпеки України. Секретаріат УВЕА висловлює щиру подяку всім своїм членам за їх підтримку, плідну роботу і професіоналізм.

Українська вітроенергетична асоціація взяла активну участь в організації і проведенні World REnewDay.

Андрій Конеченков, голова правління УБЕА, віце-президент WWEA, зазначив у своєму виступі: «Зелена енергія – це шлях до миру, вона рятує життя людей. У своєму новому звіті Bloomberg NEF опублікував прогноз розвитку відновлюваної енергетики до 2050 року. 50% світової енергії буде відновлюваною! Упевнений, що ми не тільки досягнемо цієї мети, але і перевершимо її. Наша спільна мета – 100% відновлюваної енергії!»

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/vsemirnyj-den-vozobnovlyajemoj-energii-world-renewday/>

2019 РІК ЗАПОЧАТКУВАВ ПРОВЕДЕННЯ ВСЕСВІТНЬОГО ДНЯ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГІЇ – WORLD RENEWDAY

З ініціативи Всесвітньої платформи Global100%RE і Амбасадора Global 100%RE Руслани (Руслана Лижичко), в партнерстві з Всесвітньою вітроенергетичною асоціацією та FridaysForFuture 22 червня 2019 року – в день літнього сонцестояння – відбувся Перший Всесвітній день відновлюваної енергії World REnewDay. Ініціативу підтримала велика кількість громадських організацій, спільнот, що займаються відновлюваними джерелами енергії, місцевих органів влади і вчених.

ПЛАТФОРМА GLOBAL 100%RE UKRAINE

31 січня 2019 року у Києві відбулася Прес-конференція, присвячена створенню інноваційної платформи Global 100%RE Ukraine. Ініціаторами події виступили профільні асоціації України, а натхненницею ідеї – Амбасадор Global 100%RE Руслана (Руслана Лижичко).

Конференція розпочалась з телеконференцією зі штаб-квартирою платформи Global 100%RE, місто Бонн, Німеччина. Член виконавчого комітету Global 100%RE, генеральний секретар Всесвітньої вітроенергетичної асоціації WWEA Стефан Гзюнгер у своєму зверненні висловив підтримку Україні та всім організаціям, які долучились до активного переходу на відновлювані джерела енергії.

«Як Міжнародний Амбасадор відновлюваної енергії, переслідуючи інтереси багатосторонньої співпраці, без якої неможливий успішний розвиток відновлюваної енергії в Україні та інтеграція України у глобальний процес переходу на 100% ВДЕ, я ініціюю багатосторонній діалог. Таке об'єднання є не про-

сто на часі, це необхідна умова досягнення спільної мети – переходу України на 100% ВДЕ» – прокоментувала подію Руслана.

Підтримав ідею створення єдиної платформи й голова правління УБЕА, віце-президент WWEA Андрій Конеченков: *«Тільки разом, на єдиній платформі Global 100%RE Ukraine, «зелена» енергія може прийти на зміну сучасним традиційним джерелам енергії, які зараз потужно впливають на глобальне потепління».*

Засновниками платформи Global 100%RE Ukraine стали наступні організації: Офіс Амбасадора відновлюваної енергії, Українська вітроенергетична асоціація, Біоенергетична асоціація України, Українська воднева рада, Професійна асоціація екологів України, Асоціація сонячної енергетики України, Українська асоціація енергосервісних компаній, Центр розвитку Бессарабії та Інститут глобальних трансформацій.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/global-100-vozobnovlyaemoj-energetiki-dlya-ukrainy/>

3.2. УЧАСТЬ У ЗАКОНОДАВЧОМУ ПРОЦЕСІ

Протягом року УВЕА активно відстоювала інтереси вітроенергетичного ринку, виступала проти ініціатив щодо ретроспективного перегляду «зелених» тарифів на електричну енергію, що виробляється з ВДЕ. Зокрема восени 2019 року були підготовлені і направлені звернення і листи на адресу Президента України, Голови Верховної Ради України, Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунального комплексу і членів Уряду щодо ініціатив окремих членів українського Парламенту стосовно перегляду встановлених на законодавчому рівні гарантій для інвестицій в галузь відновлюваної енергетики та підтримки компромісного сценарію реструктуризації «зеленого» тарифу для виробників електроенергії з відновлюваних джерел, запропонованого законопроектами № 2543 та № 2543-1.

Були проведені численні зустрічі з представниками державних органів і парламентаріями для обговорення важливих питань регулювання галузі та пошуку рішень, прийнятних для всіх гравців галузі відновлюваної енергетики.

Протягом року представники УВЕА активно працювали в різних робочих групах з удосконалення чинної нормативно-правової бази в галузі відновлюваної енергетики.

РОБОЧА ГРУПА ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

15 жовтня 2019 року в Міністерстві енергетики та захисту довкілля України пройшла Нарада під головуванням Міністра енергетики та захисту довкілля Олексія Оржеля, присвячена розгляду питань щодо ситуації, яка склалася на ринку відновлюваної енергетики. Була створена експертна Робоча група, до якої увійшли керівники провідних компаній сектора ВДЕ, інвестори та представники профільних асоціацій, зокрема, УВЕА. В жовтні-листопаді пройшло три засідання Робочої групи, на яких обговорювалися різні фінансові моделі для вирішення проблеми з фінансування ДП «Гарантований покупець» при одночасному поліпшенні інвестиційного клімату в енергетичному секторі України.

РОБОЧА ГРУПА ЩОДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРО-АКУМУЛЮЮЧИХ СИСТЕМ

5 квітня 2019 року у Комітеті з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки ВР України за участю профільних міністерств, відомств, асоціацій, міжнародних організацій та експертів відбулося перше засідання

Міжвідомчої робочої групи з питань запровадження електро-акумуляюючих систем, розробки механізму стимулювання їх будівництва та інтеграції в ОЕС України. За підсумками засідання було створено дві Робочі підгрупи з розробки рішень з наступних питань:

- законодавча база та стимули для залучення інвестицій у даний сектор;
- технічні рішення з встановлення електро-акумуляюючих систем.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/komitetom-vru-po-voprosam-tek-sozdana-rabochaya-gruppa-dlya-vnedreniya-elek/>

РОБОЧА ГРУПА З МОНІТОРИНГУ ПРИРОДНИХ КОМПЛЕКСІВ НА ТЕРИТОРІЯХ ВЕС

21 травня 2019 року за ініціативою УВЕА і ННЦ «Біорізноманіття» Мелітопольського державного педагогічного університету відбулася робоча нарада зі створення Робочої групи для розробки рекомендацій по впровадженню сучасних технологій оцінки та моніторингу природних комплексів на територіях ВЕС в період їх проектування, будівництва та експлуатації.

Засідання пройшло за участю вчених, представників вітроенергетичних компаній, працюючих в регіоні, Департаменту екології та природних ресурсів Херсонської ОДА, екологічних організацій. Учасники заходу представили та обговорили результати моніторингу природних комплексів на території ряду вітропарків України. Було вирішено розробити методичні пропозиції щодо організації та проведення

моніторингу природних комплексів на майданчиках ВЕС з подальшим їх направленням до Міністерства екології та природних ресурсів (на даний час – Міністерство енергетики та захисту довкілля) для подальшого використання і розповсюдження.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/sozdana-rabochaya-gruppa-po-monitoringu-prirodnyh-kompleksov-na-teritorii/>

РОБОЧА ГРУПА ІЗ ВИРІШЕННЯ ПИТАНЬ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРИЗНОМАНІТТЯ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ВІТРОЕНЕРГЕТИКИ

15 жовтня 2019 року в Міністерстві енергетики та захисту довкілля України відбулася нарада щодо уникнення відкриття справ у рамках Бернської конвенції, пов'язаних з розвитком вітроенергетики, в роботі якої взяли участь представники Міністерства енергетики та захисту довкілля, секретаріату УВЕА, вітроенергетичних компаній та консалтингових компаній-розробників ОВД, вчені та екологічні громадські організації.

Учасники наради окреслили низку проблемних питань, пов'язаних з недосконалістю існуючого екологічного законодавства і відсутністю методичного забезпечення з оцінки стану та впливу на біорізноманіття на площадках ВЕС. Був прийнятий план дій на найближчі 3 роки щодо усунення виявлених недоліків. Учасники домовилися про створення робочої групи при Міністерстві енергетики і захисту довкілля України.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/sohranenie-bioraznoobraziya-i-razvitie-vetroenergetiki-v-ukraine/>

3.3. МІЖНАРОДНІ КОНФЕРЕНЦІЇ

WINDEUROPE 2019 – ЧИСТА ЕКОНОМІКА ДЛЯ ВСІХ ЄВРОПЕЙЦІВ

Понад 8000 представників вітроенергетичної промисловості і 300 експонентів з 50 країн світу зібралися на найважливішу вітроенергетичну подію Європи – конференцію і виставку WindEurope 2019, які пройшли в 2 – 4 квітня 2019 року в іспанському місті Більбао.

Програма конференції включала 30 сесій, в роботі яких взяли участь 155 доповідачів, включаючи 5 міністрів урядів Іспанії, Португалії, Хорватії, Польщі та Норвегії, провідних керівників компаній і експертів в області технологій, політики і фінансів. Його Величність король Іспанії Філіп VI відвідав з офіційним візитом WindEurope 2019 і виступив під час інавгурації конференції.

Однією з основних тем конференції та виставки WindEurope 2019 була інтеграція ВДЕ в енергосистему, яку багато учасників конференції назвали «наступним кордоном» вітроенергетики, «невід'ємною частиною енергетичного переходу». Погоджений членами ЄС цільовий показник з частки ВДЕ в

енергобалансі на рівні 32% до 2030 року ставить перед Європою серйозні завдання з точки зору інтеграції ВДЕ в енергосистему.

В конференції взяла участь й українська делегація, до якої увійшли представники ГС «Українська вітроенергетична асоціація» Андрій Конеченков та Галина Шмідт й радниця ЮФ Sayenko Kharenko Марина Гріцишина.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/windeurope-2019-chistaya-ekonomika-dlya-vseh-evropejcev/>

ВІДНОВЛЮВАНА ЕНЕРГЕТИКА ЧИ АТОМНА?

Міжнародний форум «Відновлювана енергетика чи атомна?», ініційований Всесвітньою вітроенергетичною асоціацією (WWEA) 4 липня 2019 року в місті Ресіфі, штат Пернамбуку, Бразилія, став першим заходом, що пройшов в Бразилії в рамках підготовки до 18 Міжнародної конференції WWEC 2019 в Ріо-де-Жанейро. На форумі відбулися дискусії, присвячені питанням інтеграції в енергомережі відновлюваних джерел енергії і їх синергії.

Експерти з Бразилії, Німеччини, Японії та України разом з понад 200 учасниками форуму обговорили майбутню світову систему енергопостачання в світлі існуючої кліматичної кризи і значного зростання енергоспоживання. Усі учасники були однастайні в тому, що енергія вітру і сонця є найдешевшими джерелами енергії, зокрема в такій країні, як Бразилія.

Міжнародні експерти з енергетики з Японії і України повідомили про руйнівні наслідки ядерних катастроф в Чорнобилі і Фукусімі, що призвели до сотень тисяч жертв. Зокрема, в своєму виступі Андрій Конеченков, голова правління УБЕА, віце-президент WWEA, розповів про нові перспективи, що відкриваються перед Україною завдяки орієнтації уряду на відновлювані джерела енергії.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/vozobnovlyaemaya-energiya-ili-atomnaya/>

GO EAST: WIND ENERGY IN UKRAINE

16 травня 2019 року, в мальовничому містечку Zeuthen, що під Берліном, відбувся семінар під назвою «GO East: Wind energy in Ukraine». Метою даного заходу стало представлення українського вітроенергетичного ринку німецьким компаніям, зацікавленим в інвестуванні та будівництві ВЕС в нашій державі. Перед учасниками семінару виступили члени УБЕА: Андрій Конеченков, голова правління УБЕА, віце-президент WWEA, Ярослав Петров, ЮФ «Астерс», Марина Гріцишина, ЮФ Sayenko Kharenko, Ігор Нис, Vestas Northern & Central Europe, Роберт Дунаєвський, Engineering Company Professor Dr.-Ing. Katzenbach GmbH та Дмитро Гончаренко, ТОВ «RES Advisor».

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/go-east-wind-energy-in-ukraine/>

КОНФЕРЕНЦІЯ CAN РЕГІОНУ СХІДНОЇ ЄВРОПИ, КАВКАЗУ І ЦЕНТРАЛЬНОЇ АЗІЇ

5 червня 2019 року в День охорони навколишнього середовища в столиці Вірменії – Єревані пройшла конференція членів мережі Climate Action Network регіону Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії (БЕКЦА). Більше 50 представників провідних екологічних організацій регіону зібралися разом для обговорення питань, пов'язаних зі зміною клімату, розвитком в світі відновлюваної енергетики та майбутнім атомного та вугільного секторів.

Велику увагу учасники конференції CAN БЕКЦА приділили питанням, пов'язаним з впливом енергетичних технологій, включно з технологіями ВДЕ, на навколишнє середовище і економіку країн. Про вплив на навколишнє середовище та розвиток вітроенергетичної сфери в Україні розповів Андрій Конеченков, голова правління УБЕА, віце-президент WWEA.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/konferenciya-can-regiona-vostochnoj-evropy-kavkaza-i-centralnoj-azii/>

ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ТИЖДЕНЬ УЗБЕКИСТАНУ 2019

25-27 вересня в Ташкенті пройшов 3-х денний конгрес в Узбекистані «Енергетичний тиждень Узбекистану 2019», інформаційним партнером якого виступила Українська вітроенергетична асоціація. Захід, який охопив весь енергетичний сектор країни, був спрямований на демонстрацію енергетичного потенціалу Узбекистану і залучення до співпраці іноземних компаній. Серед понад 250 учасників з різних країн світу були представники міжнародних фінансових інституцій та компаній, які працюють на світовому ринку відновлюваної енергетики.

Круглий стіл, присвячений Міжнародному співробітництву й стимулам подальшого розвитку електроенергетичних ринків країн Середньої Азії, ще раз чітко продемонстрував, на прикладі Узбекистану, Киргизстану, Казахстану та Таджикистану, що лише сприятлива для інвесторів законодавча підтримка сектору відновлюваної енергетики може змінити застарілу енергосистему яка існує за рахунок викопного палива. Голова правління УВЕА, віце-президент WWEA Андрій Конеченков закликав національні профільні асоціації країн Середньої Азії, присутні на Круглому столі, приєднатися до міжнародної платформи Global 100%RE для переходу на безвуглецеву економіку і досягнення цілей Паризької угоди зі зміни клімату.

Захід став значущою подією в енергетичному секторі Центральної Азії і першим незалежним майданчиком сектора ВДЕ Узбекистану в форматі B2B.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/energeticheskaya-nedelya-uzbekistana-2019/>

ЕНЕРГЕТИКА УКРАЇНИ – ЕФЕКТИВНА СФЕРА ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ

24 вересня 2019 року в Києві пройшла Міжнародна конференція «Енергетика України – ефективна сфера залучення інвестицій», організатором якої виступила Громадська організація «Асоціація Українських і Арабських Бізнесменів і Інвесторів» (АУАБІ).

Захід, спрямований на підтримку розвитку відновлюваної енергетики України, залученню додаткових інвестицій в енергетичний сектор країни та популяризації України як країни, що активно розвиває відновлювану енергетику на національному і міжнародному рівнях, зібрав власників проєктів з ВДЕ, керівників та представників енергетичної промисловості та банківської сфери України та країн Арабського світу, фахівців з енергетики. На запрошення голови АУАБІ Мохаммеда Саліма Алотті на конференцію прибула делегація арабських інвесторів, яку очолив Мохаммед Аль Таані, генеральний секретар Комісії з питань відновлюваної енергетики Арабських Республік. Андрій Конеченков, голова правління УВЕА, віце-президент WWEA, виступив з презентацією, присвяченою перспективам розвитку вітроенергетичного сектора України.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/energetika-ukrainy-effektivnaya-sfera-privlecheniya-investitsij/>

WWEC2019: НОВІ РІШЕННЯ ДЛЯ ВЕЛИКОМАСШТАБНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ВІТРОЕНЕРГЕТИКИ

25-27 листопада 2019 року в Ріо-де-Жанейро, Бразилія, з успіхом пройшла 18-та Всесвітня вітроенергетична конференція WWEC 2019, щорічна міжнародна конференція Всесвітньої вітроенергетичної асоціації. Понад 300 учасників з 20 країн світу протягом трьох днів аналізували ключові аспекти використання енергії вітру.

На конференції були представлені та обговорені сучасні рішення і підходи до великомасштабної інтеграції відновлюваних джерел енергії та, в кінцевому рахунку, до забезпечення 100% енергопостачання за рахунок ВДЕ.

Представники UBEA – голова правління UBEA, віце-президент WWEA, Андрій Конеченков та член правління Галина Шмідт презентували міжнародній аудиторії сучасний стан вітроенергетики України, зазначивши досягнення галузі та бар'єри на шляху її подальшого успішного розвитку. Інформація щодо вітроенергетичного сектору України викликала великий інтерес у делегатів.

24 листопада 2019, напередодні початку роботи 3-денної конференції, відбулась Генеральна асамблея Всесвітньої вітроенергетичної асоціації, якою Андрій Конеченков, голова правління UBEA, був обраний віце-президентом WWEA втретє.

Пітер Елліот Рей, голова Альянсу з відновлюваної енергетики (REN Alliance), в минулому сенатор Австралії від Ліберальної партії в штаті Тасманія, був обраний президентом WWEA на другий термін. До нового складу правління WWEA увійшли представники Німеччини, Данії, Китаю, Пакистану, Туреччини, Єгипту, Японії, Індії, Малі, Австралії та України.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/wwec2019-novye-resheniya-dlya-shirokomasshtabnoj-integracii-vetroenergetiki/>

ФОРУМ СТАЛОЇ ЕНЕРГЕТИКИ СХІДНОЇ ЄВРОПИ

16-17 жовтня 2019 року в Києві пройшов XI Форум сталої енергетики Східної Європи. Біля 600 делегатів з 37 країн світу, серед яких власники, керівники, директори міжнародних компаній, а також інвестори та підприємці галузі сталої енергетики, обговорювали правові та фінансові питання розвитку бізнесу в галузі відновлюваної енергії та енергоефективності, «зелених» тарифів і аукціонів, нової моделі ринку електроенергії в Україні, розподіленої генерації, технологій зберігання електроенергії та інтелектуальних енергетичних систем. Партнером форуму виступила Українська вітроенергетична асоціація.

Триденна програма Форуму SEF включала окремі конференції, присвячені ринку сонячної енергії, енергоефективності, біоенергетиці та біопаливу: SEF Solar, SEF Energy Efficiency та SEF Bioenergy.

В рамках Форуму відбулась також Третя щорічна церемонія нагородження SEF Awards 2019. Найкращою вітроенергетичною компанією сталої енергетики Східної Європи була визнана українська компанія «Віндкрафт Україна», яка і отримала почесну нагороду SEF Awards 2019.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/forum-ustojchivoj-energetiki-vostochnoj-evropy/>

3.4. СПІВПРАЦЯ З ПРОФІЛЬНИМИ ДЕРЖАВНИМИ УСТАНОВАМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

IX СЕСІЯ АСАМБЛЕЇ МІЖНАРОДНОГО АГЕНТСТВА З ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ (IRENA)

11 січня 2019 року в Абу-Дабі, ОАЕ, розпочала-ся IX сесія Асамблеї Міжнародного агентства з відновлюваної енергетики (IRENA). В 2019 році робота IRENA зосереджувалася на прискоренні трансформації екологічно чистих, відновлюваних енергетичних технологій заради отримання до 2030 року, усіма країнами світу, доступу до надійної, стабільної, дешевої та сучасної енергії. У своїй вітальній промові, Генеральний директор IRENA, Аднан Амін повідомив, що на міжнародному заході присутні 125 міністрів з 159 країн-членів IRENA та 1200 учасників енергетичного ринку з усього світу.

Українську делегацію представили Тарас Токарський, Заступник Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, Юрій Полурез, Надзвичайний і Повноважний Посол України в ОАЕ та постійний представник України при Міжнародному агентстві відновлюваних джерел енергії, Сергій Савчук, Голова Держенергоефективності, а також інші представники Держенергоефективності та посольства України в ОАЕ. В роботі Асамблеї IRENA також взяли участь Андрій Конеченков, голова правління УБЕА, віце-президент WWEA і Амбасадор Global 100%RE Руслана (Руслана Лижичко).

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/ix-sessiya-assamblei-mezhdunarodnogo-agentstva-po-vozobnovlyayemyim-istochnik/>

СИСТЕМА ПІДТРИМКИ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ ЧЕРЕЗ АУКЦІОНИ

Стратегію переходу України на «зелені» аукціони та експертні рекомендації IRENA з цього питання обговорили учасники міжнародної конференції «Аукціонна система підтримки відновлюваної електроенергетики в Україні», що відбулася 21 лютого 2019 року у Верховній Раді України за ініціативи Комітету ВРУ ПЕК, Державного агентства з енергоефективності і енергозбереження України та IRENA при підтримці Фонду ефективного державного управління Великобританії.

Представники міжнародних організацій – IRENA, Єврокомісії, ЄБРР, IFC – зосередились на перевагах аукціонів для України та поділилися результатами проведення аукціонів у різних країнах світу. У цій дискусії також взяли участь народні депутати України, представники Міністерства енергетики та вугільної промисловості (на даний час – Міністерство енергетики та захисту довкілля), Держенергоефективності, Секретаріату Енергетичного співтовариства, Української вітроенергетичної асоціації, учасники енергоринків інших країн та експерти.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/aukcionnaya-sistema-podderzhki-vozobnovlyajemoj-elektroenergetiki-v-ukraine/>

РОЗРОБКА ДРУГОГО НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗНАЧЕНОГО ВНЕСКУ УКРАЇНИ

13 березня 2019 року пройшов методологічний семінар щодо розробки другого національно-визначеного внеску (НВВ) України до Паризької угоди, організований Департаментом з питань зміни клімату та захисту озонового шару Міністерства екології та природних ресурсів України (на даний час – Міністерство енергетики та захисту довкілля) в рамках проєкту ЄБРР «Підтримка Уряду України щодо оновлення національно-визначеного внеску» за фінансової підтримки Міжнародного агентства розвитку Швеції. Проєкт виконується ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України».

Учасники семінару обговорили цілі, методологічні аспекти та засоби моделювання для сценарної оцінки динаміки викидів парникових газів в Україні за секторами. Зокрема, було приділено увагу підходам до моделювання для цілей другого НВВ для таких секторів як: енергетика та промислові процеси, землекористування, сільське та лісове господарства і сектор відходів.

Для розробки другого НВВ була створена робоча група, до складу якої увійшли представники УБЕА, центральних органів виконавчої влади, професійних та громадських неурядових організацій, бізнесу, регіональних та муніципальних об'єднань та асоціацій, науковці, експерти та представники міжнародних донорських та фінансових організацій.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/metodologicheskij-seminar-po-razrabotke-vtorogo-nacionalno-opredelenno-vz/>

УСПІШНИЙ ДОСВІД ДАНІЇ В ПРОГНОЗУВАННІ ТА БАЛАНСУВАННІ ВИРОБНИЦТВА ВІТРОВОЇ І СОНЯЧНОЇ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

З 18 по 20 березня 2019 року в рамках двосторонньої міжурядової співпраці відповідно до Угоди між Міністерством енергетики та вугільної промисловості України (на даний час – Міністерство енергетики та захисту довкілля) та Міністерством закордонних справ Королівства Данії про співробітництво у сфері розвитку та діяльності Українсько-Данського Енергетичного Центру, в Данії було проведено ряд семінарів та зустрічей, присвячених успішному досвіду Данії в балансуванні енергетичної системи, безпеки постачання та управління попитом.

Українська делегація, до складу якої увійшли представники Міненерговугілля, ДП «НЕК «Укренерго» та Української вітроенергетичної асоціації, відвідала головний офіс данського системного оператора Energinet.DK, і ознайомилась з роботою диспетчерського центру, функціонуванням ринків електроенергії, в першу чергу, ринків на добу наперед, внутрішньодобового та балансуємого. Особлива увага приділялася питанням прогнозування та балансування виробництва вітрової і сонячної електроенергії, а також використанню відповідних методів та технологій для забезпечення безпечного функціонування енергосистеми Данії.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/uspeshnyj-opyt-danii-v-prognozirovanii-i-balansirovanii-proizvodstva-vetrov/>

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ»

З 12 по 15 березня 2019 року в смт Славське Львівської області відбулася науково-практична конференція «Впровадження Закону України «Про ринок електричної енергії». Організаторами конференції виступили Науково-технічна спілка енергетиків України (НТСЕУ), Міністерство енергетики та вугільної промисловості (на даний час – Міністерство енергетики та захисту довкілля), ДП «НЕК «Укренерго», НКРЕКП, Національний університет «Львівська політехніка», Вінницький Науково-технічний університет. Вперше в даному заході взяла участь Українська вітроенергетична асоціація.

Метою конференції стало обговорення сучасного стану енергетики та енергоринку. Дискусії учасників заходу були присвячені питанням своєчасного переходу на нову модель електричного ринку України і усунення бар'єрів, що стримують цей процес.

Учасники конференції відзначили необхідність запровадження ринку допоміжних послуг та балансуємого ринку та створили Робочу групу для підготовки пропозицій щодо внесення зауважень та пропозицій до відповідних профільних Міністерств та установ стосовно скорішого введення в дію Закону «Про ринок електричної енергії». До складу Робочої групи був обраний Андрій Конеченков, голова правління УБЕА, віце-президент WWEA.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/vnedrenie-zakona-ukrainy-o-rynke-elektricheskoy-energii/>

3.5. УЧАСТЬ У ПРОФІЛЬНИХ ЗАХОДАХ

УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТОМ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

25 лютого 2019 року в Києві пройшов семінар «Управління проєктом відновлюваної енергетики: будівництво та введення в експлуатацію; вчасно, за бюджетом та за проєктом», організований ЮФ Sayenko Kharenko. Партнером заходу виступила Українська вітроенергетична асоціація та інші профільні асоціації.

Близько 150 учасників, серед яких були представники профільних асоціацій, інвестори, постачальники обладнання для проєктів ВДЕ та представники енергетичних компаній, взяли участь в обговоренні питань, пов'язаних з будівництвом та введенням проєкту в експлуатацію. Спікерами виступили Андрій Конеченков, Голова правління Української вітроенергетичної асоціації; Філіп Лисюк, директор ТОВ «Вінд Енерджі»; Ольга Ніколаєнко, консультант з митних питань ТОВ «Сервіс ЗЕД»; Євген Олійник, член правління Біоенергетичної асоціації України; Марина Гріцишина, радник ЮФ Sayenko Kharenko, член правління УБЕА; Валентина Белякова, Директор TIU Canada; Володимир Яремко, радник Юридичної Фірми Sayenko Kharenko та інші.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/upravlenie-proektom-vozobnovlyaemoj-energetiki>

HARDTALK: RENEWABLES IN DETAILS

28 березня 2019 року у Києві відбувся професійний захід «Hardtalk: Renewables in Details», на якому топові експерти відповідали на питання, пов'язанні зі станом впровадження нового ринку електричної енергії та готовністю НКРЕКП та операторів ринку до нового режиму державної підтримки проєктів відновлюваної енергетики.

Першочерговими питаннями для обговорення стали: довгоочікуваний Закон України «Про ринок електричної енергії, договори купівлі-продажу електроенергії та строки їхнього переукладання, відповідальність за небаланси зі сторони виробників «зеленої» енергії та строки створення ліквідного внутрішньодобового ринку, розвиток різних джерел відновлюваної енергії в Україні та введення в дію довгоочікуваних аукціонів щодо яких Андрій Конеченков, голова правління УБЕА, віце-президент WWEA, зазначив, що «значного зниження ціни на «зелену» електроенергію не варто очікувати, адже, в будь-якому разі, компанії будуть пропонувати на аукціоні економічно доцільну для себе ціну».

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/hardtalt-renewables-in-details-eksperty-rasskazali-o-perspektivah-i-problem/>

ІНТЕГРАЦІЯ ВДЕ В ЕНЕРГОСИСТЕМУ – ОБМЕЖЕННЯ ЧИ НОВІ МОЖЛИВОСТІ

16 вересня 2019 року в Києві відбувся семінар «Інтеграція відновлюваних джерел енергії до енергосистеми – обмеження чи нові можливості», організований УБЕА за підтримки Міністерства енергетики та захисту довкілля та за участю фінської корпорації Wärtsilä. Партнери заходу стали UDP Renewables, Acciona, ДТЕК ВДЕ, Українська Воднева Рада, юридичним партнером – ЮФ Sayenko Kharenko.

Захід зібрав широке коло представників профільних асоціацій, інвесторів, представників юридичних та технічних компаній, що супроводжують проєкти відновлюваної енергетики, фахівців і експертів галузі. На семінарі були представлені сучасні енергетичні технології, за рахунок яких можна здійснювати балансування енергетичної системи при виробництві електроенергії з вітру та сонця, в тому числі водневі та біогазові технології.

снують загальне управління компанією або керують екологічними аспектами її діяльності та провідні експерти журналу «ECOBUSINESS. Екологія підприємства», ГС «Професійна асоціація екологів України» задля обговорення змін природоохоронного законодавства та нових правил на ринку, що безпосередньо стосуються діяльності промислових підприємств, від яких залежить майбутнє та життєздатність бізнесу. Громадська спілка «Українська вітроенергетична асоціація» виступила партнером цього заходу.

Член правління УБЕА Галина Шмідт у своїй презентації, присвяченій проходженню вітроенергетичними проєктами процесу ОВД, зазначила важливість забезпечення відкритості проєктних рішень і дотримання балансу екологічних і економічних інтересів: *«Консультації з громадськістю є ключовою характеристикою процедури екологічної оцінки проєкту»*.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/iv-vseukrainskij-ecoforum-2019/>

КРУГЛИЙ СТІЛ «АКУМУЛЯЦІЯ ЕНЕРГІЇ: ЗАКОН ПОТРІБЕН?!»

В рамках IV Міжнародного форуму Innovation Market 7 листопада проведений Круглий стіл «Акумуляція енергії: закон потрібен?!», головною темою якого був Законопроект «Внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» в частині забезпечення роботи систем накопичення електричної енергії в новому ринку електричної енергії», інформацію щодо якого представили представники Міністерства енергетики та захисту довкілля України.

Всі учасники заходу одностайно підкреслили термінову необхідність і важливість прийняття такого закону для розбудови сучасної енергосистеми і сучасних моделей ринку. Проте подальшого опрацювання потребують питання щодо формату майбутнього закону, стимулів для відповідних учасників ринку, які побажають встановлювати системи накопичення енергії для того, щоб вони могли конкурувати з такими системами на рівних з іншими постачальниками, зокрема, допоміжних послуг та послуг на балансуєчому ринку, необхідності розробки загальної концепції, загального видіння розвитку галузі, які б врахували всі можливі комбінації «рольової матриці» тощо. Учасники круглого столу також погодилися з тим, що системи накопичення енергії мають розглядатися згідно загальної стратегії розвитку енергетичних систем України.

«Я вважаю, що назва сьогоднішнього заходу має бути трохи ширше: питання не тільки в акумуляції, технічних засобах акумуляції, законі з акумуляції електроенергії; це питання, взагалі, набагато ширше. Воно стосується генерації, балансування, акумуляції і розподіленої генерації, диспетчеризації, тобто функціонування всієї енергетичної системи», – під час свого вітального слова наголосив Микола Савчук, голова Департаменту малої і середньої вітроенергетики УВВЕА, член правління УВЕА, який модерував засідання круглого столу.

НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ

15 жовтня 2019 року відбувся Круглий стіл «Нові виклики для української відновлюваної енергетики у разі зміни умов державної підтримки», організований Українською асоціацією відновлюваної енергетики. Партнером заходу виступила Українська вітроенергетична асоціація.

Метою заходу став обмін думками та досвідом щодо підвищення стійкості галузі відновлюваної енергетики в довгостроковій перспективі, обговорення шляхів недопущення кризової ситуації в галузі відновлюваної енергетики України. В заході взяли участь міжнародні експерти з питань енергетики, народні депутати України, представники українських та міжнародних банків, учасники ринку.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/novye-vyzovy-dlya-vozobnovlyaemoj-energetiki-v-ukraine/>

ЧЛЕНИ УВЕА ПРЕЗЕНТУВАЛИ СВІЙ ДОСВІД РОБОТИ У ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

«Розвиток ВДЕ з урахуванням сучасного стану ринку електроенергетики України», з такою назвою в рамках XII Міжнародної спеціалізованої виставки «Енергоефективність. Відновлювана енергетика – 2019» 6 листопада пройшов семінар, організатором якого виступила УВЕА.

Під час семінару компанії – члени УВЕА представили свої ідеї, досягнення та досвід роботи у сфері ВДЕ за сучасних ринкових умов. Учасники семінару заслухали презентації групи компаній MCL, Deutsche WindGuard Consulting GmbH, ТОВ «Мераном Україна», ДП «Квенбергер логістик УКР», ЮФ Sayenko Kharenko, ТОВ «Уніпром», Дентос Юроп та ТОВ «Греса – Групп». Зокрема, представник груп компаній MCL Ярослав Ковган розповів про важливість для вітроенергетичних проєктів проходження національної процедури ОВД і порівняв її з міжнародною процедурою ESIA.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/chleny-uvea-prezentovali-svoj-opyt-raboty-v-vetroenergeticheskom-sektore-uk/>

3.6. НАГОРОДИ ТА ВІДЗНАКИ

КРАЩА ПОСТЕРНА ДОПОВІДЬ КОНФЕРЕНЦІЇ WINDEUROPE 2019

У квітні 2019 року, в межах найважливішої вітроенергетичної події Європи – конференції і виставки WindEurope 2019, члени УВЕА були нагороджені за свої постерні доповіді у сфері вітроенергетики. Всього на конференції в 8 номінаціях були представлені 300 постерів із різних країн світу. За рішенням Наукового комітету конференції WindEurope 2019 постерна доповідь «Будівництво наземних вітроелектричних станцій в Україні в період заміни «зеленого» тарифу системою аукціонів», підготовлений Мариною Грицишиною, членом правління УВЕА, радником ЮФ Sayenko Kharenko, спільно з головою правління УВЕА, віце-президентом WWEA Андрієм Конеченковим і членом правління УВЕА Галиною Шмідт, був визнаний кращим в номінації «Фінанси». Марині Грицишиній був вручений почесний приз «Краща постерна доповідь конференції WindEurope 2019».

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/windeurope-2019-chistaya-ekonomika-dlya-vseh-evropejcev/>

енергетичну нагороду WWEA 2019 за видатні досягнення в просуванні вітроенергетичних технологій в Україні і на міжнародному рівні.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/vseмирnaya-vetroenergeticheskaya-nagrada-2019-vruchena-chlenam-pravleniya-u/>

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР ВІНДКРАФТ УКРАЇНА НАГОРОДЖЕНИЙ ЕКО-ОСКАРОМ

Ключовою подією Форуму цього року стало вручення понад 50 відзнак за реалізовані успішні проекти представникам бізнесу, держави та громадськості. Еко-Оскар було нагороджено Карла Стурена, Генерального директора компанії «Віндкрафт Україна» за вагомий внесок у «зелену» трансформацію держави, стимулювання екологічно безпечного виробництва та підтримку екофахівців.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/stejkholdery-formiruyuschie-zelenuyu-ekonomiku-nagrazhdeny-eko-oskarami/>

ЧЛЕНИ ПРАВЛІННЯ УВЕА ОТРИМАЛИ НАГОРОДУ WWEA 2019

25 листопада 2019 року в Ріо-де-Жанейро відбулося відкриття 18 Всесвітньої конференції з питань вітроенергетики WWEC 2019 за участі понад 300 представників з 20 країн світу, які зібралися для обговорення ключових аспектів використання енергії вітру з приділенням особливої уваги широкомасштабній інтеграції вітроенергетики в енергосистему.

Під час церемонії відкриття конференції Андрій Конеченков, голова правління УВЕА, і Галина Шмідт, член правління УВЕА, отримали Всесвітню вітро-

3.7. РОЗШИРЕННЯ ПАРТНЕРСТВА

У 2019 році ГС «УВЕА» активно співпрацювала з державними установами, національними та іноземними профільними асоціаціями. З метою розширення партнерства, спрямованого на розвиток збалансованого енергетичного сектора України УВЕА було укладено ряд меморандумів про партнерство та співпрацю.

МЕМОРАНДУМ ПРО ПАРТНЕРСТВО ТА СПІВПРАЦЮ З НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЮ СПІЛКОЮ ЕНЕРГЕТИКІВ ТА ЕЛЕКТРОТЕХНІКІВ УКРАЇНИ

28 лютого 2019 року, під час проведення X Українського енергетичного форуму, ГО «Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України» та ГС «Українська вітроенергетична асоціація» підписали Меморандум про партнерство та співпрацю у сфері впровадження вітроенергетичних, сонячних, енергозберігаючих технологій в Україні, виробництва електроенергії за рахунок енергії з відновлюваних джерел та пошуку шляхів їх врегулювання.

Меморандум передбачає:

- обмін інформацією з питань впровадження вітроенергетичних, сонячних та інших технологій з використанням відновлюваних джерел енергії;

- обмін інформацією, досвідом та матеріалами з питань залучення інвестицій, створення сприятливого інвестиційного клімату;
- виявлення актуальних проблем, бар'єрів щодо впровадження енергозберігаючих технологій в Україні, виробництва електроенергії за рахунок енергії з відновлюваних джерел та спільний пошук шляхів їх врегулювання;
- спільну організацію і участь у форумах, семінарах, ділових зустрічах з питань інвестиційної діяльності в енергетичному секторі України.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/memorandum-o-sotrudnichestve-i-sotrudnichestve-s-nauchno-tehnicheskim-soyuzom-e/>

МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ ПРОТИ ЕКОЛОГІЧНИХ МАНІПУЛЯЦІЙ ПІДПИСАЛИ ГЛАВИ 15 АСОЦІАЦІЙ УКРАЇНИ

12 липня 2019 року в Інформаційному агентстві «Українські новини» відбувся брифінг «Екологічні маніпуляції: ціна для України», проведений за ініціативою Професійної асоціації екологів України. Брифінг зібрав глав 15 профільних асоціацій України зі сфери енергетики, металургії, агросектору, водного господарства. На брифінгу був підписаний Меморандум про співпрацю між главами профільних асоціацій для спільної боротьби з екологічними маніпуляціями, які призводять до закриття або відмови від запуску стратегічно важливих для економіки України проєктів та блокують надходження іноземних інвестицій в країну.

«Маніпуляції з екологічною інформацією, спрямовані на досягнення певних політичних чи комерційних цілей, останнім часом стали небезпечною тенденцією у світі. На жаль, таку ж тенденцію ми спостерігаємо і в Україні. Сьогодні ми створили союз професійних асоціацій. Я сподіваюся, що це спростить розкриття таких «екологів» та звернення до відповідних уповноважених осіб, щоб припинити їхню протизаконну діяльність», – підкреслив Андрій Конеченков, голова правління УВЕА, віце-президент WWEA на церемонії підписання Меморандуму.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/memorandum-o-sotrudnichestve-protiv-ekologicheskikh-manipulyacij-podpisali-g/>

МЕМОРАНДУМ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ВІТРОТУРБІН В УКРАЇНІ

18 липня 2019 року Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О. М. Макарова», Державне підприємство «Завод «Електроважмаш», ТОВ «ВІНД ФАРМ», німецька компанія «Fuhrländer International Sustainable Business Management» та УВЕА підписали Меморандум про наміри щодо співпраці в організації виробництва вітротурбін в Україні.

«Подальша співпраця сторін дасть потужний поштовх для розвитку української машинобудівної галузі, створить сотні нових робочих місць, сприятиме інвестиціям у Донецьку область та посилить енергетичну незалежність України», – переконаний Андрій Конеченков, голова правління УВЕА, віце-президент WWEA.

<http://uwea.com.ua/ua/news/entry/sovместnyj-memorandum-po-organizacii-proizvodstva-vetroturbin-v-ukraine/>

МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ ТА ПАРТНЕРСТВО З АСОЦІАЦІЄЮ УКРАЇНСЬКИХ ТА АРАБСЬКИХ БІЗНЕСМЕНІВ І ІНВЕСТИРІВ

24 вересня 2019 року в межах Міжнародної конференції «Енергетика України – ефективна сфера залучення інвестицій» між ГС «Українська вітроенергетична асоціація» та ГО «Асоціація українських і арабських бізнесменів і інвесторів» був підписаний Меморандум про співпрацю та партнерство у сфері розвитку відновлюваної енергетики України, залучення додаткових інвестицій в енергетичний сектор країни та популяризації України як країни, що активно розвиває відновлювану енергетику на національному і міжнародному рівнях.

Перше засідання новоствореної Робочої групи для розробки рекомендацій по впровадженню сучасних технологій оцінки та моніторингу природних комплексів на територіях ВЕС в період проектування, будівництва та експлуатації. 21 травня 2019 року, Новотроїцька ВЕС, Херсонська область.

ЧЛЕНИ УВЕА

Vestas

NORDEX

acciona

SIEMENS Gamesa
RENEWABLE ENERGY

D.TEK

C/M/S
Law, Tax

acciona
Energy

UDP
Renewables

WIND PARKS
OF UKRAINE

UKRAINIAN GREEN
TECHNOLOGY CONSULTING

EVRI
S • L A W

Greenville
ENERGY
In unity with nature

UWEA

Wind Solar Energy
WSE

UKRAINE
POWER RESOURCES

VINDKRAFT UKRAINA

VINDKRAFT KALANCHAK

REDCLIFFE
PARTNERS

МБК
СІНЕРГІЯ

Кам'янська
вітрогенеруюча електростанція

Астерос

Меганом

NOTUS
ENERGY

RES Advisor
FOR YOUR SUSTAINABLE FUTURE

ARZINGER

BETON
ENERGO

Guidance

For renewable projects in Ukraine:

**New scheme of support
and new electricity market**

SAYENKO KHARENKO
NEWLAW FIRM

UWEA

UKRAINIAN
WIND ENERGY
ASSOCIATION

**Ukrainian Wind Energy Agency is your reliable information partner
in the global wind industry**

**Українське вітроенергетичне агентство – Ваш надійний інформаційний
партнер у світовій вітроенергетичній промисловості**

Ukrainian Wind Energy Agency

UWEA LLC

BC Spaces Maidan Plaza
Maidan Nezalezhnosti, 2
Kyiv 01012, Ukraine
tel. +38044 2232996
e-mail: uwea@i.ua

Українське вітроенергетичне агентство

ТОВ УВЕА

БЦ Spaces Maidan Plaza
Майдан Незалежності, 2
Київ, 01012, Україна
тел. +38044 2232996
ел.почта: uwea@i.ua

ПЕРШИЙ МІЖНАРОДНИЙ ФОРУМ 2020

ЗЕЛЕНИЙ ПЕРЕХІД

ШЛЯХ ДО ВІДНОВЛЮВАНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

5-6 ЖОВТНЯ

2020 року

КВЦ Парковий

м.Київ, Україна

ОРГАНІЗАТОРИ:

